

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΒΟΥΛΗΣ

Θ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ (ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΜΕΝΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ)

ΣΥΝΟΔΟΣ Γ'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΙΔ'

Τετάρτη 4 Νοεμβρίου 1998

Αθήνα, σήμερα στις 4 Νοεμβρίου 1998, ημέρα Τετάρτη και ώρα 19.39' συνήλθε στην Αίθουσα των συνεδριάσεων του Βουλευτηρίου η Βουλή σε ολομέλεια, για να συνεδριάσει υπό την προεδρία του Προέδρου αυτής κ. **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗ**.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αρχίζει η

ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ

της Ολομέλειας της Βουλής αφιερωμένη στη μνήμη του Γεωργίου Παπανδρέου, 30 χρόνια από το θάνατό του 1968-1998, σύμφωνα με την ειδική ημερήσια διάταξη.

Τις πρωινές ώρες της 1ης Νοεμβρίου 1968, ο Γεώργιος Παπανδρέου, ο μεγάλος μαχητής της Δημοκρατίας και δεσμώτης τότε της δικτατορίας, άφησε σε ηλικία ογδόντα ετών, την τελευταία πνοή του στον "Ευαγγελισμό".

Η ημέρα της παλλαϊκής του κηδείας, στις 3 Νοεμβρίου, έχει καταγραφεί στην ιστορία ως η ύστατη προσφορά του στον αγώνα για την αποκατάσταση της Δημοκρατίας.

Σήμερα, τριάντα χρόνια μετά, και εκατόν δέκα χρόνια από τη γέννησή του στο Καλνέντζι Αχαΐας, στο τέλος της χιλιετίας, θα έλεγα ότι βρισκόμαστε σε μια προνομιακή σχεδόν ιστορική απόσταση για να αποτιμήσουμε την ιστορική συμβολή του, έτσι ώστε ο υποκειμενισμός της επικαιρότητας να μην αλλοιώνει την κρίση μας, ενώ οι ζωντανές μνήμες των βιωμάτων που διατηρούμε, να λαξεύουν τη μοναδικότητα της ιστορικής προσωπικότητάς του.

Ο κύκλος της ζωής του περιλαμβάνει το μεγαλείο και την αθλιότητα του σύγχρονου ελληνισμού. Η συμβολή του υπήρξε καθοριστική για την αύξηση του μεγαλείου και τον περιορισμό της αθλιότητας. 'Ετσι δεν είναι τυχαίο ότι τα σημαντικότερα γεγονότα της ζωής του Γεωργίου Παπανδρέου συμπίπτουν με τις σημαντικές καμπές της σύγχρονης ελληνικής ιστορίας.

Ο Γεώργιος Παπανδρέου γεννήθηκε με το τάλαντο και τη δωρεά του λόγου και το επένδυσε με τον πλούτο των γνώσεων που απέκτησε και τον κατέθεσε στις μεγάλες πνευματικές πηγές του λαού μας.

Μερικοί επιχείρησαν να περιορίσουν την αξία αυτού του λόγου στο επίπεδο μιας απαιτελώς ενδεχομένως ρητορικής τεχνικής. Αυτό είναι μεγάλο λάθος, πολιτισμικό, πολιτικό, ιστορικό.

Ο λόγος του Γεωργίου Παπανδρέου είχε ταυτότητα. Συνδύαζε τη δωρική απλότητα και την αττική καλαισθησία. Κυρίως όμως ο λόγος του ήταν πολιτικό και ιστορικό εργαλείο. Με το λόγο του συμπύκνωνε τα αιτήματα των καιρών, ενθάρρυνε τη στράτευση του λαού και καθόριζε τους αταλάντευτους στόχους των μεγάλων λαϊκών αγώνων.

Ο λόγος του Γεωργίου Παπανδρέου επέτρεψε στο λαό και ιδιαίτερα

στου νέους της εποχής να κοινωνήσουν στις βαθύτερες ιστορικές αλήθειες που λέξεις που είχαν ταυτοχρόνως και ιστορική φόρτιση και καθημερινό περιεχόμενο.

Όταν μπροστά σε χιλιάδες λαού διατύπωνε το ερώτημα: "Ποιος κυβερνά αυτόν τον τόπο, ο λαός ή ο Βασιλεύς;", δεν χαρακτήριζε απλά τη μεγάλη πολιτειακή διαπάλη που κράτησε στη χώρα μας πάνω από έναν αιώνα. Ταυτοχρόνως, οριοθετούσε ιστορικά τις πολιτικές συμμαχίες και αναδείκνυε το λαό σε ενεργό, ομιλούντα, πρωταγωνιστή της ιστορίας μας.

Όταν διακήρυττε: "Δεν κάνουμε επιλογή τυράννων, αρνούμεθα την τυραννία", δεν αφορίζε τους αντιπάλους του. Εντύπωνε συγχρόνως τον κανόνα της ιστορικής του συμπεριφοράς που ποτέ δεν παραβίασε.

Όπως θα εκθέσω στη συνέχεια, υπήρξε αντίπαλος και δεσμώτης, όπως επί λέξει έλεγε, όλων των τυραννικών καθεστώτων, είτε εσωτερικής είτε ξένης κατοχής.

Ο Γεώργιος Παπανδρέου έδωσε ένα πρώτο δείγμα του πολιτικού του λόγου ως νεαρός φοιτητής στο Βερολίνο τον Ιανουάριο του 1914, με την προσφώνησή του προς τον Ελευθέριο Βενιζέλο, που δικαιολογημένα τον εντυπωσίασε: "Για να μείνωμεν νικηταί, πρέπει να συγκεντρώσωμεν όλας τας δυνάμεις προς μεταβολήν της κοινής μας αισιοδοξίας εις ώριμον, θετικήν εργασίαν. Οφείλομεν να συμπληρώσωμεν την πολεμικήν, με ειρηνικήν νίκην". Ήταν μερικά από τα λόγια του φοιτητή τότε Γεωργίου Παπανδρέου προς τον Εθνάρχη Ελευθέριο Βενιζέλο.

Ο Γεώργιος Παπανδρέου γοήτευσε τους δικαστές και ενόρκους του κακουργιοδικείου Λαμίας, όταν υπερασπίστηκε τον Αλέξανδρο Παπαναστασίου, που αποτόλμησε τη δημοσίευση του "Δημοκρατικού Μανιφέστου" το Φεβρουάριο του 1922. "Η πολιτική γνώμη δεν είναι μόνο δικαίωμα, αλλά και καθήκον και σε κρίσιμους καιρούς, επιταγή εθνικής συνειδήσεως".

Προκάλεσε ενθουσιασμό και γέμισε το λαό με ελπίδες με τον ιστορικό λόγο της απελευθέρωσης, τον οποίο εκφώνησε στις 18.10.1944 προς το λαό της Αθήνας στην Πλατεία Συντάγματος:

"Ο αγών συνεχίζεται. Η κυβέρνηση λογοδοτεί στο λαό. Η εθνική απελευθέρωση αποτελεί την αρχή της εθνικής μας ολοκλήρωσης. Νέος κόσμος θα υψωθεί από τα ερείπια. Θα υπάρξει ελεύθερο ελληνικό κράτος, κράτος δικαίου, όπου κύριος θα είναι ο νόμος. Θα γίνει συνειδήσις και πράξις ότι ο στρατός δεν μπορεί να ανήκει ούτε εις τα πρόσωπα, ούτε εις κόμματα. Ανήκει μόνον εις την πατρίδα και υπακούει μόνο εις τας διαταγάς της κυβερνήσεως. Η ηγέτις τάξις κατά ένα μεγάλο μέρος δεν απεδείχθη άξια του λαού. Οι ένοχοι θα τιμωρηθούν. Ο λαός ανακτά τας ελευθερίας του. Μόνο η Εθνική Ένωσις ως Κυβέρνηση" -στην οποία συμμετείχαν τότε

όλες οι πολιτικές δυνάμεις- "σώζει. Λαέ των Αθηνών, εορτάζομεν σήμερα την Ανάστασιν".

Το ότι ο λόγος εκείνος δεν επαληθεύθηκε από τα δραματικά γεγονότα, που επακολούθησαν, δεν τον καθιστά κενό ιστορικού περιεχομένου. Αντιθέτως, αποτελούσε -όπως απέδειξαν τα γεγονότα και στη χώρα μας, αλλά και των επομένων δεκαετιών διεθνώς- τη μόνη ρεαλιστική ιστορικά πρόταση διεξόδου από το αδιέξοδο των εμφυλίων παθών, αλλά και των ερειπίων του πολέμου. Αποτελεί το μέτρο κρίσης των λαθών, που πολλοί μετά από αυτόν διέπραξαν.

Ο γιος του ταπεινού και φτωχού λευίτη από το Καλέντζι, δεν μπορούσε παρά να δανειστεί από την ίδια πνευματική παρακαταθήκη, όταν κατήγγειλε τη δικτατορία των συνταγματαρχών με το μαγνητοφωνημένο μήνυμα, που μεταδόθηκε από το BBC στις 21 Απριλίου 1968, την πρώτη μαύρη επτέμειο:

"Η ημέρα της Αναστάσεως του Κυρίου συμπίπτει εφέτος με την επτέμειο της σταυρώσεως του λαού μας". Ο Γεώργιος Παπανδρέου ήταν παρών σε όλους τους αγώνες του λαού μας. Δεν εγνώρισε και δεν γεύθηκε ούτε ένα διάλειμμα. Γι' αυτό και κατέβαλε αδιαμαρτύρητα το τίμημα της στέρησης της ελευθερίας του, των πολλών εξοριών του, των πάμπολλων διώξεών του, των αναρίθμητων απειλών κατά της ζωής του.

Το 1907 πρωτοστατεί σε φοιτητική εξέγερση, συλλαμβάνεται και προφυλακίζεται για είκοσι επτά ημέρες στις Φυλακές Αβέρωφ. Τις φυλακές Αβέρωφ έμελλε να επισκεφθεί και άλλες φορές στη συνέχεια.

Τον Απρίλιο του 1921 δημοσιεύει τολημρό άρθρο στην "ΠΑΤΡΙΔΑ" με τίτλο "Ο Βασιλεύς και το Έθνος", με το οποίο ζήτησε την παραίτηση του Κωνσταντίνου.

Καταδικάζεται από το στρατοδικείο της Αθήνας σε δεκαοκτώ μήνες για να αποφυλακιστεί μετά από τετράμηνη κράτηση.

Τον Ιούλιο του 1921 γίνεται η πρώτη απόπειρα δολοφονίας του.

Η αντίδρασή του: "Ημπορούν βεβαίως, όπως μας ετραυμάτισαν χτες, αύριο να μας φονεύσουν. Δεν θα κατορθώσουν όμως ποτέ να φονεύσουν την ιδέα και την αλήθεια".

Με τη δικτατορία Παγκάλου φυλακίζεται στο Ναύσταθμο ως πολέμιος του καθεστώτος για τρεις μήνες και μετά εκτοπίζεται στη Νάξο μαζί με τους Καφαντάρη και Μιχαλακόπουλο.

Τάσσεται κατά του κινήματος της 1ης Μαρτίου 1935 και εξορίζεται στη Μύκονο. Αρνείται -και είναι ο μόνος από τα αστικά κόμματα- την παροχή ψήφου εμπιστοσύνης ή ανοχής στην Κυβέρνηση Μεταξά και δύο χρόνια αργότερα κυκλοφορεί προκήρυξή του χλευαστική για τη δικτατορία της 4ης Αυγούστου, για να εξοριστεί αμέσως μετά στα Κύθηρα και μετά στην Άνδρο.

Ευρισκόμενος εν εξορία απευθύνεται στο Μεταξά ευθύς ως πληροφορείται την κήρυξη του πολέμου με επιστολή την οποία το καθεστώς δεν δημοσιοποίησε, όπως έκανε με δηλώσεις άλλων ηγετών και κομμάτων. Αντιθέτως την κατακράτησε ο Υπουργός Ασφαλείας Κώστας Μανιαδάκης.

Η επιστολή αυτή, που έρχεται εις φως για πρώτη φορά σήμερα, έχει ως εξής:

"28.10.40

Κυρία Πρόεδρε, είμαι βαθύτατα συγκεκινημένος από την σημερινήν απόφασιν της Ελλάδος να επαναλάβει εναντίον των βαρβάρων το θάμα του Μαραθώνος. Πιστεύω ακραδάντως ότι ο αγών θα είναι νικηφόρος, αλλά και πιστεύω ακόμη ότι η ηρωική απόφασις του Έθνους, λαμβανομένη ευτυχώς εις μίαν κρίσιμον καμπήν του παγκοσμίου πολέμου κατά την οποίαν πολλά αποφάσεις φαίνονται μετέωροι, είναι προορισμένη να ασκήση αποφασιστικήν επίδρασιν ακόμη και διά την τελικήν αυτού έκβασιν διά την οριστικήν επικράτησιν του ανθρωπισμού και της ελευθερίας. Ο αγών είναι ιερός και πρόκειται να κρίνει διά μακρούς αιώνας του μέλλοντος την τύχην του Έθνους. Κάτω από την σημαίαν του οφείλουν να ταχθούν όλοι ανεξαιρέτως οι Έλληνες. Θέτω τον εαυτόν μου εις την διάθεσιν της πατρίδος διά πάσαν υπηρεσίαν.

Μετά τιμής
Γ. Παπανδρέου
(Υπογραφή)"

Από κάτω σημειώνεται ιδιοχείρως: "Εντολή κυρίου Προέδρου, ετηλεφώνησα αυτώ ευχαριστών". Υπογράφει ο Κώστας Μανιαδάκης.

Την επιστολή αυτή έδωσε ο ίδιος σε φίλο του και παλαιόν φίλον του Γεωργίου Παπανδρέου -οι παλαιότεροι θα τον ενθυμούνται- τον Νίκο Αργιάννη, ο οποίος δεν ζει τώρα. Την έδωσε στον Ανδρέα Μοθωνιό, ο οποίος και την έφερε προχθές για την Έκθεση, που στη συνέχεια θα δούμε στο Περιστέλλιο.

Μετά την ιταλική κατοχή συλλαμβάνεται και φυλακίζεται από τις ιταλικές αρχές κατοχής για τρεις μήνες στις Φυλακές Αβέρωφ.

Συλλαμβάνεται τέλος, από τους πρώτους κατά την επιβολή του πραξικοπήματος της 21ης Απριλίου και είκοσι μέρες αργότερα μεταγεται και περιορίζεται αυστηρά στο σπίτι του στο Καστρί για να δραπτεύσει οριστικά και θριαμβευτικά από τους συνταγματάρχες την 1η Νοεμβρίου 1968, με το θάνατό του.

Δεν είναι αναγκαίο να αναφερθώ σε όλα τα αξιώματα και το έργο στους διαφόρους τομείς που κατέλαβε και δημιούργησε ο Γεώργιος Παπανδρέου.

Ο ίδιος στο ιστορικό Συμβούλιο του Στέμματος στις 2 Σεπτεμβρίου 1965, σχεδόν αυτοβιογραφικά, προχώρησε σε μία πρωτότυπη πρόσθεση των χρόνων ενασχόλησής του με την πολιτική.

"Εις τα μακρά έτη του δημοσίου μου βίου μόνον έξι χρόνια μετείχον εις κυβερνήσεις, σαράντα χρόνια μετείχον μόνον εις αγώνες. Αυτό είναι μία ένδειξις ότι τα κριτήρια της πολιτικής μου ζωής δεν ήταν η φιλαρχία, αλλά ο αγών, η ιδέα".

Κρίνω όμως, χρήσιμο να κάνω τις ακόλουθες σχετικές αναφορές.

Υπηρέτησε το 1930 έως το 1932 ως Υπουργός Παιδείας στην Κυβέρνηση Ελευθερίου Βενιζέλου.

Επί τριάντα συνεχείς μήνες επιτελεί τεράστιο έργο, για το οποίο οι πιο σημαντικοί πνευματικοί άνθρωποι του καιρού του, έχουν δώσει τις πιο αψεγάδιαστες ιστορικά μαρτυρίες.

Το 1935 ιδρύει το Δημοκρατικό Κόμμα που αργότερα μετανόμασε σε Δημοκρατικό Σοσιαλιστικό Κόμμα. Ο Γεώργιος Παπανδρέου ήταν έτσι ο πρώτος που εισήγαγε τον όρο και το αίτημα του Δημοκρατικού Σοσιαλισμού στο ελληνικό πολιτικό σύστημα.

Στις 26 Απριλίου 1944 ορκίζεται Πρωθυπουργός στην εξόριστη ελληνική κυβέρνηση στο Κάιρο. Πρωταγωνιστεί στις εξελίξεις και στις αποφάσεις στο συνέδριο του Λιβάνου.

Στις 24 Μαΐου 1944 αναλαμβάνει Πρωθυπουργός στην Κυβέρνηση Εθνικής Ενώσεως, για να παραιτηθεί στις 31 Δεκεμβρίου 1944 μετά τα δραματικά γεγονότα του μηνός εκείνου.

Το Σεπτέμβριο του 1961 υπό την ηγεσία του ιδρύεται η Ένωση Κέντρου και στις 31 Οκτωβρίου 1961, δύο ημέρες μετά τις εκλογές, ξεκινά με την πρωτοπορεία των νέων τον ανένδοτο αγώνα.

Στις εκλογές της 3ης Σεπτεμβρίου 1963 η Ένωση Κέντρου αναδεικνύεται πρώτο κόμμα με 42% του εκλογικού σώματος και ο Γεώργιος Παπανδρέου ορκίζεται για δεύτερη φορά Πρωθυπουργός.

Στις εκλογές της 16ης Φεβρουαρίου 1964 η Ένωση Κέντρου συγκεντρώνει το 53% των ψήφων και ο Γεώργιος Παπανδρέου ορκίζεται για τρίτη φορά Πρωθυπουργός της χώρας και ξεκινά μια σημαντική προσπάθεια εκσυγχρονισμού και εκδημοκρατισμού της δημόσιας ζωής με σαφή, όπως προκύπτει από τις προγραμματικές του δηλώσεις, τον προσανατολισμό προς το όραμα τότε της Ενωμένης Ευρώπης.

"Η Κυβέρνηση" -λέει στις προγραμματικές του δηλώσεις- "θα καταστήσει ενεργόν την παρουσία της Ελλάδος εις αυτήν την Ευρώπη. Διαμόρφωσις της ηνωμένης οικονομικώς Ευρώπης είναι συνέπεια αναπότρεπτος των συγχρόνων επαναστατικών εξελίξεων εις την πολιτικήν και την τεχνικήν".

Στις 15 Ιουλίου της επομένης χρονιάς ο Πρωθυπουργός Γεώργιος Παπανδρέου καταργείται πραξικοπηματικώς από τον τότε Βασιλιά Κωνσταντίνο πρην υποβάλλει τυπικά την παραίτησή του.

Η λήξη της θητείας του, ως Πρωθυπουργού, είχε προδιαγραφεί από τον Ιούνιο του 1964, όταν κατά τη διάρκεια της επίσκεψής του στην Αμερική και της συνάντησής του με τον τότε Πρόεδρο Τζόνσον απέκρουσε τις έντονες πιέσεις να αποδεχθεί η Ελλάδα διμερείς διαπραγματεύσεις με την Τουρκία για την Κύπρο, ερήμην και προφανώς εις βάρος του Κυπριακού λαού και της ηγεσίας του.

Χαρακτήρισε ο ίδιος, ως τελεσίγραφο την απειλή, ότι οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής δεν θα επέμβουν, αν οι Τούρκοι αποφασίσουν να εισβάλουν στην Κύπρο. "Τοιαύτα τελεσίγραφα έχει λάβει η Ελλάς από τον φασισμόν και ναζισμόν" απαντάει επιγραμματικά στον Πρόεδρο Τζόνσον, παρουσία των μελών και των δύο αντιπροσωπειών, γεγονός που εξόργισε τόσο τον Πρόεδρο Τζόνσον, ώστε να εκτραπεί σε χυδαίους χαρακτηρισμούς και ύβρεις, όχι παρουσία του βεβαίως, εναντίον του Γεωργίου Παπανδρέου.

"Οφείλω να σας δώσω την απάντηση, την οποία υπαγορεύει η ιστορία και η τιμή του Έθνους. Όχι". Αυτό απήντησε εις τον Πρόεδρο Τζόνσον ο Γεώργιος Παπανδρέου, ως Πρωθυπουργός της Ελλάδος.

Αυτή η ιστορική αναδρομή ίσως δεν ανήκει στις προτεραιότητες των ενδιαφερόντων της νεότερης γενεάς. Θα έπρεπε, όμως.

Με ιδιαίτερη έγνοια ειλικρινώς για τις ιστορικές ανάγκες της, οφείλω να προβώ σε κάτι τολμηρότερο. Δεν αποκλείω τις διαφωνίες ή και τις αντιρρήσεις ορισμένων -και ορθές ενδεχομένως- θέλω, όμως, να επιμείνω στην πρόταξη της προσφοράς του Γεωργίου Παπανδρέου στο μεγάλο απολογισμό του αιώνα που φεύγει.

Πρώτα απ' όλα η θεσμική και αγωνιστική του προσφορά στη δημοκρατία. Και παρέμεινε σ' αυτό αταλάντευτος μέχρι την τελευταία του πνοή.

Μολονότι ήταν πολιτικός με μεγάλη δύναμη ρεαλισμού, δεν συμφιλιώθηκε ποτέ και με οποιαδήποτε πρόφαση με τους υποψήφιους δικτάτορες, τους οπαδούς των ολοκληρωτικών λύσεων ή τους κατακτητές. Ορισμένοι επιχειρούν να περιχαρακώσουν την προσφορά του με την ιδιαίτερη ανάδειξη της αντιδικτατορικής κινητοποίησης του λαού μας, με το θάνατό του. Αυτό δεν είναι γενναιόδωρο, δεν είναι δίκαιο και δεν είναι αλήθεια. Για πολλά χρόνια ήταν στη συνείδηση του λαού μας "ο γέρος της δημοκρατίας", με ανατρεπτική πολιτική συμπεριφορά, ιδιαίτερα για τις γενεές των νέων ανθρώπων.

Η βαθύτερη μεγάλη του προσφορά ήταν οι αγώνες του για την πατρίδα. Σήμερα γνωρίζουμε -και κανένα αρχείο δεν έχει διαφύσει- ότι ως πολιτικός σύμβουλος του Νικολάου Πλαστήρα μετά την επικράτηση της επανάστασης του 1922, επεδίωξε να ματαιώσει την εκτέλεση των έξι.

Ειλικρινώς προσπάθησε να αποτρέψει την εμφύλια σύγκρουση που ξέσπασε στον τόπο μας με το τέλος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Όσα διακήρυξε, όπως σημείωσα ήδη, στο λαό της Αθήνας τον Οκτώβριο του 1944, ήταν ειλικρινή και αποτελούσαν την μόνη ιστορική πρόταση ειρηνικής -επαναλαμβάνω- εξόδου της χώρας μας από την καυτή λάβα του πολέμου.

Η πορεία προς τα Δεκεμβριανά ήταν αθέλητη για το Γεώργιο Παπανδρέου. Είχε κάνει το παν για να αποτρέψει το μεγάλο κακό. Είναι πλάνη βαρύτατη όσων ισχυρίζονται το αντίθετο όπως μαρτυρεί μεταξύ άλλων, και εξ ιδίας αντιλήψεως, ο Παναγιώτης Κανελλόπουλος.

Τα τραγικά αποτελέσματα του εμφυλίου πολέμου, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι για την Ελλάδα, δεν οφείλονται μόνο στις ατυχείς στρατηγικές και τακτικές επιλογές των διαφόρων πολιτικών ηγεσιών, αμφοτέρων των πλευρών. Οφείλονται κατ' εξοχήν στην καταλυτική επιρροή του ξένου παράγοντα, ο οποίος κατά περίπτωση αξιοποίησε αυτές τις επιλογές και εξώθησε συνειδητά προς την εθνική διαίρεση, προκειμένου να εφαρμοστούν όσα -αυτά πλέον είναι ιστορικά αποδεδειγμένα- ερήμην του λαού και των ηγεσιών του, της συνολικής του ηγεσίας, είχαν προαποφασισθεί για τη διεθνή θέση της χώρας και το εσωτερικό της καθεστώτος στο μεταπολεμικό κόσμο, όπως με βάση τα δικά τους συμφέροντα και τις δικές τους ζώνες επιρροής συνδιαμόρφωσαν στις συναντήσεις τους, διαρκούντος και προς το τέλος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, οι τρεις ηγέτες των κορυφαίων συμμάχων χωρών.

Η τρίτη μεγάλη προσφορά του Γεωργίου Παπανδρέου, ήταν οι ιδεολογικοί και πολιτικοί του αγώνες για την ποιότητα και το βάθος των δημοκρατικών θεσμών.

Το 1931 στα ιδανικά της δημοκρατικής παιδείας ανέλυσε το τρίπτυχο της κοινωνικής, οικονομικής και πολιτικής δημοκρατίας. Δύο είναι τα ουσιαστικά συστατικά της ανθρώπινης ζωής. Το άτομο και ομάς. Το άτομο για να αναπτυχθεί ζητεί ελευθερία. Η ομάς για να υπάρξει θέλει την τάξη. Το άτομο διεκδικεί το δικαίωμα, η ομάς επιβάλλει το χρέος. Είναι προφανές ότι εκείνο το πολίτευμα είναι άριστο, το οποίο ισορροπεί το άτομο και την ομάδα. Κατά συνέπεια συμφιλιώνει το δικαίωμα και την υποχρέωση, την ελευθερία και την τάξη και το πολίτευμα του μέτρου της ισορροπίας της ανωτέρας συνθέσεως είναι η δημοκρατία.

Και ακόμα υπεστήριξε "ο συλλογισμός ότι η δύναμη είναι δίκαιον είναι συλλογισμός ολοκληρωτικός. Ο συλλογισμός της δημοκρατίας είναι αντίστροφος. Το δίκαιον είναι η δύναμις. Ο νόμος γίνεται δίκαιον όταν εύρη ανταπόκρισιν στη γενική περί δικαίου συνείδησιν. Άλλως παραμένει νομότυπος βία, νομότυπος αυθαιρεσία".

Σε αυτήν του την προσφορά πολύτιμο κεφάλαιο αποτελεί η ανάδειξη της δημοκρατικής παιδείας σε ύψιστη πολιτική και τελικώς ιστορική προτεραιότητα για τον ελληνικό λαό. Ο ίδιος προερχόμενος από πολύ φτωχή οικογένεια, είχε βιωματικά καταλήξει στην ανάγκη μιας αξιοκρατικής κοινωνίας που σπάει τα ταξικά αδιέξοδα, μέσα από τη γενναιόδωρη παροχή παιδείας σε όλες τις κοινωνικές τάξεις του λαού.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν διεκδικώ το ρόλο του ιστορικού. Σήμερα ενώπιόν σας έκανα μια κατάθεση με τη φιλοδοξία της ιστορικής μαρτυρίας και πρέπει να ομολογήσω και με κάποια στοιχεία συναισθηματισμού. Μπορεί να υπάρξουν συνεπείς αντιρρήσεις και διαφωνίες.

Θέλω όμως να σας διαβεβαιώσω ότι πιστεύω ο άνθρωπος που σημάδεψε την πολιτική μου νεότητα είναι χρήσιμος στην ιστορική μνήμη και πολύτιμος ως παρακαταθήκη για μας, για τις επόμενες γενιές.

(Χειροκροτήματα στην Αίθουσα)

Ο Πρωθυπουργός κ. Κωνσταντίνος Σημίτης έχει το λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΗΜΙΤΗΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ο Γεώργιος Παπανδρέου υπήρξε μία από τις σημαντικότερες πολιτικές φυσιογνωμίες της χώρας. Σφράγισε με την συνεχή και αδιάλειπτη παρουσία του, με το συγκροτημένο και άμεσο πολιτικό του λόγο τα κρίσιμότερα χρόνια της νεότερης πολιτικής ιστορίας μας. Στάθηκε ως Γέρος της Δημοκρατίας το δημοφιλέστερο σύμβολο των αγώνων του λαού, το δημοφιλέστερο σύμβολο για την υπεράσπιση των δημοκρατικών ελευθεριών.

Αφήνοντας ήδη εποχή στο Πανεπιστήμιο της Αθήνας όπου άρχισε να διαφαίνεται ο αντιστασιακός χαρακτήρας της ιδεολογίας του συνέχισε τις μεταπτυχιακές του σπουδές στη Γερμανία, οι οποίες θα συμβάλουν στη διαμόρφωση της σκέψης του. Έτσι, ο Γεώργιος Παπανδρέου σ'όλην τη διάρκεια της μακράς πολιτικής του σταδιοδρομίας ήταν πολέμιος του άκρατου νομικισμού, του άκρατου φιλελευθερισμού και οπαδός ενός λελογισμένου κρατικού παρεμβατισμού για λόγους κοινωνικής πολιτικής. Ήταν από τους πρώτους που υποστήριξαν αυτήν την άποψη της πολιτικής στην Ελλάδα. Συμπορεύεται με τον Ελευθέριο Βενιζέλο, τους βενιζελικούς παράγοντες της εποχής, βρίσκεται πολύ κοντά στις αρχές και θέσεις του Αλεξάνδρου Παπαναστασίου και όπως ακούσαμε τον υπερασπίζεται στην περιβόητη δίκη της Λαμίας, ύστερα από τη δημοσίευση του δημοκρατικού μανιφέστου.

Εκεί στο δικαστήριο έκανε μια ιστορική αγόρευση και διακήρυξε ότι η πολιτική γνώμη δεν είναι μόνο δικαίωμα, αλλά είναι και καθήκον και σε κρίσιμους καιρούς και επιταγή συνείδησης. Άλλωστε σε όλην του τη ζωή κατέδειξε ότι η πολιτική δεν είναι επάγγελμα, είναι αποστολή.

Ο Γεώργιος Παπανδρέου διαδραμάτισε ως Υπουργός Παιδείας - ορκίστηκε το 1930- κορυφαίο ρόλο στο χώρο της

παιδείας, ένα ρόλο που δεν εγκατέλειψε ποτέ. Όλοι οι εκπαιδευτικοί τομείς και οι σημαντικότεροι τομείς των γραμμάτων και των τεχνών, καθώς και στο σύνολό τους οι σχέσεις κράτους και εκκλησίας γνώρισαν την αναμορφωτική παρέμβασή του, το μεταρρυθμιστικό άνοιγμα.

Αναφέρει μερικά από τα πιο χαρακτηριστικά και σημαντικά έργα του. Όταν έγινε Υπουργός ανέλαβε μια σημαντική εξόρμηση να υπάρξουν νέα σχολικά κτίρια. Προώθησε την ανοικοδόμηση τριών χιλιάδων περίπου κτιρίων με οκτώ χιλιάδες αίθουσες. Εισήγαγε τη δημοτική γλώσσα στις έξι τάξεις του δημοτικού σχολείου. Στο χώρο της ανώτερης παιδείας θέσπισε τον πρωτοποριακό για εκείνη την εποχή νόμο του 1932, ο οποίος αποτέλεσε τη βάση για τη λειτουργία της ανώτατης παιδείας μέχρι το 1982. Και η ανώτατη σχολική καλών τεχνών, εδώ στην Αθήνα, είναι δικό του δημιούρημα.

Το 1964 επί δικιάς του Πρωθυπουργίας θεσμοθετήθηκε η εννιάχρονη, από εξάχρονη που ήταν, υποχρεωτική εκπαίδευση για όλους τους Έλληνες, η δωρεάν παιδεία για όλες τις βαθμίδες, δύο θεσμοί που έγιναν συνταγματικοί και ισχύουν μέχρι σήμερα.

Στο έργο αυτής της εποχής ανήκουν μεταξύ άλλων η αναμόρφωση της γενικής εκπαίδευσης, η ίδρυση του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, η εισαγωγή και πάλι της δημοτικής γλώσσας στην εκπαίδευση και η ίδρυση δύο νέων πανεπιστημίων, στα Γιάννενα και στην Πάτρα.

Ο Γεώργιος Παπανδρέου, από την πρώτη στιγμή της ναζιστικής κατοχής, μετέχει ενεργά στις πρώτες αντιστασιακές κινήσεις. Όχι όμως στο ΕΑΜ του οποίου αρνείται να αναλάβει την ηγεσία που του είχε προσφέρει ο τότε Γενικός Γραμματέας του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδος Γεώργιος Σάμπος.

Μεταβαίνει στο Κάιρο το 1944 και όπως ακούσαμε διορίζεται Πρωθυπουργός. Έρχεται πίσω στην Αθήνα και στις 18 Οκτωβρίου 1944 ο αθηναϊκός λαός τον υποδέχεται με ξέφρενο ενθουσιασμό. Ο Γεώργιος Παπανδρέου εκφωνεί στην πλατεία Συντάγματος μπροστά σε ένα τεράστιο και εκδηλωτικό πλήθος, έναν βαρυσήμαντο λόγο, ένα λόγο ο οποίος δίνει το στίγμα της εποχής. Ο διχασμός στη Μέση Ανατολή είχε επιφέρει βαρύτατα πλήγματα.

Στόχος του Γεωργίου Παπανδρέου ήταν η αναίμακτη απελευθέρωση. Η στιγμή ήταν αποφασιστική και εκρηκτική. Τις ώρες εκείνες σημαντικά πράγματα ένωσαν τους Έλληνες, όπως και σημαντικά πράγματα τους διχάζαν. Ο λόγος του ήταν η πρώτη δημόσια έκφραση της ελληνικής κυβέρνησης, της ελληνικής πολιτείας, σε επίπεδο κορυφής. Όφειλε να διατρανώσει τα συνεκτικά και να υποβαθμίσει εκείνα τα στοιχεία τα οποία ήταν διχαστικά. Κάθε έννοια που χρησιμοποιήθηκε σε αυτό το λόγο αλλά και κάθε έννοια που περιλήφθηκε σε αυτό το λόγο ήταν ιστορικός χειρισμός. Η τραγωδία των Δεκεμβριανών που επακολούθησε, ανέτρεψε κάθε προοπτική λειτουργίας του κράτους δικαίου, προοπτική αποκατάστασης της λαϊκής κυριαρχίας και εμπέδωσης της εθνικής ομοψυχίας.

Ένας άλλος σταθμός ήταν οι αμφιλεγόμενες εκλογές του 1961, οι οποίες αποτέλεσαν τότε ένα σοβαρότατο πλήγμα για τους κοινοβουλευτικούς θεσμούς. Ήταν όμως σταθμός για την πολιτική σταδιοδρομία του Γεωργίου Παπανδρέου.

Ο Γεώργιος Παπανδρέου, ως Αρχηγός της Ένωσης Κέντρου, έστειλε δέκα μέρες πριν από την εκλογική αναμέτρηση τηλεγραφήματα, ζητώντας αντίσταση κατά της βίας. Είναι η ώρα του 1-1-4, η μεγάλη ώρα του Γεωργίου Παπανδρέου. Παρά τη μεγάλη ηλικία του, αξιοποιεί την ευκαιρία που του παρέχει η συγκυρία, καταφεύγει στο λαό, περιοδεύει σε όλην την Ελλάδα, εκφωνώντας τους πιο εμπνευσμένους λόγους της πολιτικής ζωής του, λόγους άμεσους, όπου η επικοινωνιακή λειτουργία της γλώσσας βρίσκει την ολοκλήρωσή της. Οι πολιτικοί του λόγοι, η ρητορική του δεινότητα συσπειρώνουν τη νεολαία, αυπνίζουν και κινητοποιούν την ύπαιθρο.

Το παλλαϊκό αίτημα για δημοκρατία συνδέεται άρρηκτα με τα αιτήματα των ευρύτερων λαϊκών δυνάμεων για πολιτικές και κοινωνικές μεταρρυθμίσεις, διαβρώνοντας έτσι τα ερείσματα της μετεμφυλιακής πολιτικής εξουσίας.

Ο Γεώργιος Παπανδρέου καταξιώνεται στην συντριπτική συνείδηση

του ελληνικού λαού ως ο Γέρος της Δημοκρατίας. Το 1964, μετά την εκλογική αναμέτρηση του 1963, έρχεται η εντυπωσιακή νίκη. Όμως αμέσως μετά την περιφανή εκλογική νίκη θα αρχίσουν τα προβλήματα. Η Κυβέρνηση του Γεωργίου Παπανδρέου δεν θα προλάβει να ολοκληρώσει το έργο της γιατί θα υπονομευθεί συστηματικά από δυνάμεις ορατές και αόρατες, εγχώριες και αλλοδαπές αλλά και από τους ίδιους τους κόλπους της Ένωσης Κέντρου. Η Ένωση Κέντρου της εποχής ήταν ένας αστικός κομματικός χώρος και εξέφραζε την ανάγκη της δημοκρατίας, κοινωνικής δικαιοσύνης και εκσυγχρονισμού της κοινωνίας, ανάγκη που αισθάνονταν ευρύτατες λαϊκές τάξεις, εργάτες, αγρότες, υπάλληλοι, μικροεπαγγελματίες, φοιτητές.

Η επικέντρωση των αγώνων της περιόδου '61-'65 σε πολιτικά - θεσμικά αιτήματα αντιστοιχεί στα ενδιαφέροντα του ΕΑΜογενούς κοινωνικού μετώπου.

Η προβολή στόχων όπως η μείωση του ασφυκτικού ειδικού βάρους του στρατού στο πλαίσιο των κρατικών δομών, η χαλάρωση του αντιδημοκρατικού σπλοσασίου, η άσκηση αναδιανεμητικών λειτουργιών, ανταποκρίνονταν στο αίτημα για παρουσία και συμμετοχή των λαϊκών μαζών στην οικονομική και κοινωνική εξέλιξη. Αυτές πρωτίστως ενδιέφεραν και αφορούσαν αυτοί οι στόχοι.

Το εγχείρημα του εκσυγχρονισμού την εποχή εκείνη απαιτούσε μία σειρά από πρωτοβουλίες, ώστε να καταστεί δυνατό να προωθηθεί η δημοκρατία και να αποτραπούν ταυτόχρονα οι αντιδράσεις, οι τάσεις διατήρησης των αδιεξοδικών μετεμφυλιακών δομών, οι οποίες στο πολιτικό επίπεδο ήταν ακόμα κυρίαρχες. Η ισορροπία, την οποία επεδίωξε ο Γεώργιος Παπανδρέου, αποδείχθηκε μετά από σύντομο διάστημα τρωτή. Το εγχείρημά του υπονομεύθηκε και ματαιώθηκε.

Το κεντρικό σημείο της εκσυγχρονιστικής στρατηγικής, το σημείο στο οποίο εκφράστηκαν οι πιο έντονες αντιδράσεις, οι οποίες και οδήγησαν στην πολιτική κρίση, ήταν η προσπάθεια βαθμιαίας αναδιάρθρωσης της ισορροπίας δυνάμεων μέσα στο κράτος. Ένα κράτος του οποίου το Σύνταγμα του '52 περιείχε σε εμβρυακή μορφή κάποια στοιχεία κράτους δικαίου και εν γένει ένα σύστημα κανόνων δικαίου ελλειμματικό. Ένα κράτος αυταρχικό, συγκεντρωτικό, με μία διοίκηση απρόσιτη στον πολίτη, με στεγανοποιημένους μηχανισμούς καταστολής, συνεπικουρούμενους από παρακρατικές παραφυάδες που ενίοτε το υποκαθιστούσαν.

Τα Ιουλιανά το '65 επιβεβαίωσαν, αλλά αυτήν τη φορά με τραγικές συνέπειες στον τόπο, την αμετανόητη πρακτική των ανακτόρων να παρεμβάλλονται, να αλλοιώνουν ή να μηδενίζουν τον αντιπροσωπευτικό και δημοκρατικό χαρακτήρα του πολιτεύματος, να αμφισβητούν τη νομιμοποιητική βάση της δημοκρατικής κυβέρνησης.

Τότε ο Γεώργιος Παπανδρέου με τις επιστολές του προς το βασιλιά, το διάγγελμα του καταγγελλίας του βασιλικού πραξικοπήματος και τους εμπνευσμένους πολιτικούς του λόγους στις μεγαλειώδεις συγκεντρώσεις που επακολούθησαν στην Αθήνα και σε πολλές πόλεις της Ελλάδος, αναδείχθηκε ο εγγυητής της δημοκρατικής νομιμότητας, έγινε ο εκπρόσωπος της ομαλής λειτουργίας του κοινοβουλευτικού πολιτεύματος, εξέφρασε και πάλι αυτό που ήθελε ο λαός για τη λειτουργία της δημοκρατίας.

Η συνέχεια είναι γνωστή. Η χούντα, η σύλληψη και ο θάνατος. Το ξέσπασμα ενός εκατομμυρίου λαού στην πάνδημη κηδεία του θα αποτελέσει το πρώτο ηχηρό ράπισμα εναντίον της χούντας των συνταγματαρχών.

Ο Γεώργιος Παπανδρέου, στο φέρετρό του οποίου ακούμπησε εκείνο το πρωί της 3ης Νοεμβρίου 1968 όλη η Ελλάδα, τοποθετήθηκε οριστικά και αμετάκλητα στο πάνθεον των αθανάτων για την πίστη του στην Ελλάδα, για την αταλάντευτη προσήλωσή του στις αρχές της δημοκρατίας, της κοινωνικής δικαιοσύνης και της ισότητας.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα στην Αίθουσα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Ο Αρχηγός της Αξιωματικής Αντιπολιτεύσεως και Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας κ. Κώστας Καραμανλής έχει το λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ (Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Βουλή τιμά σήμερα το Γεώργιο Παπανδρέου. Τον εμπνευσμένο ρήτορα Γεώργιο Παπανδρέου. Το μεγάλο δημοκράτη Γεώργιο Παπανδρέου. Το ρήτορα του οποίου ο πολιτικός λόγος είχε και έχει διαχρονική αξία. Ένας πολιτικός λόγος με νοήματα, που ξεπερνούν κατά πολύ την εποχή του.

Το δημοκράτη Γεώργιο Παπανδρέου, που υπήρξε αντίπαλος κάθε μορφής ολοκληρωτισμού. Όποιο χρώμα και να είχε αυτός ο ολοκληρωτισμός, θα έβρισκε απέναντί του το Γεώργιο Παπανδρέου.

Πολιτικοί, όπως ο Γεώργιος Παπανδρέου, σφράγισαν την πολιτική μας ιστορία με θέσεις και απόψεις, που διεύρυναν τις ατομικές επιλογές, τις ατομικές ελευθερίες, τα ανθρώπινα δικαιώματα, τη φιλελεύθερη πολιτική της πατρίδας μας.

Ειδικά τούτη την ημέρα, καθώς στρέφουμε το βλέμμα στη σημαντική ιστορική διαδρομή ενός πολιτικού ηγέτη, γίνεται φανερό πόσο έχουμε -και ως έθνος και ως σύγχρονοι πολίτες και ως πολιτικοί του σήμερα- υπερβεί τους διχασμούς του παρελθόντος. Και τους έχουμε υπερβεί, κόντρα σε ανακλαστικά άλλων εποχών, που επιμένουν σε στείρες αγκυλώσεις. Δεν πάει πολύς καιρός μάλιστα, που αντιμετωπίζαμε, με τους παραμορφωτικούς φακούς του φανατισμού, σημαντικές ιστορικές προσωπικότητες. Αυτές ακριβώς που, επειδή ήσαν σημαντικές, είχαν παθιασμένους πολιτικούς εχθρούς και πολιτικούς φίλους.

Αυτά τα πάθη του παρελθόντος έχουν ξεπεραστεί για δύο κυρίως λόγους: πρώτον, γιατί έχουν πέσει οι διαχωριστικές γραμμές, που κάποιον κατασκεύαζαν, για να συντηρούν φανατισμούς και να παγιεύουν ψηφοφόρους. Οι πολίτες δεν πέφτουν πια θύματα διχασμών, που τόσο τραυμάτισαν την πατρίδα μας.

Δεύτερον, γιατί ειδικά οι νέοι άνθρωποι, οι καινούριες γενιές που μπαίνουν στο δημόσιο βίο, αναζητούμε, μέσα από τις ιστορικές προσωπικότητες του τόπου, εκείνα που μας ενώνουν, εκείνα που ενισχύουν τη σύνθεση, τη συναίνεση, τη συμπόρευση του λαού μας. Έχουμε απόλυτη επίγνωση ότι ως έθνος μεγαλουργήσαμε, όποτε πορευθήκαμε με βάση τα πολλά που μας ενώνουν, και δυστυχήσαμε, όποτε αφήσαμε να μας παρασύρουν τα λίγα που μας χωρίζουν. Θα είναι ασυγχώρητος όποιος δεν έχει διδαχθεί αυτό το καίριο μάθημα από τη μακρά και δύσκολη ιστορική μας διαδρομή.

Τέτοια στοιχεία υπάρχουν πολλά στο Γεώργιο Παπανδρέου. Άλλωστε ο ίδιος έτσι έβλεπε τη δημοκρατία που ήδη από το 1931 την όριζε ως "το πολίτευμα του μέτρου, της ισορροπίας, της ανωτέρας συνθέσεως". Και θα μου επιτρέψετε να χρησιμοποιήσω τα δικά του λόγια από την ήδη μνημονευθείσα μνημειώδη αγόρευσή του στη δίκη της Λαμίας το Φεβρουάριο του 1922. Λόγια που αναδεικνύουν όχι μόνο την ιδεολογική του ταυτότητα, αλλά και το βαθύ του ιδεαλισμό, στοιχείο απαραίτητο σε όσους θεραπεύουν το δημόσιο βίο:

"Εις τον ιερών αυτόν της Θέμιδος ναόν ηκούσαμεν ότι την ζωήν κυβερνά το συμφέρον και την πολιτικήν και την κοινωνίαν και την οικογένειαν. Όχι, κύριε Εισαγγελεύ! Το κήρυγμα του συμφέροντος ημπορεί να είναι επίγραμμα διά την περίοδον της πολιτικής παρακμής, την οποίαν διερχόμεθα. Αλλά είναι επίσης και υπονόμευσις και ανατροπή της ηθικής τάξεως. Την ζωήν κυβερνά βεβαίως και το συμφέρον. Δεν είμεθα εμείς εκτός του κόσμου τούτου, ώστε να παραγνωρίζωμεν την ανθρωπίνην φύσιν. Αλλά την κυβερνά επίσης και το αίσθημα και η αγάπη και το καθήκον. Και μόνον διότι εις την ζωήν υπάρχουν ευτυχείς και ηθικά δυνάμεις ακατάβλητοι, μόνον δι'αυτό έχει καταστή βιώσιμος η ζωή."

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ο Γεώργιος Παπανδρέου, ανεξαρτήτως κομματικής στέγης, ανήκε σ'έναν ευρύτερο πολιτικό χώρο, πολιτικό επαναλαμβανώ και όχι κομματικό χώρο, που γι'αυτό συχνά περιείχε στους κόλπους του και πολιτικούς του αντιπάλους. Είναι ο χώρος που, στην εποχή μας, θα ονομάζαμε μεσαίο χώρο. Δηλαδή, ένα χώρο μακριά από ακρότητες, μακριά από άκρα, μακριά

από φανατισμούς. Ένα χώρο μέτρου και συναίνεσης, ένα χώρο που στηρίζεται στην ατομική πρωτοβουλία και την κοινωνική προστασία. Αυτός ο χώρος δεν ανήκει σε κανέναν.

Εάν εμείς ως πολιτικοί ανήκουμε ή όχι σε αυτόν το χώρο, επιβεβαιώνεται ή διαψεύδεται καθημερινά με τις θέσεις, με τις ιδέες, με την πρακτική, με τη συμπεριφορά μας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η πιο κατάλληλη περιγραφή του περάσματος από τη ζωή και την πολιτική του Γεωργίου Παπανδρέου, είναι τα δικά του λόγια για τον Ελευθέριο Βενιζέλο:

"Όσοι ευρίσκονται εις τας πλαγιάς των υψηλών βουνών δεν κατορθώνουν να βλέπουν την κορυφήν των. Μόνον η απόστασις επιτρέπει την θέαν του μεγαλείου των.

Συμβαίνει περίπου το ίδιο με τους μεγάλους άνδρας της Ιστορίας. Οι άνθρωποι της γενεάς των τους εννοούν ολιγώτερον. Μόνον ο θάνατος και ο χρόνος παρέχουν την απόστασιν η οποία επιτρέπει εις την Ιστορίαν να αναλάβη το έργον της. Αλλά υπάρχουν και αι υψηλαί κορυφαί, εις την ανάβασιν των οποίων αποκάμνει και η Ιστορία. Και είναι τότε ο θρύλος, ο οποίος διηγείται τη δόξαν των."

Ο Γεώργιος Παπανδρέου ασφαλώς ανήκει στα χέρια της Ιστορίας, αλλά η πολιτική του παρακαταθήκη, μία παρακαταθήκη πολύ πέρα και πάνω από κομματικά στεγανά, μας αφορά όλους. Και παραμένει πιο επίκαιρη από ποτέ, μπροστά στον αιώνα που ανατέλλει. Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα στην Αίθουσα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Η Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδος, κ. Αλέκα Παπαρήγα, έχει το λόγο.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΡΗΓΑ (Γενική Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του Κ.Κ.Ε.): Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, οι ιστορικοί κατατάσσουν το Γεώργιο Παπανδρέου ανάμεσα στις πιο σημαντικές προσωπικότητες του αστικού φιλελευθερισμού, άλλοι τον αποκαλούν αστό, δημοκράτη του κέντρου.

Εμείς θεωρούμε ότι αποκάλυψε ξεχωριστή ικανότητα στο να απορροφά και να εκτονώνει τους κραδασμούς, τη δυναμική που δημιουργούσε η λαϊκή πάλη.

Μέχρι το 1961 ο Γεώργιος Παπανδρέου είχε θητεύσει σε πολλές κυβερνητικές και αντιπολιτευτικές θέσεις, χωρίς να έχει ακόμα καταφέρει να δημιουργήσει ένα κόμμα λαϊκής υποστήριξης. Ωστόσο οι συγκυρίες έφεραν τα πράγματα να παίξει σημαντικό πολιτικό ρόλο σε διάφορα κυβερνητικά σχήματα. Ήταν ένα είδος περιπλανώμενου από κόμμα σε κόμμα, όπως για παράδειγμα στις εκλογές του 1952 που μαζί με δεκάδες στελέχη του κέντρου μεταπήδησε στο κόμμα του Παπάγου, προφανώς επειδή υποθετούσε την άποψη ή σκέφθηκε, "τι Πλαστήρας, τι Παπάγος".

Όμως, ο ρόλος του ήταν πολύ πιο σημαντικός για τις μεταπολεμικές εξελίξεις της χώρας μας στα χρόνια 1940 έως 1949. Αυτά τα χρόνια στάθηκαν καθοριστικά για τους μετέπειτα ιδεολογικούς και πολιτικούς προσανατολισμούς του. Ο ώριμος πια Γεώργιος Παπανδρέου αρχίζει να φαίνεται από την περίοδο της κατοχής και μετά.

Στα χρόνια της κατοχής κράτησε αρνητική ουσιαστικά στάση στην πρόσκληση να πάρει μέρος στην ανάπτυξη του μαζικού λαϊκού ενόπλου κινήματος της Εθνικής Αντίστασης εναντίον των κατακτητών. Η σκέψη του ήταν κυρίως προσηλωμένη στο τι θα γίνει μετά τη νίκη του εθνικοαπελευθερωτικού αγώνα.

Αποδείχθηκε ο Γεώργιος Παπανδρέου όπως και άλλοι ηγέτες των αστικών πολιτικών κομμάτων, ότι ήταν πιο διορατικοί, πιο πολιτικά έμπειροι και πονηροί, συγκρίνοντάς τους με την ανιδιοτελή και ηρωική ηγεσία του ΕΑΜ και του ΕΛΑΣ του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας.

Ο Γεώργιος Παπανδρέου σε μία δύσκολη ώρα για τον ελληνικό λαό, προτίμησε να διατηρεί και να αξιοποιεί τις διασυνδέσεις με την κυβέρνηση του Καίρου και το στρατηγείο της Μέσης Ανατολής, παρά να πάρει ενεργό μέρος στον ένοπλο αγώνα.

Ο μεγάλος μας ποιητής Γεώργιος Σεφέρης, που την περίοδο

εκείνη είχε διπλωματική θέση στη Μέση Ανατολή είναι πολύ αποκαλυπτικός στο ημερολόγιό του για το ποιος ήταν ο ρόλος και η ποιότητα των πολιτικών ηγετών της περιόδου εκείνης που ζούσαν στο Κάιρο ή στο Λονδίνο, μακριά από τον αγωνιζόμενο ηρωικό ελληνικό λαό και τους αντάρτες του.

Ο Γεώργιος Παπανδρέου αρνήθηκε αλλεπάλληλες προτάσεις του ΕΑΜ και του ΚΚΕ για ενότητα, συνεργασία και συμμετοχή στην αντίσταση από ηγετικές θέσεις. Εκείνο που πραγματικά τον ενδιέφερε ήταν, όπως έλεγε, η αναίμακτη απελευθέρωση, δηλαδή η επιστροφή και η αναίμακτη επιβολή αυτών που δραπέτευσαν την κρίσιμη ώρα από την Ελλάδα με ένα και μόνο στόχο: Να μην πραγματοποιθούν οι προωθημένοι στόχοι που έβγαιναν μέσα από τη μήτρα του εθνικοαπελευθερωτικού αγώνα.

Η προσωπική συμβολή και η ευθύνη του Γεωργίου Παπανδρέου είναι σημαντική. Έγινε ο Πρόεδρος της Κυβέρνησης της Εθνικής Ενότητας. Βεβαίως, το ΕΑΜ είχε δεχθεί τη συγκρότηση αυτής της Κυβέρνησης και συμμετείχε. Όμως αυτό το τελευταίο δεν αποτελεί λόγο για να δοθεί άφεση αμαρτιών στο Γεώργιο Παπανδρέου που ως επικεφαλής της κυβέρνησης παραβίασε τις συμφωνίες και μάλιστα, συμφωνίες οι οποίες περιείχαν σημαντικές υποχωρήσεις.

Δεν αποτελεί λόγο για να δοθεί άφεση αμαρτιών στο Γεώργιο Παπανδρέου, ο οποίος από τις 12 και 22 Σεπτεμβρίου 1994 ζήτησε από τον Τσώρτσιλ να υπάρξει άμεση παρουσία επιβλητικών βρετανικών δυνάμεων στην Ελλάδα μέχρι και τις τουρκικές ακτές, προκειμένου να αντιμετωπιστεί η παλλαϊκών διαστάσεων δράση του ΕΑΜ.

Μαρτυρίες για τον πολιτικό ρόλο του Γεωργίου Παπανδρέου στις πρώτες μεταπολεμικές εξελίξεις υπάρχουν πολλές και όχι μόνο από κομμουνιστές ή από το Κομμουνιστικό Κόμμα. Αποκαλυπτικό υπήρξε το άρθρο του Αλεξάνδρου Σβώλου, που δημοσιεύτηκε στην εφημερίδα "ΜΑΧΗ" στο φύλλο της 5.12.1945, μαρτυρία πέρα και υπεράνω πάσης υποψίας και αμφιβολίας.

Δεν θα σταθώ παραπέρα, στο τι επακολούθησε. Είναι γνωστές σε όλους και όλες οι τραγικές εξελίξεις, αφού υπάρχουν σήμερα όλα τα στοιχεία που δείχνουν ότι αυτές δεν ήταν κεραυνός εν αιθρία κάποιου Δεκεμβρίου. Προετοιμάστηκαν αρκετά χρόνια πριν, όταν ο ελληνικός λαός σκιρτούσε ακόμα κάτω από την ιταλική και στη συνέχεια τη γερμανική κατοχή.

Ο Γεώργιος Παπανδρέου από τις αρχές της δεκαετίας του '50 προσπάθησε να διαμορφώσει -και το πέτυχε- ένα δεύτερο πολιτικό πόλο, σε αντίβαρο του άγριου μετεμφυλιακού καθεστώτος, που στηρίζονταν τότε από τρία βασικά αλληλοδιαπλεκόμενα κέντρα, το παλάτι, το στρατό και τις ΗΠΑ. Ήταν ο κηδεμόνας, ο εντολοδόχος και ο καθοδηγητής όλων των ελληνικών μεταπολεμικών κυβερνήσεων. Έδειχνε να πιστεύει ότι θα γλύτωνε τον τόπο από περιπέτειες και από εντάσεις, αν έδινε συνεχώς διαβεβαιώσεις και έμπρακτες εγγυήσεις ότι δεν θα επιτρέψει την άνοδο της επιρροής της ΕΔΑ.

Το 1964 διαβεβαιώνει τον πρεσβευτή των ΗΠΑ Τάλμποτ ότι η Ένωση Κέντρου δεν θα νομιμοποιήσει το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας, επειδή κάτι τέτοιο θα επέτρεπε στην ΕΔΑ και το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας να αυξήσουν τη συνολική τους δύναμη. Δυστυχώς, δεν θέλησε να απαλλαγεί από την προκατάληψη και την έχθρα προς τις κομμουνιστικές ιδέες και αντιλήψεις.

Το 1964 πήρε μέτρα, που πραγματικά, άμβλυαν την τρομοκρατία, άφησε όμως άθικτους τους κρατικούς μηχανισμούς και φασιστικά στοιχεία. Υποχρεώθηκε να δεχθεί το υπερώριμο αίτημα να απελευθερώσει πολιτικούς κρατούμενους, όχι όμως όλους, όπως το Χαρίλαο Φλωράκη, τον Κώστα Λουλέ, για να θυμίσω δύο χαρακτηριστικά στελέχη του ΚΚΕ, που κατόπιν ήταν και μέλη του Ελληνικού Κοινοβουλίου.

Από τα πιο χαρακτηριστικά παραδείγματα είναι η τακτική που επέλεξε μετά τα γεγονότα, που έμειναν στην ιστορία ως Ιουλιανά. Ενώ από τη μια μεριά γνώριζε ότι στηριγμένος στη λαϊκή πρωτοβουλία και δράση μπορούσε να αντιμετωπίσει την παρέμβαση του παλατιού, στην πραγματικότητα για διάφορους λόγους έκανε ό,τι μπορούσε για να ανακόψει τη λαϊκή δυναμική. Η τελική επιλογή του ήταν να μην απειληθούν κάποια στηρίγματα του

συστήματος και να μη οδηγηθούν τα πράγματα στο να τεθεί πολιτειακό θέμα, κατά τη γνώμη μας.

Πολιτεύθηκε στο όνομα της σταθερότητας και της ησυχίας, στο όνομα του ρεαλισμού. Διαφεύχτηκε όμως στις 21.4.1967 και ο ίδιος βρέθηκε στα νύχια της χούντας.

Πριν λίγο καιρό παραδόθηκαν στη δημοσιότητα αρχεία του FOREIGN OFFICE. Έχουν βγει επίσης στον αέρα ντοκουμέντα του STATE DEPARTMENT που έκαναν γνωστά ορισμένα σχέδια του Γεωργίου Παπανδρέου για την ανατροπή του Μακαρίου, την ταυτόχρονη ένωση της Ελλάδας με την Κύπρο, αλλά με παροχή αδιευκρίνιστων ανταλλαγμάτων στην Τουρκία.

Οι προθέσεις αυτές σκόνταψαν, όπως είναι γνωστό, στην αποφασιστικότητα του Μακαρίου, αλλά και στη διορατικότητα του ίδιου του Γεωργίου Παπανδρέου, που υπολόγισε και το πολιτικό κόστος.

Αποδεικνύεται, κατά τη γνώμη μας, ότι ο δρόμος του Κέντρου δεν είναι και πολύ κεντρώος. Ο διμέτωπος καταλήγει μονομέτωπος κατά του λαϊκού κινήματος. Αποδεικνύεται ότι η λογική "του σιγά-σιγά και από τα πάνω" ακυρώνει δυνατότητες του λαού να διεκδικεί την πρόοδο, τη δημοκρατία, βαθιές ριζοσπαστικές κοινωνικές αλλαγές. Τηρουμένων των αναλογιών, αυτή η εκτίμηση έχει ακόμα μεγαλύτερη πρακτική αξία σήμερα.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Ο Πρόεδρος του Συνσπισμού της Αριστεράς και της Προόδου κ. Νίκος Κωνσταντόπουλος έχει το λόγο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος του Συνσπισμού της Αριστεράς και της Προόδου): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, τα πολιτικά μνημόσυνα δεν γίνονται για να επαναληφθούν τα "ωσαννά" ή τα "ανάθεμα", από τους φίλους ή από τους εχθρούς.

Αποτελούν αφορμή για ερμηνεία και για νέα ανάγνωση της πορείας των αντιπροσώπων και των γεγονότων, μέσα από την οπτική της συλλογικής μνήμης, και του συλλογικού βιώματος.

Στις μέρες μας τελειώνει ο 20ος αιώνας και πρέπει να βρει καιρός αυτός ο τόπος, ο ελληνικός λαός να λογαριάσει, όπως λέει ο ποιητής, "τι πήρε, τι έδωσε". Γιατί είναι πολλά τραυματικά και αντιφατικά τα βιώματα του ελληνικού λαού στην πορεία της πολιτικής και εθνικής του περιπέτειας, που διατρέχει ολόκληρο τον αιώνα. Γιατί είναι πολλά τα ελλείμματα, με τα οποία είναι φορτωμένη η χώρα, καθώς ετοιμάζεται να περάσει στον επόμενο αιώνα.

Δεσπάζει η διαρκής αναντιστοιχία κοινωνικών αποκραυγαλλώσεων και πολιτικών μορφωμάτων, σε κρίσιμες για τον τόπο περιόδους. Όπως επίσης δεσπάζει η ανθεκτικότητα μιας πολιτικής δομής, που είναι οικοδομημένη σε νομικές και πολιτικές βάσεις ξεπερασμένες, που εμφανίζουν σταθερά μορφολογικά στοιχεία, περίπου από την εποχή που ο Γεώργιος Σκληρός έκανε την πρώτη διορατική ανάλυσή τους, το 1919, δηλαδή.

Έτσι πολλές φορές σε τούτο τον τόπο χάθηκε ο ιστορικός χρόνος και δεν μπόρεσε να γίνει η κοινωνική του αξιοποίηση, που θα αντιστοιχούσε στις θυσίες που έδωσε απλόχερα αυτός ο λαός και στις πραγματικές δυνατότητες του αξιοσέβαστου.

Η αναδρομή στη ζωή και το έργο ιστορικών προσώπων, όπως ο Γεώργιος Παπανδρέου, προσφέρει την ευκαιρία και το υλικό για να βάλουμε μπροστά στον Έλληνα πολίτη το συνολικό ελληνικό πρόβλημα, το συνολικό πολιτικό πρόβλημα της Ελλάδας, σε μια κρίσιμη ιστορική περίοδο, που διαμορφώνονται οι μήτρες των γεγονότων και των εξελίξεων, για την Ελλάδα του 21ου αιώνα.

Η πολιτική του διαδρομή ξεκινά το 1907, όταν ως επικεφαλής των φοιτητικών κινητοποιήσεων φυλακίζεται για πρώτη φορά στις φυλακές Αβέρωφ. Τελειώνει με την πάνδημη κηδεία του το 1968, γεγονός ιστορικού συμβολισμού και τελευταία δρώσα παρέμβαση του στην πολιτική σκηνή.

Το μνημόσυνό του το 1973 αποτελεί μια ακόμη αγωνιστική

παρέμβαση, που συμπύπτει με την εξέγερση του Πολυτεχνείου, η οποία έρχεται αμέσως.

Η ιστορική του παρουσία διαρκεί και θα διαρκεί, ακριβώς γιατί είναι άρρηκτα δεμένη με τις εσωτερικές αντιφάσεις ολόκληρης αυτής της περιόδου, που κατεργάσθηκαν την ελληνική πραγματικότητα του 20ου αιώνα.

Είναι η ζωή και η δράση του Γεωργίου Παπανδρέου συνυφασμένες με όλες εκείνες τις καταστάσεις, που αποτελούν τον δύσκολο και τραυματικό βηματισμό της πολιτικής μας ζωής. Από την αρχή του διχασμού και του Μεσοπολέμου, στην περίοδο της Κατοχής και του Λιβάνου, από τα μετεμφυλιακά χρόνια, στην περίοδο του ανέλδοτου αγώνα, από την εκλογική νίκη στην περίοδο της αποστασίας, από τη δικτατορία στο θάνατο.

Υποστηρικτής του Βενιζέλου και του Παπαναστασίου, κήρυκας της αβασίλευτης δημοκρατίας, κοινωνιστής, ιδεολόγος του δημοκρατικού σοσιαλισμού, στοχαστής του ελληνισμού και της πολιτιστικής του παράδοσης, δημοτικιστής και υπερασπιστής των δημοκρατικών ελευθεριών, συγκρούστηκε με βασιλείς και δικτάτορες, με αυταρχικούς μηχανισμούς εξουσίας, με εγχώρια και ξένα συμφέροντα.

Η πολιτική του παρουσία είναι πάντα διακριτή. Η δράση και η παρουσία του Γεωργίου Παπανδρέου είναι διαρκής, είναι μέσα στα γεγονότα. Ποτέ δεν βρέθηκε απ' έξω περιμένοντας. Υπήρξε διορατικός, αλλά και αντιφατικός. Οι αντιφάσεις της εποχής του είχαν αντανάκλαση και στη στάση του. Είχε εμμονές συνέπειας, αλλά είχε και μεταβολές αστάθειας.

Ο ριζοσπάστης κοινωνιστής, ο δημοκράτης, ο δημοτικιστής, ο πολιτικός μεταρρυθμιστής, που έδωσε έμφαση στα θέματα του πολιτισμού και της παιδείας στη διάρκεια του Μεσοπολέμου, μετά από περιπέτειες, περιπτώσεις που ήταν παράλληλες με τις οδυνηρές εμπειρίες της χώρας από την Κατοχή μέχρι τη δεκαετία του '60, ξαναβρίσκει τον αγωνιστικό εαυτό του και μαζί την ιστορική του δικαίωση, στον αγώνα για την κατοχύρωση της δημοκρατικής αυτονομίας, στο όνομα της λαϊκής κυριαρχίας, σε αντίθεση προς τα ντόπια και ξένα συμφέροντα και κέντρα εξουσίας.

Η βιογραφία του είναι πηγή ερμηνειών της νεότερης πολιτικής μας ιστορίας. Η ανάγνωσή της δεν εξαντλείται σε ένα απλό, αφηγηματικό επίπεδο. Συνυπάρχει πάντοτε η ιστορικότητα των γεγονότων με την ιστορικότητα του προσώπου του και της δράσης του. Ενέπνευσε θαυμασμό, αλλά και προκάλεσε εχθρότητες. Σημαδεύτηκε από αγωνιστικές εξάρσεις, αλλά και από ενοχλητικές προσαρμογές, κυρίως τη δεκαετία του '50-'60, αλλά και στην περίοδο του Λιβάνου και της εύθραστης κυβέρνησης Εθνικής Ενότητας.

Η πρωταγωνιστική εμπλοκή του εκείνη την περίοδο, από τη μία τον φέρνει να συνεργάζεται κοντά στα κέντρα, για την δράση των οποίων είχε τόσο αποφασιστικά αντιδράσει, και από την άλλη του επιφυλάσσει το βίωμα της περιθωριοποίησης μετά το Δεκέμβριο του 1944.

Είναι όμως ιστορικά σημαντικό, ότι αυτός ο αμφιλεγόμενος τότε πολιτικός γίνεται ο επικεφαλής του μετώπου της "Δημοκρατικής Ένωσης" το 1956, που μόλις λίγα χρόνια μετά τον εμφύλιο, κερδίζει εκλογικά την πλειοψηφία, αλλά χάνει την κοινοβουλευτική του αυτονομία λόγω του διαβόητου τότε εκλογικού νόμου, του λεγόμενου "τριφασικού" εκλογικού συστήματος.

Είναι επίσης, πολιτικά εντυπωσιακό ότι μετά από περιπλανήσεις και ρευστότητες, ο αμφισβητούμενος τότε πολιτικός, γίνεται ο ηγέτης του ανέλδοτου αγώνα και της δημοκρατικής αντίστασης στους μηχανισμούς εκτροπής και πολιτικής ανωμαλίας.

Όταν βρίσκεται στην τελευταία περίοδο της ζωής του, παίζει ίσως τον πιο σημαντικό ρόλο, για την ιστορική του αξιολόγηση.

Η πρωταγωνιστική του εμπλοκή στην περίοδο "Κατοχής - Λιβάνου - Απελευθέρωσης" στις ελεγχόμενες διαδικασίες για την Κυβέρνηση Εθνικής Ενότητας, τον έφερε σε σύγκρουση με το Κομμουνιστικό Κόμμα και διαμόρφωσε κλίμα εχθρότητας και καχυποψίας στις σχέσεις του με την αριστερά. Η φιλελεύθερη κοσμοθεωρία του, επίσης, ήταν μία από τις αιτίες που διαμόρφωσε αυτό το κλίμα

αντιπαλότητας. Η εκλογική του συνεργασία με τον Ελληνικό Συναγερμό και η σύμπλευση για ένα διάστημα με την Εθνική Ριζοσπαστική Ένωση, στα τέλη της 10ετίας του '50, ενίσχυσαν αυτό το κλίμα. Και αυτό το κλίμα δεν είχε καταφέρει να το εκτονώσει η εκλογική συνεργασία με την Αριστερά για το μέτωπο της Δημοκρατικής Ένωσης.

Το πολιτικό περιβάλλον που διαμορφώθηκε γύρω από το εκλογικό σύστημα του 1958 και μετά τις τότε εκλογές, με την ΕΔΑ αξιωματική αντιπολίτευση και το Κόμμα των Φιλελευθέρων σε αντίστροφη μέτρηση, ανακύκλωσε το αρνητικό και τεταμένο κλίμα των σχέσεων του με την αριστερά.

Το εκλογικό πραξικόπημα του 1961 και ο ανέλδοτος αγώνας διαμορφώνουν στην πράξη κοινό πεδίο δράσης, μεταξύ ΕΔΑ και Ε.Κ. παρά το γεγονός ότι σε επίπεδο ηγεσίας οι αποστάσεις και οι ανταγωνισμοί επιρροής ήταν ενεργές. Η αριστερά αμφισβητεί την ειλικρίνεια των διακηρύξεων του Παπανδρέου και ο Γεώργιος Παπανδρέου δεν εγκαταλείπει "τον διμέτωπο αγώνα", κατά "ΕΡΕ" και "ΕΔΑ".

Η λογική και η σκοπιμότητα "του διμέτρωτου αγώνα" καθυστερεί το αίτημα για ολοκλήρωση του εκδημοκρατισμού της πολιτικής μας ζωής, καθυστερεί τις πιέσεις για διεύρυνση της δημοκρατίας τότε. Ίσως η εκλογίκευση των σχέσεων Παπανδρέου και Αριστεράς θα ήταν ένα στοιχείο που θα επιτρεόζε δημιουργικότερα κάποιες από τις εξελίξεις που ακολούθησαν. Οι ηγεσίες ΕΚ και ΕΔΑ είχαν επίγνωση ότι η κρίση υπερέβαινε τη συγκυρία.

Είναι χαρακτηριστικό, ότι εκείνη την κρίσιμη περίοδο που βγαίνουν στο πεδίο της κοινωνικής, πολιτικής και πνευματικής ζωής δυνάμεις, αναζητήσεις, αγώνες και αγωνίες, η πολιτική δικαίωσή τους ταλαιπωρείται από τις εσωτερικές αντιφάσεις και αντινομίες του πολιτικού μας συστήματος. Ελπίδες και προσδοκίες, αξιώσεις κι επιδιώξεις, που διαμορφώθηκαν τότε, δεν μπορούν να μεταφτευθούν στη λειτουργία του πολιτικού συστήματος, γιατί αυτό κυριαρχείται από τις δουλείες, από τις επιβαρύνσεις και τις αγκυλώσεις του παρελθόντος του.

Δεν έγιναν στην ώρα τους οι ρήξεις και οι μετασχηματισμοί που έπρεπε και από αυτή την πολιτική αδυναμία βρήκαν δρόμο και πέρασαν οι οδυνηρές για τον τόπο μετέπειτα εξελίξεις. Εκείνα τα χρόνια σηματοδεύτηκαν από "την κρίση εξουσίας", όπως χαρακτηριστικά έλεγε σε αυτήν την Αίθουσα ο Ηλίας Ηλιού. Σε αυτήν επίσης την Αίθουσα, ο Γεώργιος Παπανδρέου έλεγε ότι "δεν κάνουμε επιλογή τυράννων".

Και ο τότε ηγέτης της Ε.Π.Ε. Κωνσταντίνος Καραμανλής εκείνα τα χρόνια αναγκάστηκε να πει "ποιος κυβερνά αυτήν τη χώρα;" Ανάμεσα από αυτές τις τρεις διαπιστώσεις των ηγεσιών των πολιτικών δυνάμεων της εποχής υπάρχει ένα κοινός παρανομαστής. Δηλαδή, ότι εκείνη την περίοδο όλες οι πολιτικές δυνάμεις συνειδητοποιούσαν αυτό που η Ε.Δ.Α. πρόβαλε ως "πρόβλημα εξάρτησης της χώρας". Και όμως η κοινή πολιτική συνειδητοποίηση όλων των πολιτικών δυνάμεων εκείνης της περιόδου, ότι υπάρχει πρόβλημα εξάρτησης κατά πραγματικής εξουσίας, δεν μπόρεσε να είναι δραστική και αποτελεσματική, ακριβώς γιατί ήταν παγιδευμένο και υπονομευμένο το πολιτικό μας σύστημα, εγκλωβισμένο και μη δημιουργικό.

Η δημοκρατική έμπνευση και αντίσταση έδωσε στο λαό αισιοδοξία και ελπίδα να παλέψει για την πολιτική του μοίρα. Ο λαός εισέβαλε στην πολιτική ζωή και διαμόρφωσε ερείσματα, που για να διαλυθούν επιστρατεύτηκε η πολιτική εκτροπή και η στρατιωτική δικτατορία. Εκείνα τα χρόνια υπήρχε "κρίση εξουσίας", και η αντιμετώπιση ήταν η έγερση, η έμπνευση, η έξαρση της συμμετοχής του λαού. Τα σημερινά χρόνια σηματοδεύονται από "την κρίση της πολιτικής". Το αίτημα για την ανανέωση και την αναζωογόνηση της πολιτικής ζωής του τόπου απαιτεί την ίδια έξαρση, την ίδια έγερση, την ίδια έμπνευση, την ίδια συμμετοχή του λαού.

Η υπαρξιακή έγνοια του Γεωργίου Παπανδρέου, όπως την εκμυστηρεύονταν σε εκπροσώπους του φοιτητικού κινήματος το Μάιο του 1965 στην Αίθουσα του Πολιτικού Γραφείου, εδώ δίπλα, ήταν να μην επιφυλαχθεί, στις πρώτες μετεμφυλιακές

γενιές, το βίωμα της δικτατορίας. Αυτή η υπαρξιακή του έγνοια πολιτικά δεν λυτρώθηκε.

Από την αγόρευση του στη δίκη της Λαμίας, μέχρι το μήνυμά του εναντίον της δικτατορίας, από το λόγο της απελευθέρωσης στην πλατεία Συντάγματος, μέχρι τις ομιλίες του για τον Ανένδοτο, βρίσκει κανείς πίσω από το μαχόμενο πολιτικό, το συγκροτημένο πνευματικό άνθρωπο. Ίσως είναι από τους ελάχιστους πολιτικούς που είχαν αυτήν την πρωταγωνιστική δραστηριότητα και διαδρομή στην ιστορία του τόπου, που διέθεταν τόσο συγκροτημένη παιδεία, τόσο αυθεντική σχέση με τα γράμματα και με τον πολιτισμό.

Πίσω από το εύστροφο μυαλό του και πίσω από την υπέρμετρη εμπιστοσύνη στη ρητορική του δύναμη, βλέπει κανένας τον τρυφερό και ατίθασο συναισθηματικό του κόσμο. Υπήρξε χωρίς πλέγματα και σύνδρομα, ακομπλεξάριστος στην πολιτική και κοινωνική του δράση. Μαχητής, με φιλίες και εχθρότητες, με εμμονές και διαφορετικές συμπεριφορές, κατά καιρούς. Άριστος κοινοβουλευτικός, πολιτικός που δεν ξέχασε ποτέ τη λαϊκή του ρίζα.

Αγαπούσε τη ζωή ο Γεώργιος Παπανδρέου και τη ζούσε, χωρίς μιζέριες και γκρίνιες. Δεν ζούσε και δεν αγωνιζόταν για να αποθησαυρίζει. Υπήρξε πλούσιος σε αισθήματα και ικανότητες, αλλά φτωχός σε αποκτήματα. Μοναδικός του πλούτος ήταν το ότι έγινε δημοκρατικό σύμβολο που πάντοτε θα έχει θετική αναφορά και αναγνώριση στην πολιτική ζωή του τόπου.

(Χειροκροτήματα στην Αίθουσα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Ο Πρόεδρος του Δημοκρατικού Κοινωνικού Κινήματος κ. Τσοβόλας έχει το λόγο.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.Κ.): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ο Γεώργιος Παπανδρέου είναι ο πολιτικός που συνέδεσε όσο λίγοι το όνομά του με τους αγώνες του ελληνικού λαού για δημοκρατία και ελευθερία. Αυτούς τους αγώνες εκδόμησε ο Γεώργιος Παπανδρέου με την αδάμαστη προσωπικότητά του και με το χαρισματικό πολιτικό του λόγο. Το πάθος του για δημοκρατία και ελευθερία ο Γεώργιος Παπανδρέου το ισομοίραζε με το άλλο πάθος του με τη παιδεία και τον πολιτισμό. Σπάνιας μόρφωσης και καλλιέργειας προσωπικότητα με δύναμη οραμάτων, ανιδιοτελής και γενναίος με περίσσειμα καρδιάς και μεγαλείο ψυχής σφράγισε όσο λίγοι την εποχή του.

Αυτά τα χαρακτηριστικά του Γεωργίου Παπανδρέου τον έκαναν ακόμα και σε μεγάλη ηλικία ίνδαλμα των νεολαίων, μεταξύ των οποίων και πολλοί από μας που βρισκόμαστε στην Αίθουσα.

Ήταν γνήσιος, ήταν άδολος και βαθιά ανθρώπινος. Γεννήθηκε όταν η Ελλάδα έφθανε στον Όλυμπο. Το όραμα της γενιάς του, το όραμα της μεγάλης ιδέας οδήγησε τα βήματά του κοντά στον Ελευθέριο Βενιζέλο. Συμπореύτηκε και με τον μεγάλο Κρητικό ηγέτη στην ανηφορική προσπάθεια της εθνικής ολοκλήρωσης. Έζησε το μεγαλείο της νίκης, τη δημιουργία της μεγάλης Ελλάδας, της Συνθήκης των Σεβρών, αλλά και την πίκρα της καταστροφής το 1922.

Τα πάθη του διχασμού και η ταραγμένη εικοσαετία του μεσοπολέμου πρόσφεραν άφθονες ταλαιπωρίες στο Γεώργιο Παπανδρέου, αλλά και τον ανέδειξαν σε προνομιακό εκφραστή οραμάτων για ελευθερία, δημοκρατία, εκσυγχρονισμό και αναγέννηση της χώρας.

Το πέρασμά του από το Υπουργείο Παιδείας την περίοδο 1930-1932 μπορεί να χαρακτηριστεί ιστορικό για την ελληνική παιδεία. Τόσα σχολεία δεν είχαν γίνει από καταβολής του ελληνικού κράτους αλλά την ίδια διετία έγινε και το Εθνικό Θέατρο από τον ίδιο δημιουργό, το Γεώργιο Παπανδρέου.

Παιδεία και πολιτισμός λοιπόν τα μεγάλα του πάθη. Και να σκεφθεί κανείς πως όλα αυτά γίνονται μόλις έξι χρόνια μετά τη Μικρασιατική Καταστροφή.

Ας κάνουμε τις συγκρίσεις, λοιπόν, με το σήμερα και τους

συνειρμούς. Τότε ακόμη και αμέσως μετά τη Μικρασιατική Καταστροφή υπήρχαν οράματα. Πρέπει να υπάρξουν και σήμερα οράματα που δυστυχώς δεν υπάρχουν για να ενεργοποιήσουν τη νεολαία, τον ελληνισμό και τον ελληνικό λαό.

Η δεκαετία του 1930 ήταν χρόνια αγώνων για ελευθερία και δημοκρατία για το Γεώργιο Παπανδρέου, αλλά και καιροί διώξεων που δεν ανέχονταν πνεύματα ανυπότακτων. Σε αυτές τις διώξεις είχε το μερίδιό του και ο Γεώργιος Παπανδρέου σαν κάτι αυτονόητο. Ακολούθησαν η Κατοχή, ο Εμφύλιος και η μεγάλη μετεμφυλιακή περίοδος που κλείνει με τη δικτατορία των συνταγματαρχών και την καταστροφή της Κύπρου.

Χρόνια δισεκτα, χρόνια πέτρινα, χρόνια απάνθρωπα που πισωγύρισαν τη χώρα και το λαό για δεκαετίες και μόλις σήμερα αρχίζει να φαίνεται το ξεπέρασμά τους, γ'αυτό και θα περιμένουν για πολύ ακόμα τον ιστορικό τους. Τον ιστορικό που θα έχει την αμεροληψία που εγγυάται η απόσταση του χρόνου για να κρίνει. Να κρίνει τα λάθη και τις αρετές των πρωταγωνιστών μέσα από τις συνθήκες που έδρασαν.

Εγώ όπως και πολλοί άλλοι από εμάς ανήκω στην πλευρά που ηττήθηκε στον Εμφύλιο που ακολούθησε την ανηφορία που ακολουθούν οι χαμένοι των παιχνιδιών. Αυτή η πλευρά είχε μια ιδιότυπη σχέση και με το Γεώργιο Παπανδρέου. Η σύγχυση των εμφύλιων παθών μεγιστοποιούσε το Γεώργιο Παπανδρέου των Δεκεμβριανών και τον απέρριπτε. Αλλά, δύο Ανένδοτοι, το "όχι" στον Τζόνσον και η αποστολή μεραρχίας στην Κύπρο, η σύγκρουση με το παλάτι και η τελευταία θυσία στην απέρριψη μοναξιά παίρνει το τέλος, του δίνουν τη δικαίωσή του. Αυτή που μόνο ο λαός ξέρει να δίνει με τη σύσσωμη συμμετοχή στην κηδεία του που απετέλεσε κορυφαία πράξη αντίστασης μεταξύ άλλων κατά της δικτατορίας.

Αυτή η τελευταία πράξη του δράματος, αυτή η λαϊκή κατάφαση έκρινε το Γεώργιο Παπανδρέου και τον κατέταξε στους αγωνιστές της δημοκρατίας και τους άξιους της πατρίδας μας.

Δεν μπορεί να ανήκει στη γενιά τη δική μου και πολλών άλλων και να μιλήσεις για τον Παπανδρέου και τον Ηλιού -τον οποίο πρόλαβα όταν ήλθα εδώ νέος Βουλευτής- χωρίς συναίσθημα, χωρίς δέος για τη μεγάλη τους προσφορά.

Είχε το χάρισμα, είχε την ευλογία της τύχης να ξεχωρίζει μεταξύ ορισμένων πολιτικών ηγετών. Και εμείς που ζήσαμε στην εποχή αυτή νέοι, άδολοι, βαθιά συναισθηματικοί, οραματιστές μίας Ελλάδος άξιας των ονείρων μας, βρήκαμε στο λόγο του Γεωργίου Παπανδρέου και του Ηλία Ηλιού τους καλύτερους εκφραστές αυτών των οραμάτων. Αυτό και μόνο είναι αρκετό για να ευγνωμονούμε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, τον Γεώργιο Παπανδρέου, τον οποίο τιμούμε σήμερα με αυτό το μνημόσυνο.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα στην Αίθουσα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα σας παρακαλέσω να κρατήσουμε ενός λεπτού σιγή και εν συνεχεία θα διακόψουμε για μισή ώρα. Θα πάμε στο Περισύλλιο που υπάρχει μία έκθεση, υλικό του "ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ" και θα συνεχίσουμε τη συνεδρίασή μας με τον Προϋπολογισμό της Βουλής.

(Στο σημείο αυτό όρθιοι οι Βουλευτές τηρούν ενός λεπτού σιγή).

Αιώνια του η μνήμη!

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Κύριοι συνάδελφοι, σας παρακαλώ, αν θέλετε, να προηγηθεί ο Πρωθυπουργός και οι Αρχηγοί των κομμάτων και εν συνεχεία όλοι μας στο Περισύλλιο.

(ΔΙΑΚΟΠΗ)

(ΜΕΤΑ ΤΗ ΔΙΑΚΟΠΗ)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, επαναλαμβάνεται η διακοπείσα συνεδρίαση.

Ανακοινώνεται το δελτίο επικαίρων ερωτήσεων της Πέμπτης 5 Νοεμβρίου 1998:

"Α. ΕΠΙΚΑΙΡΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ Πρώτου Κύκλου (άρθρο 130 παρ. 4 Καν. Βουλής)

1. Η με αριθμό 55/29.10.98 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος κ. Γεωργίου Αδαμόπουλου προς τους Υπουργούς Εσωτερικών-Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, σχετικά με τις προθέσεις της Κυβέρνησης, για την ηθική και υλική αποκατάσταση των Αγωνιστών της Εθνικής Αντίστασης.

2. Η με αριθμό 54/29.10.98 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή της Νέας Δημοκρατίας κ. Αντωνίου Φούσα προς τους Υπουργούς Δικαιοσύνης, Δημόσιας Τάξης, σχετικά με τα μέτρα βελτίωσης των συνθηκών κράτησης στα κρατητήρια των Δικαστηρίων, των Αστυνομικών Τμημάτων κλπ.

3. Η με αριθμό 63/2.11.98 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδος κ. Χαράλαμπου Αγγουράκη προς τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας, σχετικά με τις προθέσεις της Κυβέρνησης για ιδιωτικοποίηση του Οργανισμού Διαχείρισης Δημοσίου Υλικού (ΟΔΔΥ).

4. Η με αριθμό 60/1.11.98 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου κ. Πέτρου Κουνάλη προς τον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, σχετικά με τα προβλήματα της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και τη λήψη μέτρων για την επίλυσή τους.

5. Η με αριθμό 69/2.11.98 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του

Δημοκρατικού Κοινωνικού Κινήματος κ. Γεωργίου Καρατάσου προς τον Υπουργό Οικονομικών, σχετικά με το ιδιοκτησιακό καθεστώς του κτήματος "Πύργος Βασιλίσσης", την ένταξή του στο συνολικό σχεδιασμό του Υπερτοπικού Πάρκου κλπ.

Β. ΕΠΙΚΑΙΡΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ Δεύτερου Κύκλου (άρθρο 130 παρ. 4 Καν. Βουλής)

1. Η με αριθμό 67/2.11.98 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος κ. Θεόδωρου Στάθη προς τον Υπουργό Οικονομικών, σχετικά με την επίσπευση της διαδικασίας υλοποίησης του νόμου 2386/96 για την εξαγορά από τους δικαιούχους δημοσίων εκτάσεων στο Δέλτα του Πηνειού.

2. Η με αριθμό 66/2.11.98 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή της Νέας Δημοκρατίας κ. Θεόδωρου Πασσαλίδη προς τον Υπουργό Γεωργίας, σχετικά με τον καθορισμό τιμής για το σιτάρι, την ενίσχυση των παραγωγών κλπ.

3. Η με αριθμό 64/2.11.98 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδος κ. Ευστρατίου Κόρακα προς τον Υπουργό Δημόσιας Τάξης, σχετικά με τη διεθνή σύναξη νεοναζιστών και νεοφασιστών στη Θεσσαλονίκη κλπ.

4. Η με αριθμό 59/1.11.98 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου κ. Ευάγγελου Αποστόλου προς τον Υπουργό Γεωργίας, σχετικά με την πώληση από την Αγροτική Τράπεζα της Πτηνοτροφικής Επιχείρησης "ΑΦΟΙ ΜΙΜΙΚΟΥ".

5. Η με αριθμό 68/2.11.98 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Δημοκρατικού Κοινωνικού Κινήματος κ. Αναστασίου Ιντζέ προς τους Υπουργούς Πολιτισμού, Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, σχετικά με την αξιοποίηση του κληροδοτήματος Σβώλου από το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης."

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κύριοι συνάδελφοι, εισερχόμαστε στην ημερήσια διάταξη της

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΒΟΥΛΗΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΒΟΥΛΗΣ

α. Μόνη συζήτηση και έγκριση του Απολογισμού δαπανών της Βουλής για το οικονομικό έτος 1997.

β. Μόνη συζήτηση και ψήφιση του σχεδίου Προϋπολογισμού δαπανών της Βουλής για το οικονομικό έτος 1999.

Πριν δώσω το λόγο στην κυρία και τους κύριους εισηγητές και ειδικούς αγορητές, θα ήθελα να προτείνω στο Σώμα να επαναλάβουμε τη γνωστή διαδικασία, προκειμένου να μιλήσουν όσοι συνάδελφοι το επιθυμούν και να ορίσουμε το χρόνο των δώδεκα με δεκαπέντε λεπτών για τους εισηγητές, των δέκα λεπτών για τους εκπροσώπους και των επτά λεπτών για τους υπόλοιπους συνάδελφους, εκτός εάν δεν υπάρξουν ομιλητές, οπότε να τηρηθούν οι κανονικοί χρόνοι.

Το Σώμα συμφωνεί;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Το Σώμα συνεφώνησε.

Κύριοι συνάδελφοι, το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδος έχει ορίσει ως ειδικό αγορητή τον Αντιπρόεδρο της Βουλής κ. Δημήτρη Κωστόπουλο και το Δημοκρατικό Κοινωνικό Κίνημα τον κ. Αναστάσιο Ιντζέ.

Ο Πρόεδρος κ. Κωνσταντίνος Μητσotάκης ζητεί ολιγοήμερη άδεια απουσίας του στο εξωτερικό. Ομοίως ο κ. Δημήτριος Σιούφας, Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος της Νέας Δημοκρατίας, ζητεί ολιγοήμερη άδεια απουσίας του στο εξωτερικό.

Το Σώμα εγκρίνει;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Το Σώμα ενέκρινε.

Η κ. Ροδούλα Ζήση έχει το λόγο.

ΡΟΔΟΥΛΑ ΖΗΣΗ: Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να εισηγούμαι στο Σώμα τον Προϋπολογισμό δαπανών της Βουλής για το οικονομικό έτος 1999, καθώς επίσης και τον Απολογισμό δαπανών της Βουλής για το οικονομικό έτος 1997, που με τόση ευκρίνεια, τάξη και διαφάνεια αποτυπώνονται στην εισηγητική έκθεση.

Σε μία εποχή που αρκετοί είναι εκείνοι οι οποίοι θέλουν να περάσουν την αμφισβήτηση για την κοινοβουλευτική λειτουργία και που με ευκολία επιτίθενται στους δημοκρατικούς θεσμούς, έρχεται ο Προϋπολογισμός και ο Απολογισμός της Βουλής να απαντήσει για όλες τις ενέργειες και δράσεις που έγιναν ή που προγραμματίζονται, με καθαρότητα, ορθολογική ιεράρχηση και διαφανή πολιτική προτεραιότητα στο σχεδιασμό και στην υλοποίηση των στόχων.

Με αδιαμφισβήτητα στοιχεία, με συγκεκριμένους αριθμούς, που αντιστοιχίζονται στο πλούσιο έργο και στις ποικίλες δραστηριότητες της Βουλής των Ελλήνων, μέσα από μία αποτυπωμένη με διαφάνεια, ικανή και χρηστή διαχείριση, η Εθνική μας Αντιπροσωπεία, σήμερα, όπως κάθε χρόνο τέτοια εποχή, ενημερώνει τον ελληνικό λαό για τα πεπραγμένα της, για τις λειτουργικές της ανάγκες και για τους στόχους της. Καταθέτει, δηλαδή, το δικό της οικονομικό Απολογισμό και Προϋπολογισμό για ένα διαρκές και δημιουργικό έργο.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αναφέρομαι πρώτα στον Απολογισμό του οικονομικού έτους 1997. Παραπέμπω στα λεπτομερή στοιχεία που αναφέρονται στους πίνακες της εισηγητικής έκθεσης, όπου φαίνονται τα αποτελέσματα εκτέλεσης του Προϋπολογισμού του αντίστοιχου οικονομικού έτους, με τον οποίο είχαν χορηγηθεί στη Βουλή είκοσι δισεκατομμύρια εννιακόσια ενενήντα επτά εκατομμύρια (20.997.000.000) δραχμές, πιστώσεις που κατενεμήθηκαν για την αντιμετώπιση των λειτουργικών αναγκών, κατά κατηγορία δαπανών, με αντίστοιχες αυξήσεις ή μειώσεις σε αμοιβές, επιδόματα και παροχές υπαλλήλων, προμήθεια αγαθών και επενδύσεις για λογαριασμό της Βουλής, που είναι ενταγμένα στο πρόγραμμα οικονομικής ανάπτυξης της Βουλής και το οποίο

αφορά απαλλοτριώσεις, αγορές, ανεγέρσεις και διάφορα άλλα έργα.

Οι μεταβολές κατά την εκτέλεση του προϋπολογισμού του 1997, καταγράφουν συνολικά αυξήσεις οκτώ δισεκατομμυρίων πεντακοσίων τριάντα πέντε εκατομμυρίων τριακοσίων τριάντα οκτώ χιλιάδων (8.535.338.000) δραχμών και μειώσεις τεσσάρων δισεκατομμυρίων πεντακοσίων δώδεκα εκατομμυρίων οκτακοσίων πενήντα τεσσάρων χιλιάδων (4.512.854.000) δραχμών, με μία διαφορά συν τεσσάρων δισεκατομμυρίων είκοσι δύο εκατομμυρίων τετρακοσίων ογδόντα τεσσάρων χιλιάδων (4.022.484.000) δραχμών, έτσι ώστε να έχουμε οριστική διαμόρφωση των πιστώσεων που δαπανήθηκαν στο ύψος των είκοσι δύο δισεκατομμυρίων εννιακοσίων ογδόντα τεσσάρων εκατομμυρίων οκτακοσίων ογδόντα οκτώ χιλιάδων εβδοκοντίων είκοσι πέντε δραχμών (22.984.888.725) δραχμών, όπως αναλυτικά αποτυπώνονται στην εισηγητική έκθεση.

Οι οριστικά διαμορφωθείσες πιστώσεις του 1997 αυξήθηκαν σε σχέση με τις αντίστοιχες πιστώσεις του 1996 κατά πέντε δισεκατομμύρια τετρακόσια εβδομήντα τέσσερα εκατομμύρια διακόσιες ογδόντα οκτώ χιλιάδες (5.474.288.000) δραχμές, δηλαδή σε ποσοστό περίπου 28%, υπέρβαση που δικαιολογείται αναλυτικά και αφορά κυρίως στο επενδυτικό πρόγραμμα και σε συνταγματικά βάρη.

Θεωρώ ότι ο απολογισμός του 1997 δείχνει για τη Βουλή των Ελλήνων το θετικό διαχειριστικό και διαφανές πρόσωπό της, τη συνέπεια και τάξη στην εφαρμογή του προϋπολογισμού της, στην πιστή εφαρμογή αυτού του προϋπολογισμού και του προγράμματός της, την εύρυθμη λειτουργία και δράση της.

Με τα ίδια χαρακτηριστικά, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι και στο ίδιο πλαίσιο αρχών παρουσιάζει σήμερα και τον προϋπολογισμό της για την οικονομική διαχείριση του έτους 1999, δίνοντας έμφαση σε τρεις σημαντικές διαστάσεις του πολιτικού συστήματος:

Πρώτον: εμμονή στη βελτίωση, στον εκσυγχρονισμό και στην αναβάθμιση της λειτουργίας της Βουλής και των υπηρεσιών της μέσα από μία τεχνολογικά, πολιτικά, και δεοντολογικά συγκροτημένη, οργάνωση και αποτελεσματική δράση.

Δεύτερον: κοινή και συναινετική προωθητική στήριξη από όλους τους Βουλευτές και τις υπηρεσίες της Βουλής στην προσπάθεια αντιμετώπισης ειδικών προβλημάτων κατά την εκτέλεση προγραμματισμένων έργων και

Τρίτον: πιστή εφαρμογή του προϋπολογισμού από το σύνολο της Βουλής και αυστηρή παρακολούθηση των δαπανών με απόλυτη περιουλογή στη διαχείρισή τους.

Επιτρέψτε μου, κύριοι συνάδελφοι, να κάνω κάποιες επιγραμματικές αναφορές σε κάποιους κωδικούς, που αφορούν δαπάνες, για τις οποίες, ίσως, μπορούμε να συζητήσουμε περισσότερο διεξοδικά.

Όπως είναι γνωστό, ο Προϋπολογισμός της Βουλής περιλαμβάνει τις δαπάνες των συνταγματικών βαρών, των αποδοχών του προσωπικού, της προμήθειας εξοπλισμού και αναγκών υλικών για τη λειτουργία των υπηρεσιών. Έχει δαπάνες για τη συντήρηση και επισκευή των μόνιμων εγκαταστάσεων, καθώς και δαπάνες για εκτέλεση έργων και για το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων.

Ο Προϋπολογισμός του 1999 παρουσιάζει μία συνολική εικόνα της τάξης των τριάντα δύο δισεκατομμυρίων εννιακοσίων ενενήντα εκατομμυρίων (32.990.000.000) δραχμών έναντι του ποσού των τριάντα ένα δισεκατομμυρίων εβδοκοντίων εξήντα τριών εκατομμυρίων (31.763.000.000) δραχμών του οικονομικού έτους 1998 και άρα καταγράφεται μία αυξητική απόκλιση, μία θετική απόκλιση, κατά ένα δισεκατομμύριο διακόσια είκοσι επτά εκατομμύρια (1.227.000.000) δραχμές, δηλαδή περίπου ποσοστό 3,86% σε σύγκριση πάντα με τις πιστώσεις του Προϋπολογισμού του 1998.

Παρατηρούμε ότι στον κωδικό 121, που αφορά τα συνταγματικά βάρη και αυτά αφορούν την αποζημίωση των Βουλευτών- θα κάνω μία ιδιαίτερη παρατήρηση σε αυτό αποτυπώνονται με συνολικό προϋπολογιζόμενο ποσό για το 1999, εννιά δισεκατομμύρια εξακόσια ενενήντα ένα εκατομμύρια (9.691.000.000) δραχμές και με μείωση από τις πιστώσεις

του 1998 κατά μείον δύο δισεκατομμύρια εφτακόσια πενήντα τρία εκατομμύρια εξακόσιες χιλιάδες (2.753.600.000) δραχμές. Η επί έλαπτον διαφορά οφείλεται στο ότι στην πίστωση του 1998 είχαν προστεθεί τα ποσά των αποφάσεων για τις αποζημιώσεις των Βουλευτών του 1997, αναδρομικά κλπ.

Επίσης, στον κωδικό που αναφέρεται στις αμοιβές των τακτικών υπαλλήλων της Βουλής, που περιλαμβάνονται εκεί και οι μετακλητοί υπάλληλοι της Βουλής, έχουμε προϋπολογισμό τέσσερα δισεκατομμύρια εκατόν είκοσι δύο εκατομμύρια τετρακόσιες χιλιάδες (4.122.400.000) δραχμές, με απόκλιση από το 1998 θετική, εκατόν ενενήντα τρία εκατομμύρια εννιακόσιες χιλιάδες (193.900.000) δραχμές.

Αύξηση παρατηρείται και στις αμοιβές εκτάκτων υπαλλήλων και ειδικων κατηγοριών και στις πρόσθετες παροχές πολιτικών και στρατιωτικών υπαλλήλων και οργάνων της ΕΛ.ΑΣ.

Οι δαπάνες αυτών των βαρών, των συνταγματικών και των αποδοχών του προσωπικού, προϋπολογίζονται με βάση το μισθολόγιο που ισχύει, όταν καταρτίζεται το σχέδιο του Προϋπολογισμού (Σεπτέμβριος 1998) και έχουν σχέση με την Α.Τ.Α. Ακολουθούν, δηλαδή, τη θεσμοθετημένη μισθολογική εξέλιξη και έτσι δικαιολογούνται αυτές οι αυξήσεις.

Θα ήθελα να είχα το χρόνο να αναφερθώ και σε επιμέρους δαπάνες που βλέπουμε μία διαφορά προς τα πάνω. Θεωρώ όμως, ότι πρέπει να επικεντρώσω κάποιες επισημάνσεις μου σε δύο κωδικούς, στον 851 για δαπάνες συντήρησης και επισκευής κτιρίων και στον 7200 για απαλλοτριώσεις, αγορές, ανεγέρσεις και εκτελέσεις έργων, όπου αντίστοιχα έχουμε απόκλιση αύξησης εφτακοσίων δεκαπέντε εκατομμυρίων πεντακοσίων χιλιάδων (715.500.000) δραχμών για το πρώτο και δυόμισι δισεκατομμυρίων (2.500.000.000) δραχμών για το δεύτερο.

Η πρώτη πίστωση, κύριοι συνάδελφοι, γράφεται για κάποια έργα που γίνονται και αφορούν σε αποκατάσταση στεγών, αιθουσών συνεδριάσεων της Βουλής και της Γερουσίας, ανακαίνιση κτιρίου για τη στέγασση των υπηρεσιών της Βουλής στην οδό Βουλής, για την ανακαίνιση χώρων της Μπενακείου Βιβλιοθήκης, για την αποκατάσταση χώρων και για λοιπές οικοδομικές εργασίες στο καπνεργοστάσιο της οδού Λένορμαν, για την επισκευή εξωτερικών όψεων του ίδιου καπνεργοστασίου, για τη συντήρηση δικτύων και γενικώς έργων υποδομής που πραγματοποιούνται, όπως είναι το δίκτυο δομημένης καλωδίωσης, επισκευή του κτιρίου της οδού Φιλελλήλων, συντήρηση υδραυλικών εγκαταστάσεων της Βουλής και τέτοιου είδους έργα που αφορούν σε κτιριακές υποδομές.

Η δεύτερη πίστωση αφορά στην δαπάνη για την ανέγερση βιβλιοστασίου, τυπογραφείου και άλλων τεχνικών έργων της Βουλής σε περιοχή της Αττικής, στην Αμυγδαλέζα και την κατασκευή του υπόγειου χώρου στάθμευσης οχημάτων κάτω από το προαύλιο της Βουλής.

Είναι γνωστό ότι από τον Προϋπολογισμό της Βουλής μπαίνουν χρήματα, στο πρόγραμμα αυτό, της οικονομικής ανάπτυξης και έτσι παρατηρούνται αυτές οι αυξήσεις.

Κύριοι συνάδελφοι, έρχομαι στα θέματα που αφορούν στους συνεργάτες των Βουλευτών. Έχουν κατατεθεί εξάλλου και από εσάς πάρα πολλές φορές κάποια σημεία ή κάποια παράπονα, θα τα έλεγα, τα οποία νομίζω ότι σε κάποια στιγμή -ίσως έγκαιρα- θα πρέπει να αποκατασταθούν, διότι παρουσιάζονται συνεργάτες των Βουλευτών της Βουλής να μην παίρνουν ούτε τις υπερωρίες ούτε η αποζημίωσή τους να είναι η ευπρεπής αποζημίωση που θα έχει ένας μέσος εργαζόμενος υπάλληλος. Και βεβαίως δεν ακολουθούν και κάποια αύξηση, η οποία νομίζω ότι θα ανταποκρίνεται στη δουλειά και στο έργο που προσφέρουν στις υπηρεσίες της Βουλής στο πλευρό των Βουλευτών.

Επίσης, θα ήθελα εδώ να επισημάνω και κάποιες διακρίσεις που γίνονται σε ό,τι αφορά τις υπερωρίες υπαλλήλων-συνεργατών των Βουλευτών, οι οποίοι είναι απεστασμένοι από κάποιους δημόσιους οργανισμούς, κάποιες τράπεζες, όπως είναι η Εθνική Τράπεζα ή η Αγροτική Τράπεζα για τους οποίους δεν δικαιολογούνται υπερωρίες, ενώ αντίστοιχα τους δίνεται το δικαίωμα της

απόσπασης στο γραφείο του Βουλευτή.

Μαζί με όλα αυτά, μαζί με το συνετό, ρεαλιστικό και με προοπτική Προϋπολογισμό της Βουλής επιτρέψτε μου να καταθέσω και τις ευχαριστίες εκ μέρους όλων των συναδέλφων Βουλευτών για τη διαρκή επικοινωνιακή συνεργασία μας με τους υπαλλήλους και τις υπηρεσίες της Βουλής και για τη θετική τους συμβολή στις προτάσεις για την κατάρτιση και του παρόντος Προϋπολογισμού. Οι προτάσεις των αρμοδίων υπηρεσιών της Βουλής, ύστερα από επεξεργασία και τροποποιήσεις από τη διοίκηση, ιεραρχήθηκαν και αξιολογήθηκαν ανάλογα με τις λειτουργικές ανάγκες και με τη δυνατότητα βέβαια απορρόφησης των πιστώσεων.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κάθε φορά σε έναν οικονομικό Απολογισμό και σε έναν Προϋπολογισμό της Βουλής θεωρώ ότι κατατίθεται η εικόνα της Εθνικής μας Αντιπροσωπείας και του Ελληνικού Κοινοβουλίου στα μάτια και στη συνείδηση του ελληνικού λαού και αισθάνομαι την ανάγκη κάθε φορά ενός ατομικού και συλλογικού μας απολογισμού και μιας εντονότερης κοινής μας προσπάθειας να αναδείξουμε τους στόχους και τα οράματά μας για τον ελληνικό λαό και τη χώρα μας. Να τους πούμε, δηλαδή, ότι προσπαθούμε, με τις δράσεις μας, με τις ενέργειές μας, να εξασφαλίσουμε και το κύρος και την αξιοπρέπεια του Εθνικού μας Κοινοβουλίου και το κύρος και την αξιοπρέπεια του κάθε Βουλευτή και του συνόλου των Βουλευτών.

Να τους πούμε, ότι είμαστε εδώ, για να αντιστεκόμαστε στα εξωθεσμικά κέντρα εξουσίας, στις σειρήνες της ιστοπιδωσής και της απαξίωσης, ότι πραγματικά είμαστε θεματοφύλακες της ιστορίας μας και του πολιτισμού μας, της διαφάνειας, της ισονομίας και της ισοπολιτείας, των δημοκρατικών αγώνων και κατακτήσεων του ελληνικού λαού. Είμαστε θεματοφύλακες της πολιτικής των ιδεών και των ανθρώπινων αξιών.

Πρέπει, αγαπητοί και αγαπητές συνάδελφοι, να πείσουμε ακόμα περισσότερο με τη στάση μας και τη λειτουργία μας, ότι μπορούμε να κάνουμε αυτό που αξιώνουν οι πολίτες από τους εκπροσώπους τους. Να φυλάττουμε γερά τις Θερμοπύλες της Ελλάδας. Χρειάζεται πολλή δουλειά από όλους μας, χρειάζονται, ακόμη, μέτρα, δράσεις, τροποποιήσεις και βελτιώσεις, για να εξασφαλίσουμε αυτήν την εικόνα και χρειάζεται η συμβολή και η βοήθεια όλων μας.

Σας καλώ να ψηφίσουμε όλοι μαζί το σχέδιο προϋπολογισμού της Βουλής για το 1999 και σας ευχαριστώ για τις όποιες παρατηρήσεις και επισημάνσεις κάνετε, για να εμπλουτίσετε τη δική μου εισήγηση.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Ο κ. Βύρων Πολύδωρας έχει το λόγο.

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, για πολλοστή μάλιστα φορά, έχω τη τιμή να εισηγούμαι στην Εθνική Αντιπροσωπεία από πλευράς Νέας Δημοκρατίας τον Προϋπολογισμό των δαπανών της Βουλής του επομένου έτους του 1999 και τον Απολογισμό των δαπανών της Βουλής του οικονομικού έτους 1997.

Και για την παράδοση του θέματος, όπως είθισται και για την ουσία του πράγματος η Νέα Δημοκρατία υπερψηφίζει τον Προϋπολογισμό των δαπανών της Βουλής 1999 και τον Απολογισμό του 1997.

Θέλω να σημειώσω, ότι από την σπουδή των αριθμών προκύπτει ένα πνεύμα νοικοκυροσύνης και ένα πνεύμα σφιχτής οικονομικής πολιτικής για τη λειτουργία του ναού της δημοκρατίας του Κοινοβουλίου μας.

Ως εκ τούτου από το διάφανο πνεύμα νοικοκυροσύνης και σφιχτής οικονομικής πρότασης που αποτυπώνεται στον προϋπολογισμό, η Νέα Δημοκρατία υπερψηφίζει, όχι για το έθιμο και για την παράδοση, αλλά και για την ουσία του πράγματος.

Θέλω να σημειώσω, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι, ως προς τα συνταγματικά βάρη, είναι διαφανής μία πρόθεση και στάση των συντακτών του προϋπολογισμού και εν τέλει των οικονομικών εφαρμοστών. Μία στάση μάλλον απολογητική

προς το κύμα της μικροψυχίας, ίσως και των επιθέσεων που δέχεται ο κοινοβουλευτισμός- δεχόμαστε, -αν θέλουμε να είμαστε ειλικρινείς με τους εαυτούς μας και ενώπιον της ιστορίας,- εμείς οι ίδιοι πολλές φορές. Θέλουμε να υπεκφεύγουμε τις βολές με την αυτάρεσκη αυτοεξαίρεση, ότι η βολή δεν αφορά εμένα, δεν αφορά εμάς. Αφορά κάποιους διπλανούς μας.

Έχουμε προσέξει πολλές φορές, ότι αυτή είναι η χειρότερη μέθοδος άμυνας και καταξίωσης, κατοχύρωσης, προάσπισης της τιμής του κοινοβουλευτισμού, αλλά και των μελών αντιπροσώπων του κοινοβουλευτισμού, δηλαδή των Βουλευτών.

Νομίζω ότι είναι μία διαρκής επίμονη πρόταση για το ρόλο και το λειτούργημα, αλλά και αναλυτικότερα για τις συνθήκες υπό τις οποίες εργαζόμαστε -συνθήκες εργασίας- καθώς και για τα οικονομικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι Βουλευτές και από εμάς τους ίδιους και από το θεσμικό μας όργανο, δηλαδή Προεδρείο. Θα έπρεπε να ήταν πιο ευπρόσωπη και πιο γενναία θα έλεγα η άμυνα μας, ότι δεν είμαστε λαθραίοι και σε αυτήν την Αίθουσα και στο δημόσιο βίο.

Αν μη τι άλλο, έτσι είναι, δεν το περιγράψω μόνο από τη συνταγματική του διατύπωση, αλλά το περιγράψω από την ουσία των πολιτικών συσχετισμών και δυνάμεων. Χιλιάδες ψυχούλες, ανθρωπάκια του δρόμου που έλεγε με συμπάθεια ο Τσώρτσιλ, έχουν σταυρώσει κάθε έναν από εμάς και μας έχουν δώσει την εντολή να είμαστε εδώ και να είμαστε φύλακες, θεματοφύλακες αξιών οσίων και ιερών. Η παρέκβασή μου έχει προσαρμογή στα του Προϋπολογισμού της Βουλής με την επίκληση του εξής ανεκδότου: Λουδοβίκος ΙΗ'. Το έλεγε και ο συγχωρεμένος ο Θανάσης Κανελλόπουλος. Λουδοβίκος ΙΗ', Ταλεϋράνδος, οι σύμβουλοι του Λουδοβίκου, φτιάχνουν ένα θεσμικό χάρτη για τη διοίκηση του βασιλιά. Το επισκοπεί αυτόν το συνταγματικό θεσμικό χάρτη ο Ταλεϋράνδος και διαπιστώνει ότι για τους αντιπροσώπους, για τους Βουλευτές, σε ένα είδος Βουλευτηρίου του Λουδοβίκου του ΙΗ', δεν υπήρχαν δαπάνες. Αντιδρά προς το Λουδοβίκο τον ΙΗ' λέγοντάς του δεν βλέπω εδώ δαπάνες, έξοδα για τους αντιπροσώπους αυτούς των τάξεων. Ο Λουδοβίκος του απαντά γιατί εγώ τους θέλω να κατέχουν τιμητικό αξίωμα και να παρέχουν τις υπηρεσίες τους μόνο για λόγους τιμής και αμισθί, δωρεάν. Και τότε του είπε -έχει καταστεί περίφημη η απάντηση του Ταλεϋράνδου- "το δωρεάν είναι όμως πολύ ακριβό".

Στη σκέψη μου σ'αυτήν την παρέκβαση επίμονα έρχεται ο λόγος του συγχωρεμένου Ηλία Ηλιού ο οποίος είχε καταλήξει στην επιγραμματική διατύπωση που μας αφορά, αφορά πάντα τον κοινοβουλευτισμό ότι εάν δεν έχουν αυτό το αντιμίσθιο του Βουλευτή, τα συνταγματικά βάρη, την άνεση να κινηθούν επειδή δεν είναι τόσοι πολλοί οι ιδιοί και οι ιδεολόγοι θα καταλήξει νομοτελειακά ο κοινοβουλευτισμός να περιπέσει στα χέρια είτε των αρχόντων, του Βοεβόδα της Βλαχίας είτε των υπηρετών των αρχόντων, των υπηρετών των πλουσίων.

Απαντά επί της ουσίας των οικονομικών δεδομένων ο προϋπολογισμός, λέγοντας, να συνταγματικά βάρη για το 1999 είναι σε μείωση. Όχι σε αύξηση αλλά κατά δύο δισεκατομμύρια επτακόσια είκοσι ένα εκατομμύρια (2.721.000.000) είναι λιγότερα τα συνταγματικά βάρη. Αλλά και αν δεν αρκεί αυτό επειδή συσχετίζεται με τον απολογισμό 1997 και 1998 και αν δεν είναι έτσι τα πράγματα όμως σας λέω τα νέα που είναι αποτυπωμένα στις δαπάνες του προϋπολογισμού, σε σχέση προς τα συνταγματικά βάρη.

Επίδομα οργάνωσης γραφείων Βουλευτών, που υποτίθεται ότι προϊόντος του χρόνου θα πρέπει αυτό να ενισχύεται. Μείωση κατά δεκαεπτά εκατομμύρια (17.000.000) έχει αυτός ο κωδικός. Επίδομα οικογενειακών βαρών των Βουλευτών μείωση κατά δεκαέξι εκατομμύρια (16.000.000). Ταχυδρομικά τέλη, ενώ θα αυξηθούν, έχουν μηδενική αύξηση. Το ίδιο και τα έξοδα κίνησης των Βουλευτών. Αναφέρω ενδεικτικά.

Για να αντλήσουμε το ηθικό επιχείρημα ότι ναι, μπορούμε να κάνουμε τις θυσιές μαζί με τον ελληνικό λαό, αλλά ταυτόχρονα να

υπογραμμίσω ότι η συμπεριφορά μας είναι περίπου της υποχώρησης, της φοβίας ότι ναι, έχουμε συνταγματικά βάρη σε μειωμένες δαπάνες, γιατί αλλιώς θα μας πάρει η βουλή του κόσμου.

Είχα πει και σε προηγούμενη ανάλογη εισηγητική παρέμβασή μου ότι υπάρχουν πολλοί συμπολίτες μας καλοί για να μην τους πω "ψωνάρες" που θα ήθελαν να καταλάβουν τα έδρανα αυτής της Αιθούσης αμισθί, ίσως και να πληρώνουν κιάλας, αλλά πάλι είμαστε στο βαθύ προβληματισμό για το πώς εννοούμε ή πρέπει να εννοούμε τον κοινοβουλευτισμό.

Θέλω να σημειώσω ότι ο συνολικός προϋπολογισμός -και το τεκμηριώνω, -δηλαδή τεκμηριώνω τον πρώτο, τον βασικό μου χαρακτηρισμό ότι είναι πνεύμα νοικοκυροσύνης και σφιχτής οικονομικής πρότασης- είναι τριάντα δύο δισεκατομμύρια εννιακόσια ενενήντα εκατομμύρια (32.990.000.000) δραχμές σε σχέση με τις πιστώσεις του προϋπολογισμού του 1998 που είναι τριάντα ένα δισεκατομμύρια επτακόσια εξήντα εκατομμύρια (31.760.000.000) δραχμές.

Η όποια ασήμαντη αύξηση, γιατί είναι μια αύξηση νομίζω ένα δισεκατομμύριο εκατόν είκοσι πέντε εκατομμύρια (1.125.000.000), αποδεικνύεται, επεξηγείται με μόνο τον κωδικό 700 στο τέλος ο οποίος κωδικός 700 δίνει μια αύξηση δύομισι δισεκατομμυρίων (2.500.000.000) δραχμών και αφορά απαλλοτριώσεις, ανεγέρσεις και εκτελέσεις έργων. Η πρόβλεψη γι' αυτόν τον κωδικό 700 είναι της τάξεως των δύομισι δισεκατομμυρίων (2.500.000.000) δραχμών και η συνολική είναι ένα δισεκατομμύριο διακόσια είκοσι πέντε εκατομμύρια (1.225.000.000) δραχμές.

Έτσι εγκρίνοντας τους αριθμούς και εκθέτοντας σε σας ποιο είναι το πνεύμα -το πνεύμα της νοικοκυροσύνης, το λέγω για τρίτη ή τέταρτη φορά- μπορώ να προχωρήσω για να κάνω μερικές ακόμα επισημάνσεις όπως είθισται άλλωστε στα πλαίσια αυτής της συζήτησής για τον Προϋπολογισμό της Βουλής.

Θέλω πρώτα να σημειώσω ότι επαινούμε τη διεξαγωγή των έργων. Τα ανέφερε και η εισηγήτρια της Πλειοψηφίας η κ. Ζήση. Δεν τα επαναλαμβάνω. Παρέχουμε τη συμφωνία μας γι αυτά τα έργα. Θέλω να σημειώσω όμως ότι είναι βραδύς ο ρυθμός των έργων. Εδώ δεν είναι ευθύνη μόνο της Βουλής, αλλά έχει μια τεράστια ηθική διάσταση. Όταν, δηλαδή, βραδαίνει τόσο πολύ η πρόοδος των εργασιών του γκαράζ, ο πολίτης λέγει: Τριακόσιοι εθνοπατέρες εκεί θεώνται απαθώς τον βραδύ ρυθμό της εκτελέσεως των έργων. Σε οποιαδήποτε άλλη χώρα του κόσμου θα είχε γίνει πολύ γρηγορότερα. Και όμως μια ανοχή, μια απάθεια ... Μπορεί δε να προεκτείνει το συλλογισμό του ο πολίτης λέγει: Εγώ τώρα στην κριτική μου παρουσίαση, ότι τα ίδια γίνονται σε όλα τα δημόσια έργα. Εκταμιεύσεις γίνονται, ο δε ρυθμός εκτελέσεως είναι βραδυτάτος.

Προτείνω και ζητώ από τον Πρόεδρο της Βουλής την επιτάχυνση των εργασιών και προπαντός γι αυτές τις εργασίες που αφορούν τον περιβάλλοντα χώρο και το γκαράζ, δηλαδή εδώ που είναι το κτίριο του Κοινοβουλίου, ο ναός της δημοκρατίας.

Επίσης πρέπει να επιστευσθεί η υπόθεση της Βιβλιοθήκης της Βουλής και με τη διαμόρφωση του βιβλιοστασίου και εγκαταστάσεως του μεγάλου όγκου των βιβλίων εκεί όπου πρέπει και ταυτόχρονα με την κατασφάλιση του αναγνώστη και βιβλιοθήκης καταλλήλου σε επίπεδο κογκρέσου, όσον αφορά και τη συλλογή των εκδομένων αντιτύπων βιβλίων στην Ελλάδα και όσον αφορά μια βιβλιοθήκη η οποία να έχει πραγματική λειτουργικότητα και όχι μόνο για τους Βουλευτές, αλλά θα έχει και μια επισκεψιμότητα για το κοινό όπως ακριβώς υποδεχόμαστε τους μαθητές για να παρακολουθήσουν τις συνεδριάσεις.

Αναφέρθηκε και από την κ. Ζήση -το αναφέρω κι εγώ- η υπόθεση των συνεργατών των Βουλευτών και του αστυνομικού, του φρουρού. Είναι φοβερή και κραυγαλέα η ανισότητα όσον αφορά το γεγονός κάποιας υπερωριακής αποζημίωσης, αποζημίωσης για πραγματικές υπερωρίες, ή ένα αντιμίσθιο για τους συνεργάτες όπως γίνεται σε όλο το δημόσιο τομέα. Είναι μία *capitis deminutio*, είναι μία ποινή η οποία δεν τιμά ούτε

εμάς, διότι στο τέλος -τέλος η πραγματική προσφορά των υπηρεσιών από τους συνεργάτες και τον αστυνομικό είναι ανεκτίμητη. Και επειδή το αναγνωρίζουμε εμείς αυτό πολλές φορές την καλύπτουν οι Βουλευτές μια κάποια διαφορά οίκοθεν.

Νομίζω ότι μία πρόνοια από τα οικονομικά της Βουλής, δηλαδή από τον Προϋπολογισμό και στην κατάλληλη ευκαιρία νομοθετικά θα έπρεπε να είχε γίνει ώστε να καλυφθεί το θέμα των συνεργατών και του αστυνομικού.

Θέλω από τη θέση αυτή να επαινέσω το προσωπικό της Βουλής για την τίμια και ειλικρινή συνεργασία που έχει με τους Βουλευτές, αλλά και για την καλή επιτέλεση, εκτέλεση του καθήκοντός τους. Νομίζω ότι μπορεί να συναγάγει κανείς μία γνώμη και να τη διατυπώσει δημόσια ότι εδώ μπορεί να είναι το πρότυπο της τίμιας απασχόλησης των υπαλλήλων του δημόσιου τομέα.

Θέλω να καταλήξω την εισήγησή μου με μία πρόταση. Δεν είναι και δύσκολο να γίνει, αλλά έλαβα αφορμή για να στοιχειοθετήσω την πρόταση και από πλευράς της Νέας Δημοκρατίας και προσωπικώς να τη διατυπώσω, από το γεγονός ότι όταν εόρτασαν τα εβδομήντα πέντε χρόνια του κοσμικού τους κράτους οι γείτονες, έκαναν σημαντικές παρουσίες για το Σουλεϊμάν το μεγαλοπρεπή και για τον Κεμάλ -μολονότι αυτά τα δύο είναι αντίνομα μεταξύ τους, δεν έδωσαν έναν παρά για το πώς μπορεί να συνυπάρχουν και τα δύο- και στο Σικάγο και στη Νέα Υόρκη και σε πολλά τοπικά Κοινοβούλια, δηλαδή τοπικές Βουλές σε πολιτείες των Ηνωμένων Πολιτειών κατ'έξοχην.

Η πρότασή μου συνίσταται στο να αναλάβει η Βουλή -μία και το συνδυάζω και από το γεγονός ότι μετέχω και στο συμβούλιο της Ευρώπης και στη Δυτικοευρωπαϊκή Ένωση μαζί με άλλους συναδέλφους, όπως άλλοι μετέχουν στην Κοινοβουλευτική Συνέλευση του ΝΑΤΟ, άλλοι στην Union Interparliamentar, στην αρχαιότερη δηλαδή διακοινοβουλευτική οργάνωση, από το 1889-την πρωτοβουλία εκδόσεων σε δύο ή τρεις γλώσσες κάποιας εκδοτικής αξίας και όχι να είναι ευτελή πράγματα, όπου εκεί θα γράφονται, θα εκδίδονται και θα κυκλοφορούν, με την ευθύνη της Βουλής των Ελλήνων, οι παρεμβάσεις ιστορικών μορφών -αλλά και του παρόντος- προσώπων, κοινοβουλευτικών ανδρών της Ελλάδος για τα μεγάλα θέματα.

Απόψε είχαμε το πολιτικό μνημόσυνο του Γεωργίου Παπανδρέου. Μπορούμε να αναφερθούμε στον Ελευθέριο Βενιζέλο και στο τι έχει πει στη Βουλή των Ελλήνων για την Κοινωνία των Εθνών για παράδειγμα και να έχουμε μία επαφή ακαδημαϊκή, ιστορική και πολιτική ταυτόχρονα με τον ΟΗΕ. Μπορούμε να μιλήσουμε για επιφανείς κοινοβουλευτικούς άνδρες του τόπου μας, από τα Πρακτικά της Βουλής, για το πώς στήριξαν την ευρωπαϊκή υπόθεση, πώς στήριξαν την υπόθεση της Μάχης της Κρήτης και του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, πώς προχωρήσαμε στο ευρωπαϊκό ιδεώδες από το '58, από το '61 -ανεφέρθη για το Γεώργιο Παπανδρέου, εγώ μιλάω για τη σύνδεση που υπέγραψε ο Κωνσταντίνος Καραμανλής- και για την πορεία της εντάξεως του 1980.

Αυτή η ιδέα - πρόταση που κατατίθεται επισήμως από τη Νέα Δημοκρατία σε αυτήν τη στιγμή και σε αυτήν την παρέμβαση δεν κοστίζει πολύ. Μπορεί -το εξειδικεύω- να έχει αναγωγές και σε διακρατικές σχέσεις. Θα είναι πολύτιμο να λάβει το Κοινοβούλιο της Ισπανίας ή της Πορτογαλίας τη συζήτηση που έλαβε χώρα εδώ όταν η Ελλάδα εκύρωνε την συμφωνία εντάξεως της Ισπανίας και της Πορτογαλίας στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα τότε, στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Με αυτές τις σκέψεις και με την ευχή το Εθνικό μας Κοινοβούλιο -και μέσα στα πλαίσια της εκτελέσεως του Προϋπολογισμού του 1999- να επιτείνει τη λεγόμενη κοινοβουλευτική διπλωματία, την οποία πράγματι στηρίζει και ο Πρόεδρος κ. Κακλαμάνης και οι μετέχοντες σε αυτήν τη λεγόμενη κοινοβουλευτική διπλωματία, να συντονίσει και να ολοκληρώσει ευρύτερα και αποτελεσματικότερα τις συναφείς δράσεις, ψηφίζουμε τον Προϋπολογισμό δαπανών Βουλής του 1999 και τον Απολογισμό δαπανών Βουλής του 1997.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, επιφυλάσσομαι, αφού ακούσω όλους τους συναδέλφους που θα μιλήσουν, να απαντήσω σε όσα ζητήματα θα μπορέσω. Και νομίζω ότι σε όλα τα θέματα που τίθενται υπάρχουν απαντήσεις.

Πρέπει όμως από τώρα να πω για ένα μόνο σημείο στο οποίο αναφέρθηκε ο κ. Πολύδωρας, αφού τον ευχαριστήσω για τους καλούς του λόγους, σε ό,τι αφορά την όλη εκτέλεση του Προϋπολογισμού. Όσον αφορά το έργο που γίνεται εδώ στο κτίριο της Βουλής για το υπόγειο γκαράζ και τον περιβάλλοντα χώρο, όχι μόνον δεν υπάρχει καθυστέρηση, αλλά αντίθετα υπάρχει επισπευση.

Κανονικά, σύμφωνα με την προκήρυξη του σχετικού διαγωνισμού και τη σύμβαση με τον κατασκευαστή εργολάβο, το έργο πρέπει να τελειώσει σε εννιάμισι εργάσιμες ημέρες, την άνοιξη του 2000.

Σε αυτό πρέπει να προσθέσουμε μια καθυστέρηση δεκαεπτά μηνών από την Αρχαιολογική Υπηρεσία. Καλό είναι, συνεπείς σε όσα είπε ο κ. Πολύδωρας πολύ σωστά για την υπεράσπιση, όπως οφείλουμε, του Κοινοβουλίου, να τονίσουμε ότι το Κοινοβούλιο, πριν καν αρχίσει την πρώτη εργασία για το έργο αυτό, εκάλεσε την Αρχαιολογική Υπηρεσία, σεβόμενοι ακριβώς τους νόμους, αλλά και το ρόλο της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας.

Για να επισπεύσουμε ακόμη περισσότερο το έργο, έχουμε ήδη συμφωνήσει με τον εργολάβο και παρακαλέσαμε το Υπουργείο Εργασίας και έδωσε τη σχετική έγκριση η αρμόδια Επιθεώρηση Εργασίας και γίνονται εργασίες εδώ και το Σάββατο και την Κυριακή και τις αργίες. Και είμαστε τώρα σε μια συζήτηση για δεύτερη βάρδια, ώστε να μπορέσουμε -όπως μας υπόσχεται ο εργολάβος- να τελειώσουμε το όλο έργο προς το τέλος του 1999.

Σας βεβαιώ, λοιπόν, ότι όχι μόνο δεν υπάρχει καθυστέρηση, αλλά αντίθετα έχει επισπευσθεί το έργο αυτό. Είναι όμως ένα έργο τεράστιο και ένα πάρα πολύ δύσκολο έργο, εν όψει μάλιστα και των ευρημάτων αυτών που ανέλαβε η Αρχαιολογική Υπηρεσία.

Ο Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. Δημήτριος Β. Κωστόπουλος έχει το λόγο.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Β. ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ (Ε' Αντιπρόεδρος της Βουλής): Κύριοι Βουλευτές, εάν συνοψίζαμε τους κωδικούς με τα διάφορα κονδύλια, όπως αναγράφονται στο κείμενο που έχουμε στα χέρια μας, θα μπορούσαμε να τους κατατάξουμε σε τρεις βασικές ενότητες:

Πρώτη, συνταγματικά βάρη. Οι δαπάνες δηλαδή για τις αποζημιώσεις των Βουλευτών.

Δεύτερη, δαπάνες για το προσωπικό της Βουλής και για όσους προσφέρουν τις υπηρεσίες τους για τη λειτουργία του Κοινοβουλίου.

Τρίτη, δαπάνες για το μηχανισμό της Βουλής και για διάφορα άλλα έξοδα σχετικά με τον ίδιο σκοπό.

Ποιες είναι οι γενικές μας παρατηρήσεις;

Γνωρίζετε πάρα πολύ καλά ότι πάντα διατυπώναμε τις επιφυλάξεις μας και διαφωνούσαμε, όταν οι λεγόμενες συνταγματικές δαπάνες βρίσκονταν σε αναντιστοιχία με την κοινωνική πραγματικότητα, με το λαϊκό αίσθημα και πυροδοτούσαν κριτικές και σχόλια όπως ότι "οι Βουλευτές ευλογάνε τα γένια τους" κλπ.

Οι Βουλευτές του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας, ποτέ δεν κρίναμε τους άλλους με βάση τα δικά μας κριτήρια, σχετικά με το ζήτημα αυτό. Εξάλλου, ούτε κρίνονται ούτε συγκρίνονται ανάμοια πράγματα.

Δεν αρνούμαστε ότι ένας Βουλευτής αστικού κόμματος και όπως λειτουργεί το σύστημα, έχει κάποια συγκεκριμένα έξοδα που στηρίζουν τη δουλειά του, την εκλογική του πελατεία κλπ. Επίσης, γνωρίζουμε ότι ιδιαίτερες δυσκολίες αντιμετωπίζουν Βουλευτές της περιφέρειας.

Κατ'επανάληψη όμως έχουμε προτείνει να συζητηθεί συνολικά, ανοικτά και δημόσια, το θέμα των ορίων των αναγκών και πώς αυτές οι ανάγκες προσδιορίζονται για τους Βουλευτές,

ώστε να υπάρχει ένα μέτρο, ένα κατά το δυνατόν αντικειμενικό μέτρο. Να δούμε, δηλαδή, εάν ο βασικός μισθός και τα διάφορα συμπληρώματα -έξοδα οργάνωσης γραφείου, έξοδα κίνησης, οικογενειακές παροχές, ταχυδρομικά τέλη, αποζημίωση για συμμετοχή σε επιτροπές κλπ.- θα πρέπει να είναι στο ύψος που είναι σήμερα.

Να δούμε εάν μέσα στην αποζημίωση του Βουλευτή υπολογίζεται και πώς ο αριθμός των υπαλλήλων του δημοσίου που αποσπώνται στην αποκλειστική του υπηρεσία για να τον βοηθούν στη δουλειά του. Να δούμε εάν η ψαλίδα ανάμεσα στο μισθό, στις συνολικές αποδοχές ενός Βουλευτή και ενός εργαζόμενου, αμειβόμενου με το βασικό μισθό που έχει άνοιγμα 1/15 και αν είναι σωστό ή όχι να έχει αυτό το άνοιγμα, εάν είναι μικρό ή μεγάλο, εάν είναι πρέπον ή μη πρέπον.

Αλλιώς, τα όσα λέγονται και ακούγονται καμιά φορά περί αναγκών, είναι και μια υποκειμενική προσέγγιση περί αξιοπρεπών αμοιβών κλπ., είναι μια προσέγγιση εντελώς λαθεμένη από μια άποψη.

Αυτά τα αφηρημένα, που ακούγονται γενικά, για να υποστηρίξουν μερικές θέσεις, εμείς δεν τα καταλαβαίνουμε. Η πρότασή μας, για να συζητηθεί συνολικότερα το ζήτημα, είναι ανοιχτή και έχει και σήμερα επικαιρότητα.

Οι επιφυλάξεις, που είχαμε πέρσι για τα αναδρομικά, παραμένουν. Συνεχίζουμε να υποστηρίζουμε ότι δεν έπρεπε να συρθούν οι Βουλευτές πίσω από την απόφαση του Ανώτατου Δικαστηρίου. Και στο κάτω-κάτω, κάποιος έπρεπε να δώσει ένα μάθημα ηθικής στάσης στο Ανώτατο Δικαστήριο, που λειτούργησε με τη λογική του "Γιάννης κερνάει, Γιάννης πίνει".

Με την ευκαιρία αυτής της συζήτησης, επιτρέψτε μας να υπενθυμίσουμε ότι οι Βουλευτές του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας καταθέτουν τις αποζημιώσεις τους στο ταμείο του κόμματος και το κόμμα τους χορηγεί ένα μισθό, περίπου ίσον με αυτόν, που προβλέπει η Εθνική Γενική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας.

Σχετικά με τα αναδρομικά, το κόμμα μας εξέδωσε πέρσι ανακοίνωση ότι αυτά τα χρήματα θα χρησιμοποιηθούν για διάφορους κοινωνικούς σκοπούς. Αυτήν τη διευκρίνιση την κάνουμε και για λόγους ενημερωτικούς και για λόγους τάξης. Δεν επιδιώκουμε να επιβάλουμε τις δικές μας λογικές και αρχές στους άλλους, αλλά αρνούμαστε να μας βάζουν όλους στο ίδιο τσουβάλι.

Σχετικά με τις αυξήσεις στους εργαζόμενους και της Βουλής και γενικότερα, η θέση μας είναι σταθερή και σαφής. Να δοθούν οι απώλειες, που είχαν οι εργαζόμενοι από τις πολιτικές της λιτότητας γενικά, να ισχύσει το σύστημα της Αυτόματης Τιμαριθμικής Αναπροσαρμογής σε τακτά χρονικά διαστήματα, κάθε τετράμηνο. Παλιότερα μας έλεγαν ότι θα καταργήσουν αυτό το σύστημα και θα κάνουν ένα καλύτερο. Αποδείχθηκε βέβαια ότι ήταν μία προπαγάνδα. Να δοθεί ένα ποσοστό αύξησης ανάλογο με την αύξηση της συνολικής εθνικής παραγωγικότητας.

Δυστυχώς, όλα αυτά απορρίπτονται από την Κυβέρνηση στο όνομα της ΟΝΕ, δηλαδή, στην ουσία στο όνομα της αύξησης των υπερκερδών των μονοπωλίων, των εκμεταλλευτών, των διάφορων συμβούλων, που πουλάνε αέρα κοπανιστό και θησαυρίζουν με τα χρήματα και τον κόπο του λαού.

Μέσα σ' αυτήν τη λογική της πολιτικής λιτότητας μοιραία κινείται και η Βουλή. Δεν μπορεί να γίνει δηλαδή ένα ξεχωριστό μαγαζί, μία όαση μέσα σε μία Σαχάρα.

Το ζήτημα που προκύπτει, συνεπώς, γενικότερα είναι να αντιληφθεί συνολικά το συνδικαλιστικό κίνημα, στο δημόσιο και στον ιδιωτικό τομέα, ότι αν δεν αλλάξει βηματισμό, αν δεν αλλάξει ρότα και ταχύτητα στη δράση του, αν δεν σταματήσει να βαυκαλίζεται με τους λεγόμενους κοινωνικούς εταιρισμούς, μ' αυτήν την άθλια εγκυκλοπαιδική προπαγάνδα, στο τέλος θα είναι υπό αίρεση και αυτή η εργασία των εργαζομένων στο δημόσιο, όπως απόδειξε η πρόσφατη προκλητική και απάνθρωπη απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας για τους εργαζόμενους σε επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας, οι οποίες με πρόσφατο νόμο ανωνυμοποιήθηκαν.

Να πούμε όμως στους δικαστές, που έβγαλαν αυτήν την

απαράδεκτη απόφαση, γιατί δεν αποφασίζουν και για τη δική τους άρση από τη μονιμότητα, αλλά από το βάθος της ισοβιότητας βλέπουν τους άλλους σαν μύγες;

Στην Επιτροπή Προϋπολογισμού της Βουλής διατυπώσαμε ερωτήματα για τα επιμέρους κονδύλια. Συνοπτικά αναφέρω ορισμένα.

Ποιο θα είναι το ποσοστό αύξησης στους Βουλευτές; Γιατί μειώνεται το κονδύλι για ασφαλιστικούς φορείς των εργαζομένων της Βουλής; Γιατί μειώνεται το κονδύλι για τις νέες τεχνολογίες; Γιατί μειώνεται το κονδύλι για γραφική ύλη; Γιατί μειώνεται το κονδύλι για τη βιβλιοθήκη κλπ.;

Σε όλα αυτά τα ερωτήματα που βάλαμε, όχι μόνο αυτά που σας αναφέρω εδώ, ο Πρόεδρος της Βουλής, ο κ. Κακλαμάνης, μας έδωσε συγκεκριμένες απαντήσεις, που σε μεγάλο βαθμό θεωρούμε ικανοποιητικές.

Ειδικά δε με τα συνταγματικά βάρη, με τις αυξήσεις για τους Βουλευτές, σαφώς απ'ό,τι θυμούμαστε, τονίζε ότι η αύξηση θα είναι ίση με την αύξηση στους δημόσιους υπάλληλους.

Κύριοι Βουλευτές, για να λειτουργήσει η Βουλή, πέρα από τα λεφτά, (δεν λειτουργεί, όσα και να δώσεις, μόνη της), χρειάζονται και οι άνθρωποι. Είπα γι'αυτούς τους ανθρώπους τις γενικές μας θέσεις, τι λέμε για τους μισθούς τους, για τις ανάγκες τους κλπ. Αυτήν την ώρα θέλουμε σαν κόμμα να εκφράσουμε σ'αυτόν τον κόσμο που είναι πίσω από το παραβάν και δουλεύει σαν το μυρμήγκι, τις ευχαριστίες μας και να δηλώσουμε ότι θα κάνουμε ό,τι περνάει από το χέρι μας να σταθούμε στο πλευρό τους στα διάφορα προβλήματα που τους απασχολούν και με την κατανόηση πιστεύω όλων μας να αντιμετωπίζονται με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

Ακούστηκε αυτό για το γκαράζ και ο κύριος Πρόεδρος της Βουλής έδωσε μια διευκρίνιση. Θα μπορούσε να λήξει το θέμα αυτό μ'αυτήν τη διευκρίνιση που δόθηκε. Διαισθάνθηκα, όμως, όταν άκουσα τον κ. Πολύδωρα, ενδεχόμενα κάτω από μία δικαιολογημένη αγωνία να τελειώσει το έργο, διαισθάνθηκα ένα μήνυμα, οι μπουλντόζες να τα πάρουν σβάρνα όλα.

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ: Όχι.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Β. ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ (Ε' Αντιπρόεδρος της Βουλής): Εφόσον διαισθάνθηκα κάτι τέτοιο είχα υποχρέωση να πω μια γνώμη. Είμαστε και εμείς σύμφωνοι να τελειώσει το έργο βεβαίως, δεν χωρά καμία αμφιβολία. Δύσκολο, σύνθετο έργο. Αλλά κοιτάξτε να δείτε, δεν μπορούμε να παραμερίσουμε τα πάντα στο όνομα του έργου. Καλύτερα να καθυστερήσει λιγάκι αν υπάρχει τέτοια σκέψη για καθυστέρηση, παρά να θάψουμε ό,τι βρούμε στο δρόμο μας. Και βρίσκουμε αρκετά πράγματα που μπορεί εμάς να μη μας χρειάζονται άμεσα -δεν ξέρω κιόλας- αλλά στα παιδιά μας και στα εγγόνια μας ενδεχόμενα να χρειαστούν, ιδιαίτερα σε τέτοιες κρίσιμες περιστάσεις, όπου ο πολιτισμός μάλλον αποτελεί έναν κρίκο, ένα δυνατό κρίκο για να πιαστεί κανένας και να αντιμετωπίσει τις θύελλες που έρχονται πάνω μας.

Εμείς, κύριε Πρόεδρε, ψηφίζουμε τη διαχείριση που έγινε το προηγούμενο διάστημα και τον Προϋπολογισμό του έτους 1999.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Ο κ. Δραγασάκης έχει το λόγο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΡΑΓΑΣΑΚΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι μία παράδοση, νομίζουμε θετική, με αφορμή τη συζήτηση του Προϋπολογισμού της Βουλής, να διατυπώνουμε ορισμένες σκέψεις όλοι μας και να προσεγγίζουμε κριτικά, αυτοκριτικά αλλά και αντικειμενικά το έργο μας στη Βουλή, το έργο της Βουλής, βεβαίως απ'αυτήν τη λειτουργική του διάσταση στην οποία μπορούμε να το δούμε σήμερα.

Θα ήθελα, λοιπόν, και εγώ πριν περάσω σε ορισμένες συγκεκριμένες παρατηρήσεις, να αναφερθώ σ'αυτήν τη γενικότερη διάσταση του θέματος. Υπάρχει μία τάση και στη χώρα μας και διεθνώς που είναι γνωστή και όχι καινούρια. Είναι μία τάση η οποία εκφράζεται με μία υποβάθμιση των Κοινοβουλίων, για την οποία πολλές φορές μιλάμε, μια τάση απαξίωσης των κομμάτων, φαινόμενο που εκδηλώθηκε εντονότερα και πρό-

σφατα στις δημοτικές και νομαρχιακές εκλογές όπου υπήρχε ένας ανταγωνισμός πολλών υποψηφίων μη τυχόν και τους θεωρήσει ο κόσμος ότι ανήκουν σε κάποιο κόμμα και μια απαξίωση της ίδιας της πολιτικής.

Αυτό είναι ένα φαινόμενο εξαιρετικά αρνητικό, κατά τη γνώμη μας, αν όχι και επικίνδυνο και μια τάση την οποία ζούμε όλοι μας.

Θα ήθελα, όμως, να υποστηρίξω ότι διαφαίνεται, τουλάχιστον τελευταία, διεθνώς και μια δεύτερη τάση, νεότερη, λιγότερο γνωστή, αλλά ενδεχομένως ακόμα πιο σημαντική από την προηγούμενη. Θα μπορούσε κανείς να τη χαρακτηρίσει ως μια επιστροφή της πολιτικής ή για να είμαι ακριβέστερος, μπορούμε να μιλήσουμε για μια τάση όπου ξανά αναδεικνύεται η ανάγκη της πολιτικής.

Σας θυμίζω, ότι πρόσφατα, με την κρίση που υπήρξε διεθνώς στα χρηματιστήρια, στη Νοτιοανατολική Ασία, στην Ιαπωνία, κυριαρχούσε το ερώτημα "τι κάνουν οι κυβερνήσεις, τι κάνει η πολιτική, πότε θα συνέλθουν οι επτά, τι αποφάσεις θα πάρουν τα διάφορα όργανα, διεθνή και εθνικά". Ξαναβγήκε, λοιπόν, στην επιφάνεια μια σχέση αγοράς και πολιτικής, μια σχέση αγάπης και μίσους. Χρόνια τώρα, οι αγορές απωθούσαν την πολιτική. Δεν πρέπει μας έλεγαν οι πολιτικοί να ασχολούνται με την οικονομία, οι αγορές από μόνες τους θα λύσουν τα προβλήματα. Τώρα βλέπουμε τις ίδιες τις αγορές να ζητούν την παρέμβαση της πολιτικής. Σας θυμίζω ότι οι ίδιες οι κυβερνήσεις, τα ίδια τα κοινοβούλια, που σε όλη την Ευρώπη - και το δικό μας Κοινοβούλιο - εδώ και δυο χρόνια ψήφισαν την ανεξαρτησία των κεντρικών τραπεζών σήμερα σε πολλές χώρες της Ευρώπης λένε "Είπαμε ανεξαρτησία αλλά όχι και έτσι. Πρέπει να έχουμε και εμείς λόγο για τα επιτόκια, και τη νομισματική πολιτική".

Νομίζω ότι είναι ένα ενδιαφέρον φαινόμενο, που βεβαίως εξαρτάται πάρα πολύ από το πώς θα γίνει αυτή η επιστροφή της πολιτικής, από ποιους δρόμους θα περάσει. Θα περάσει για παράδειγμα -γιατί και αυτό είναι μια επιστροφή της πολιτικής- μέσα από τη διαμόρφωση εξωθεσμικών κέντρων, μέσα από "νεοβοναπαρτισμούς", μέσα από άτομα τα οποία αξιοποιώντας μια -με όποιον τρόπο πέτυχαν ή πετυχαίνουν- ευχάριστη δημόσια εικόνα θα προβάλλουν ως ανεξέλεγκτοι διαμεσολαβητές της πολιτικής με την κοινωνία;

Εμείς νομίζουμε ότι η τάση αυτή μπορεί να είναι θετική, αν περάσει μέσα από την ενίσχυση των θεσμών, μέσα από την ενίσχυση του Κοινοβουλίου, μέσα από την ενίσχυση και τον εκδημοκρατισμό και τον εκσυγχρονισμό των κομμάτων και βεβαίως, πριν απ' όλα μέσα από την ενίσχυση της ενεργοποίησης της ίδιας της κοινωνίας και των κινημάτων της.

Εάν αυτά έχουν μια βάση, τότε νομίζω γίνεται φανερό ότι αυτό το παλιό θέμα που συζητάμε στην Ελλάδα, δηλαδή η αναβάθμιση του Κοινοβουλίου, αποκτά μια νέα διάσταση, μια νέα σημασία. Το Κοινοβούλιο δηλαδή, καλείται ως θεσμός να υπηρετήσει μια νέα προσέγγιση των πολιτών με την πολιτική, μια νέα σχέση της πολιτικής με την κοινωνία. Βεβαίως, αυτό δεν συνδέεται με τους προϋπολογισμούς. Αυτό συνδέεται με πολιτικές και ιδεολογικές δεσμεύσεις και με πολιτικές επιλογές. Ωστόσο, σ' αυτό το πλαίσιο μπορούμε να πούμε και μερικά πιο συγκεκριμένα, πιο άμεσα και πιο προσβάσιμα θέματα.

Προσθέτω στο σημείο αυτό πάντως, ότι για μας, για το Συνασπισμό των δυνάμεων της Αριστεράς και της Προόδου, η δουλειά του Βουλευτή είναι λειτουργήμα. Με καμία έννοια, δεν μπορούμε να παρακολουθήσουμε μια συζήτηση που αφορά την αποζημίωση των Βουλευτών, είτε ως στοιχείο μιας μισθολογικής κλίμακας είτε με οποιονδήποτε άλλον τρόπο. Υπάρχει έντονος λαϊκισμός περί του θέματος, υπάρχει έλλειψη πληροφόρησης, γι' αυτό περιορίζομαι να πω ότι για μας είναι θέμα προϋποθέσεων, για να λειτουργήσει ο Βουλευτής και να κάνει τη δουλειά του.

Εδώ πάλι, το κύριο δεν είναι ούτε οι αποζημιώσεις ούτε τα στενά οικονομικά. Είναι η λειτουργία του Κοινοβουλίου, είναι οι όροι με τους οποίους μπορεί ο κάθε Βουλευτής να ανταποκριθεί στα αιτήματα των ψηφοφόρων του και γενικότερα της κοινωνίας.

Ένα πρώτο πάντως θέμα που θα μπορούσε κανείς να επισημάνει

είναι ότι γίνονται σημαντικά βήματα διεθνώς ιδιαίτερα στην Ευρώπη, για μία -όπως την ονομάζουν πολλοί- "γνώστική αυτοτέλεια" των κοινοβουλίων. Το κοινοβούλιο, δηλαδή, ως θεσμός να έχει άποψη, όχι τόσο πάνω σε τρέχοντα θέματα που αφορούν το α ή το β νομοσχέδιο, αλλά σε θέματα κοινού ενδιαφέροντος, στρατηγικής σημασίας, μακροχρόνιας εμβέλειας. Ακόμα και από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αν και δεν έχει πολλές ουσιαστικές εξουσίες κάτι έχουμε να μάθουμε από τον τρόπο λειτουργίας του.

Μία δεύτερη πρόταση είναι η ουσιαστικοποίηση της επεξεργασίας και του τρόπου συζήτησης των θεμάτων. Ένα παράδειγμα, και είναι σημαντικό, είναι ο τρόπος που συζητάμε τον προϋπολογισμό κάθε χρόνο. Είναι αδιανοήτο το Κοινοβούλιο, ως Ολομέλεια, και πολύ περισσότερο στις επιτροπές, να μην έχει την ευχέρεια ακόμη και στην περίπτωση που υπάρχει μία ευρύτερη συναίνεση, να μεταβάλει κονδύλια, να τροποποιήσει πιστώσεις. Και εδώ υπάρχει μία πλούσια διεθνής εμπειρία, αλλά φοβάμαι ότι και εδώ προσκρούουμε σε πολιτικές προκαταλήψεις, ατομίες και όχι σε άγνοια των δυνατοτήτων που υπάρχουν.

Το τρίτο βεβαίως και το πιο άμεσο με το θέμα που συζητάμε, είναι η βελτίωση των λειτουργικών υποδομών. Εγώ θα θέσω απλά ένα θέμα, όπως το ζούμε εμείς οι Βουλευτές του Συνασπισμού, αλλά υποψιάζομαι και όλοι οι Βουλευτές. Νομίζω ότι όλοι θέλουμε το Κοινοβούλιο να είναι πιο ανοικτό στο λαό. Να μπορεί δηλαδή ένας εργαζόμενος, ένα σωματείο, ένας συλλογικός φορέας να έλθει στο Κοινοβούλιο, να δει όλα τα κόμματα, να συζητήσει το πρόβλημα που τους απασχολεί, να υπάρχει μία άμεση εμπειρία και γνώση του τι γίνεται εδώ και τι μπορούμε να κάνουμε κλπ. Αυτό μπορεί να γίνει. Εμείς τουλάχιστον, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, τους βλέπουμε όρθιους στους διαδρόμους. Δεν υπάρχει χώρος. Δεν λέω ο κάθε Βουλευτής να έχει ένα γραφείο, που και αυτό είναι ένα θέμα που νομίζω ότι πρέπει να αντιμετωπισθεί. Λέω ότι ακόμα και φορείς που έρχονται, δεν υπάρχει η στοιχειώδης δυνατότητα χώρου να καθίσουν πέντε-δέκα άνθρωποι σε ένα γραφείο με ένα Βουλευτή και να μιλήσουν. Το λέω δε αυτό, διότι γίνονται θετικά βήματα από το Προεδρείο της Βουλής, από τις υπηρεσίες της Βουλής. Έχουμε σημαντική πρόοδο σε μία σειρά τομείς. Έχουμε δίκτυα πληροφοριών, έχουμε συνδεθεί με το INTERNET, έχουμε συνδεθεί με τον ηλεκτρονικό εξοπλισμό του Κοινοβουλίου και υπάρχουν και άλλες ιδέες και σχέδια όπως μας ενημέρωσε ο Πρόεδρος. Το βάζουμε, λοιπόν, επιτακτικά και με έμφαση αυτό το θέμα, ακριβώς για να δείξουμε ότι είναι ένα πρόβλημα, το οποίο πιστεύω ότι με κάποιες αναδιορθώσεις που γίνονται, μετακομίσεις κάποιων υπηρεσιών κλπ., μπορεί να λυθεί. Το θέτω κυρίως υπ' αυτήν τη διάσταση, χωρίς να είναι μικρότερης σημασίας διάσταση το να μπορεί ο Βουλευτής να κάθεται στη Βουλή και να μπορεί να δουλέψει στη Βουλή. Αλλά το βάζω κυρίως με τη διάσταση των σχέσεών μας με πολίτες που έχουν διάφορα θέματα.

Συμφωνώ με τις παρατηρήσεις της κ. Ζήση σε ό,τι αφορά τους συνεργάτες των Βουλευτών.

Θέλω να τελειώσω, λέγοντας ότι εμείς τιμούμε το θεσμικό ρόλο του Προέδρου της Βουλής. Εκτιμούμε τις προσπάθειες του συγκεκριμένου Προέδρου, του κ. Κακλαμάνη, για την υπεράσπιση του έργου της Βουλής από κακόβουλες επιθέσεις, για τη βελτίωση συγκεκριμένων πλευρών της λειτουργίας της Βουλής, για τη συνολικότερη αναβάθμιση του Κοινοβουλίου. Και επειδή ακριβώς έχει δώσει αυτά τα δείγματα γραφής, ας το πω έτσι, ο Πρόεδρος, γι' αυτό έκανα τις άλλες προτάσεις και έθεσα τόσο τις γενικότερες όσο και τις επιμέρους διαστάσεις, όντας σίγουρος ότι θα βρούμε κατανόηση.

Τέλος, θέλω να μεταφέρω τις ευχαριστίες όλων των Βουλευτών του Συνασπισμού στους εργαζόμενους της Βουλής.

Να πούμε σε όσους μας ακούν ότι εδώ φαίνεται πως μπορούμε να έχουμε θεσμούς διοίκησης, που να λειτουργούν με αντικειμενικότητα, χωρίς κομματικές προκαταλήψεις κλπ.

Τα κονδύλια του Προϋπολογισμού τα είδαμε. Δεν διαπιστώσαμε κάτι το οποίο να μας δημιουργεί αναστολή στο να

δώσουμε θετική ψήφο στον Προϋπολογισμό της Βουλής.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Ο κ. Αναστάσιος Ιντζές έχει το λόγο.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΙΝΤΖΕΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, προκαταβολικώς δηλώνουμε ότι ψηφίζουμε τον Προϋπολογισμό της Βουλής του 1999, όσο και τον Απολογισμό του 1997.

Θα ήθελα όμως να κάνω ορισμένες παρατηρήσεις, όχι σε σχέση με τον Προϋπολογισμό, αλλά σε σχέση με τη λειτουργία της Βουλής, το ρόλο του Βουλευτού και γενικότερα για τον κοινοβουλευτισμό.

Η πρώτη παρατήρηση είναι σχετικά με το ρόλο της Βουλής. Στην Ελλάδα η Βουλή ποτέ δεν απέκτησε το ρόλο και την αξία της ως θεσμός, όπως σε άλλα κράτη. Υπάρχει από της ίδρυσης του ελληνικού κράτους ένας αντικοινοβουλευτισμός υφέρπων. Η εξήγηση είναι ιστορικά εύκολη, αλλά ταυτόχρονα εμείς οι Βουλευτές και ιδίως η εκτελεστική εξουσία, αλλά και τα Προεδρεία της Βουλής δεν βοήθησαν προς τον τομέα αυτόν.

Ως προς την εκτελεστική εξουσία είναι ευεξήγητη η στάση της, διότι υπάρχει πάντα ανταγωνισμός μεταξύ νομοθετικής εξουσίας ή λειτουργίας και εκτελεστικής. Αλλά υπάρχει και η στάση των Προέδρων της Βουλής. Αναφέρομαι ιστορικά και προφανώς θα πω δύο επαινετικά λόγια για τον παρόντα Πρόεδρο.

Θα ήθελα να κάνω ακόμη μία παρατήρηση ότι εκεί που ο κοινοβουλευτισμός φύτρωσε, θεσπίστηκε, με μια ιστορική εξέλιξη με την άνοδο της αστικής τάξης, είναι καθιερωμένος και σεβαστός. Στην Ελλάδα αυτό έγινε βίαια, χωρίς να υπάρχει αστική τάξη, σε ένα κράτος φεουδαρχικό. Στήθηκε ένα Κοινοβούλιο για να πληρώσει τυπικούς λόγους και όχι ουσιαστικούς. Γι' αυτό και υφέρπει αυτός ο αντικοινοβουλευτισμός.

Επίσης, υπάρχουν δύο αντιλήψεις για το ρόλο του Κοινοβουλίου, αυτή της αστικής δημοκρατίας και του έως χθες υπαρκτού σοσιαλισμού. Εκεί που λειτουργήσε η αστική δημοκρατία, που έχει σχέση με την άνοδο της αστικής τάξης, όπως η Αγγλία, λειτουργεί άψογα. Το ίδιο ισχύει και στην Αμερική και στη Γερμανία και στην Ιταλία και στη Γαλλία κλπ.

Στον άλλο κόσμο, τον τέως σοσιαλιστικό, το Κοινοβούλιο και οι Βουλευτές ήταν διακοσμητικά στοιχεία.

Είπε πολύ σοφά προηγουμένως ο κ. Πολύδωρας ότι ο Βουλευτής έχει και προσωπικότητα και ανήκει σε ένα κόμμα. Έχει και ένα ρόλο να παίξει καθοριστικό. Αυτό έχει σχέση με τον τρόπο διαβίωσής του. Πρέπει να έχει την ευχέρεια να ζει έτσι που να ανταποκρίνεται στο λειτουργήμα που επιτελεί. Δεν πρέπει να τον εξισώνουμε με υπάλληλο. Δεν είναι υπάλληλος ο Βουλευτής και κάθε σύγκριση με οποιοδήποτε λειτουργό, με υπάλληλο δηλαδή, είναι λανθασμένη και ακυρώνει την έννοια του εθνικού παραστάτη, του εθνικού αντιπροσώπου, του Βουλευτού.

Όπως γνωρίζετε κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Βουλή και οι Βουλευτές στις τέως σοσιαλιστικές χώρες ήταν μία παρωδία. Μολονότι στα συντάγματά τους οι εξουσίες τους ήταν τεράστιες, στην πράξη ήταν πειθήνια συλλογικά όργανα επικύρωσης των αποφάσεων ενός κογκλαβίου -άλλωστε, κόμμα και κράτος ήταν το ίδιο πράγμα- και τελικά του Γενικού Γραμματέα του Κομμουνιστικού Κόμματος.

Όταν έγινε η μεταβολή του καθεστώτος στις τέως σοσιαλιστικές δημοκρατίες υπήρξε μία αδυναμία λειτουργίας του συστήματος σε τέτοιο βαθμό που ο Γιέλτσιν αναγκάστηκε -δεν το εγκρίνω, αλλά το αναφέρω σαν γεγονός- να βομβαρδίσει το Κοινοβούλιο. Το έκανε αυτό διότι το Κοινοβούλιο έκανε χρήση των δικαιωμάτων που του παρείχε το σοβιετικό σύνταγμα, δικαιωμάτων που επί εβδομήντα χρόνια δεν ασκήθηκαν. Αναγκάστηκε λοιπόν, τότε η εκτελεστική εξουσία που ποτέ δεν είχε βρει μπροστά της το Κοινοβούλιο να ασκεί τις εξουσίες που του έδινε το σύνταγμα, να φθάσει στη βία και να το καταργήσει.

Δεύτερον, οι Βουλευτές στη Σοβιετική Ένωση και στα άλλα σοσιαλιστικά καθεστώτα έπαιρναν το μισθό που είχαν στην εργασία την οποία είχαν πριν εκλεγούν Βουλευτές. Δηλαδή, εάν ήταν εργάτης έπαιρνε το μισθό του εργάτη, εάν ήταν δικηγόρος έπαιρνε το μισθό του δικηγόρου και αν ήταν γιατρός έπαιρνε το μισθό του

γιατρού. Και λέγαμε εμείς τι ωραίο καθεστώς! Ο Βουλευτής παίρνει ότι παίρνει ο συνάδελφός του στο εργοστάσιο ή στην υπηρεσία που εργαζόταν. Αυτό ήταν μία απάτη. Ήταν υποβάθμιση του αντιπροσώπου. Από την άλλη πλευρά οι αξιωματούχοι του κόμματος και του κράτους...

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ: Για το ελληνικό Κοινοβούλιο μιλάμε ή για το ρωσικό;

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΙΝΤΖΕΣ: Γιατί θίγεστε; Αναφέρομαι σε σας;

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ: Δεν έχεις χαμπάρι για το τι λες.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΙΝΤΖΕΣ: Δεν δέχομαι διακοπές. Αντίλογο θέλω, όχι διακοπές.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Σας παρακαλώ. Κύριε Κόρακα, μη διακόπτετε. Κύριε Ιντζέ, σας παρακαλώ ελάτε εις τα καθ' ημάς, στον Προϋπολογισμό μας.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΙΝΤΖΕΣ: Θα κάνω κάποιες παρατηρήσεις μετά. Γι' αυτό τα λέω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Ναι, αλλά είπαμε να υπάρξει ολιγότερος χρόνος για να διευκολυνθούν όλοι.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΙΝΤΖΕΣ: Εγώ θα ήθελα όχι μόνο δώδεκα λεπτά, αλλά δεκαπέντε λεπτά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Εντάξει, συνεχίστε.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΙΝΤΖΕΣ: Ο Βουλευτής, λοιπόν, σε αυτά τα καθεστώτα ήταν ένα διακοσμητικό στοιχείο. Γι' αυτό εμείς θέλουμε ένα διαφορετικό Κοινοβούλιο. Θέλουμε να επαναφέρουμε την εξέλιξη της πολιτικής μέσα στο Κοινοβούλιο, διότι στα αστικά καθεστώτα έχει φύγει η εξουσία από το Κοινοβούλιο και έχει περιέλθει στην εκτελεστική εξουσία ή και οικονομικούς κύκλους.

Έχω τώρα ορισμένες παρατηρήσεις για την αναβάθμιση του Βουλευτού. Είπαν και προλαλήσαντες συνάδελφοι, ότι ο Βουλευτής είναι επισκέπτης στους χώρους των κομμάτων που παρέχονται στα κόμματα από το Κοινοβούλιο. Ο Βουλευτής δεν έχει καρέκλα να καθίσει. Έχουν ο Πρόεδρος του κόμματος και οι υπηρεσίες, καθίσματα. Όμως οι Βουλευτές είναι όρθιοι. Δεν μπορούμε να δεχθούμε μία επιτροπή κάπου για να συζητήσουμε. Πρέπει να εξευρεθεί χώρος στα κόμματα εδώ μέσα στη Βουλή για να έχουν μία καρέκλα και ένα τραπέζι και οι Βουλευτές, ώστε να μπορούν να εργάζονται.

Βέβαια, αν συγκρίνουμε το σήμερα με το χθες βλέπουμε ότι έχει επέλθει μεγάλη διαφορά. Θυμάμαι ότι όταν βγήκα Βουλευτής το 1977 ήμασταν όλοι μαζί σε μία αίθουσα δίκην αγέλης.

Ούτε καρέκλες υπήρχαν. Τώρα υπάρχουν καρέκλες.

Δεύτερον, οι μετακλητοί υπάλληλοι που έχουν οι Βουλευτές αμειβότατα πενιχρότατα. Δεν βρίσκεται άτομο να έρθει σε Βουλευτή για να γίνει μετακλητός υπάλληλος της Βουλής. Έτσι καταλήγουμε να πάρουμε παιδιά μόλις τελειώνουν το Λύκειο άνεργα χωρίς καμία κατάρτιση για να πάρει το κατώτατο μηνιαίο που είναι 130.000 δραχμές.

Ζητώ την αύξηση της αμοιβής των μετακλητών υπαλλήλων.

Όσο για τις μετακινήσεις των Βουλευτών από την επαρχία, δεν ξέρω γιατί κάνει οικονομία η Βουλή αφού μας πληρώνει τα εισιτήρια να είναι δεύτερης θέσης ενώ υπάρχει εντολή από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και από τη Βουλή όταν υπάρχουν κενές θέσεις στην Ολυμπιακή Αεροπορία στην πρώτη θέση, να μας παραχωρούνται δεν παραχωρούνται. Πολλές φορές η πρώτη θέση είναι κενή και εμείς μπαίνουμε στη δεύτερη θέση. Μπορεί ακόμη να μας δώσει εισιτήρια πρώτης κατηγορίας ή να λάβει κάποια μέτρα. Δεν μπορεί ένας απλός διευθυντής υπηρεσίας όταν καλείται στην Αθήνα υπηρεσιακά να έχει πρώτη θέση και ο Βουλευτής να έχει δεύτερη θέση. Υποτιμάται ο Βουλευτής.

Τρίτον, έχω κάποιες παρατηρήσεις να κάνω για τον Κανονισμό της Βουλής γιατί είναι η μόνη ευκαιρία που μπορούμε οι Βουλευτές να κάνουμε κάποιες παρατηρήσεις.

Πρώτα-πρώτα ο χρόνος των επικαίρων ερωτήσεων είναι ανεπαρκέστατος. Μέσα σε δύο λεπτά δεν μπορεί κανείς να

πει μία πλήρη φράση με πλήρες νόημα. Δεύτερον, πρέπει η ώρα του Πρωθυπουργού που είναι πολύ καλός θεσμός να βελτιωθεί. Να μη μένει στη θέληση, στη βούληση του Πρωθυπουργού, να επιλέγει τότε και σε ποιον να απαντήσει. Πρέπει να υποχρεούται να απαντά σε κάθε Βουλευτή, όπως θα ορίσει ο Πρόεδρος της Βουλής με την ημερήσια διάταξη και όχι επιλεκτικά. Αυτό ούτε τον Πρωθυπουργό βοηθά ούτε τη Βουλή ανυψώνει και βεβαίως δεν προσφέρει τίποτα στο κοινοβουλευτικό μας σύστημα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, όλοι γνωρίζουμε ότι η οικονομία λέγεται πολιτική οικονομία, δε λέγεται οικονομία. Λέγεται πολιτική ή κοινωνική οικονομία. Έτσι είναι καταγραμμένη σε όλα τα πανεπιστήμια. Άρα αυτός ο άκρατος οικονομισμός με την παγκοσμιοποίηση οδηγεί σε καταστάσεις ανεξέλεγκτες. Η αγορά δεν μπορεί να λειτουργήσει. Για να υπάρχει οικονομία πρέπει να είναι πολιτική και επομένως πρέπει να υπάρχει έλεγχος και πολιτικός παρεμβατισμός για να ρυθμίζει στρεβλώσεις στην λειτουργία της.

Το λέω αυτό, για να πω στον κύριο Πρόεδρο της Βουλής, να αναλάβει καμία φορά πρωτοβουλίες τέτοιες, που να συζητούνται όχι τρέχοντα ζητήματα ρουτίνας μόνο και μόνο για να βγει ένας όγκος εργασίας ή ερωτήσεων και έτσι να λέμε στατιστικά ότι έγιναν χίλιες ερωτήσεις κλπ. Η Βουλή δεν είναι εργοστάσιο παραγωγής προϊόντων για να εκτιμηθεί η λειτουργία της ποσοτικά. Πρέπει η λειτουργία της να είναι ποιοτική και πολλές φορές να ερεθίζει τους εθνικούς αντιπροσώπους σε θέματα που θα τα αντιμετωπίσουμε αύριο, μεθαύριο και αντιμεθαύριο. Αυτός είναι ο ρόλος της Βουλής και μόνο έτσι μπορεί να παίξει το ρόλο της..

Τέλος, θα ήθελα και εγώ να απευθύνω ευχαριστίες στους εργαζόμενους συνεργάτες μας, της Βουλής.

Θυμάμαι σε άλλες περιόδους ή συνόδους όπου όταν συζητούσαμε τον Προϋπολογισμό λαμβάναμε απόφαση να δώσουμε κάποιο επιμίσθιο στους εργαζόμενους ως επιβράβευση του ζήλου και των δυσμενών συνθηκών κάτω από τις οποίες εργάζονται, διότι εδώ συνηθώς εργαζόμεθα βράδυ και η αμοιβή του οχταώρου δεν μπορεί να είναι ίδια με εκείνη που παίρνει κανείς όταν εργάζεται την ημέρα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, με αυτές τις σκέψεις δηλώνω και πάλι, ότι ψηφίζουμε τον Προϋπολογισμό, διότι είναι σαφής, είναι συγκεκριμένος, ευανάγνωστος ακόμα και από μη οικονομολόγο και πράγματι συγχάιρουμε τον Πρόεδρο της Βουλής για το τέλειο της εκτέλεσης του Προϋπολογισμού.

Θα ήθελα, όμως να πω στον κύριο Πρόεδρο και να μου απαντήσει, όσον αφορά το μέγαρο που είχε εξαγοραστεί για να στεγάσει τους Βουλευτές, νομίζω στην οδό Βουλής, αν δεν κάνω λάθος. Περνώ καμιά φορά τυχαία και βλέπω ότι είναι γιατί, μόνο σκαλωσιές υπάρχουν. Νομίζω, ότι έχει καταντήσει το Γεφύρι της Άρτας. Και αν δεν με απατά η μνήμη, αυτό το μέγαρο αγοράστηκε, ή μισθώθηκε εδώ και τέσσερα με πέντε χρόνια για να στεγάσει τους Βουλευτές.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Ο κ. Γκελεστάθης έχει το λόγο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΚΕΛΕΣΤΑΘΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, αναμφίβολα συμφωνούμε με την κατάρτιση του Απολογισμού του 1997 και με την κατάρτιση του Προϋπολογισμού για το 1999 και ανεπιφύλακτα τους εγκρίνουμε και ψηφίζουμε.

Θέλω, κύριε Πρόεδρε, να εκφράσω την ικανοποίησή μας -και πιστεύω ότι διερμηνεύω τα αισθήματα όλων των συναδέλφων, παρευρισκομένων και απουσιαζόντων- για την προσπάθειά σας για την αναβάθμιση των εργασιών του Σώματος -και πιστεύουμε ότι θα συνεχισθεί αυτή η προσπάθεια παρ' όλες τις αντιξοότητες τις οποίες αντιμετωπίζετε έξω από το Κοινοβούλιο- αλλά και γενικότερα για την πολιτική ζωή του τόπου μας.

Κύριε Πρόεδρε, θέλω να εκφράσω τις ευχαριστίες μας προς όλο το προσωπικό της Βουλής όλων των βαθμίδων για τις άοκνες και εύορκες υπηρεσίες που προσφέρουν στην υποβοήθηση του έργου μας. Πιστεύω, ότι εσείς μέσα στις δυνατότητες που έχετε, θα

ασχοληθείτε με την ικανοποίηση των αιτημάτων τους και αυτό θα είναι μία επιβράβευση του έργου που επιτελούν όλοι οι εργαζόμενοι στην Εθνική Αντιπροσωπεία.

Θέλω, κύριε Πρόεδρε, να μου επιτρέψετε με την ευκαιρία αυτή να κάνω δύο επισημάνσεις στον Κανονισμό Εργασιών του Σώματος.

Κατά τη συζήτηση των νομοσχεδίων στην Ολομέλεια της Βουλής όπως είναι γνωστό προηγούνται οι ομιλίες των πέντε εισηγητών και ειδικών αγορητών των κομμάτων. Από είκοσι λεπτά ο κάθε ένας είναι σύνολο εκατό λεπτά. Στη συνέχεια ομιλεί ο αρμόδιος Υπουργός για τριάντα λεπτά και ακολούθως παίρνουν το λόγο οι πέντε Κοινοβουλευτικοί Εκπρόσωποι των κομμάτων, οι οποίοι ομιλούν από είκοσι λεπτά ο καθένας, συνολικά εκατό λεπτά. Σύνολο, δηλαδή, είναι διακόσια τριάντα λεπτά, τέσσερις ώρες παρά δέκα λεπτά. Μετά έρχεται η σειρά των συναδέλφων που έχουν εγγραφεί για να πάρουν το λόγο.

Αντιλαμβάνεσθε ότι ύστερα από τέσσερις ώρες οι συνάδελφοί μας, δεν βρίσκονται στην Αίθουσα και μάλιστα στον αριθμό που θα έπρεπε για να παίρνουν το λόγο στη συζήτηση των νομοσχεδίων.

Νομίζω ότι αυτό είναι ένα σοβαρό θέμα που θα πρέπει να σας απασχολήσει και πάλι, ώστε να θεσμοθετηθεί με την αντίστοιχη τροποποίηση των διατάξεων του Κανονισμού ή να καθιερωθεί εθιμοτυπικά ότι θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να ομιλούν οι Βουλευτές και στη συνέχεια να διατυπώνονται ή σε συντομότερο χρόνο οι απόψεις των Κοινοβουλευτικών Εκπροσώπων και των Υπουργών κατά τη συζήτηση των νομοσχεδίων. Διότι εάν συνεχιστεί η ίδια διαδικασία όπως είναι αυτονόητο η Αίθουσα δεν θα έχει τον αριθμό των Βουλευτών που πρέπει για να παίρνουν το λόγο στη συζήτηση των νομοσχεδίων.

Ήθελα, κύριε Πρόεδρε, επίσης να επισημάνω το γεγονός ότι κατά την άσκηση της νομοθετικής πρωτοβουλίας εκ μέρους της Κυβέρνησης συνεχίζεται η ίδια απαράδεκτη τακτική: Νομοσχέδια τα οποία έρχονται στην Ολομέλεια του Σώματος χωρίς να συνοδεύονται από τα κείμενα τα οποία πρέπει να συνοδεύουν απαραίτητα τη συζήτηση των νομοσχεδίων. Και για να μην μπαίνω σε λεπτομέρειες ξέρετε τι συμβαίνει σχετικά με το θέμα αυτό.

Αλλά εκείνο που είναι τελείως απαράδεκτο, κύριε Πρόεδρε, είναι η συνέχιση της κατάθεσης τροπολογιών και μάλιστα τις τελευταίες ώρες αν όχι και την τελευταία ώρα της συζήτησης των νομοσχεδίων από τους Υπουργούς. Αυτό πρέπει επιτέλους να σταματήσει.

Και πρέπει να σταματήσει, κύριε Πρόεδρε, και ο τρόπος εισαγωγής των νομοσχεδίων στην Εθνική Αντιπροσωπεία. Εφόσον τροποποιούνται ή καταργούνται διατάξεις προηγούμενων σχετικών νόμων ή προστίθενται διατάξεις θα πρέπει το νομοσχέδιο που εισάγεται στην Εθνική Αντιπροσωπεία να διαλαμβάνει από την αρχή μέχρι το τέλος όλες τις κείμενες διατάξεις ποιες παραμένουν σε ισχύ και ποιες συμπληρώνονται ή τροποποιούνται ανάλογα, ώστε να είναι μια πλήρης διατύπωση του νομοσχεδίου που πρόκειται να καταστεί νόμος.

Και ιδίως να σταματήσει εκείνο το απαράδεκτο γεγονός να αναφέρονται διατάξεις σε νομοσχέδια ότι τροποποιείται ή καταργείται η παράγραφος τάδε του άρθρου τάδε του νόμου τάδε κ.ο.κ. χωρίς να υπάρχει το σχετικό κείμενο που αφορά η παράγραφος αυτή το άρθρο αυτό του νόμου αυτού.

Έτσι, κύριε Πρόεδρε, νομίζω ότι πρέπει να αναπτύξετε τη σχετική πρωτοβουλία, ώστε τα νομοσχέδια πλέον να έρχονται στην Εθνική Αντιπροσωπεία με κωδικοποίηση των θεμάτων με τα οποία ασχολούνται. Διότι δεν είναι δυνατόν και μάλιστα οι απλοί πολίτες εάν θέλουν να ασχοληθούν με οποιαδήποτε νομοθετική ρύθμιση, να ανατρέχουν σε προηγούμενους νόμους σε προηγούμενα προεδρικά διατάγματα σε άλλες διατάξεις γενικότερα για να βρουν την άκρη του θέματος που τους απασχολεί.

Νομίζω ότι εάν αναπτύξετε μια τέτοια πρωτοβουλία και συγκατατεθεί η Κυβέρνηση σε μια τέτοια προσπάθειά σας, θα αναβαθμιστεί η νομοθετική εργασία του Σώματος και θα έχει

μια μεγάλη ευνοϊκή επίπτωση στην κοινή γνώμη.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Ο κ. Γεώργιος Σούρλας έχει το λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΟΥΡΛΑΣ: Δεν θα αναφερθώ στα οικονομικά στοιχεία και σε πολλά θετικά πράγματα βήματα που έγιναν από προηγούμενους Προέδρους αλλά ιδιαίτερα επί των ημερών σας που έχουν άλλωστε επισημανθεί από συναδέλφους που μίλησαν μέχρι τώρα. Θα περιοριστώ σε ορισμένες σύντομες παρατηρήσεις, διαπιστώσεις και προτάσεις σχετικά με τη λειτουργία του κορυφαίου αυτού θεσμού. 'Αλλωστε γι' αυτό διατίθενται τα χρήματα για να λειτουργούμε και να προσπαθούμε να αναβαθμίζουμε το Κοινοβούλιο.

Να θυμίσω εδώ τα λόγια του διακεκριμένου Γάλλου διαφωτιστή, του Βολτέρου, σε αποφθεγματική διατύπωση, για το μεγαλείο της δημοκρατίας έλεγε: "Εγώ δεν συμφωνώ σε τίποτα με αυτά που λες εσύ, αλλά θα αγωνίζομαι και θα δώσω ακόμα και τη ζωή μου για να έχεις το δικαίωμα να είσαι ελεύθερος και να εκφράζεις ελεύθερα την άποψή σου".

'Όταν όμως, οι εχθροί και οι υπονομευτές της δημοκρατίας γίνονται επικίνδυνοι, οφείλουμε να προσπασούμε τη δημοκρατία, να θωρακίσουμε τους θεσμούς και πρώτα απ' όλα το θεσμό του Κοινοβουλίου.

Θέλω να επισημάνω και κάτι άλλο. Ας μην αναζητούμε τις ευθύνες από όλους τους άλλους για τα όσα συμβαίνουν γύρω μας, για εκείνους που προωθούν τα οικονομικά τους και άλλα συμφέροντα. Ας αναζητήσουμε ευθύνες πρώτα από τους εαυτούς μας. Ας αναλογιστούμε τη στάση μας, τη συμπεριφορά μας, τη συλλογική μας εμφάνιση, την κομματική μας παρουσία.

Διαπλεκόμενα, κύριε Πρόεδρε και κύριοι συνάδελφοι, χωρίς τους πολιτικούς δεν υπάρχουν. Πανίσχυρα μέσα ενημέρωσης χωρίς τη στήριξη των πολιτικών δεν υπάρχουν. Διαφθορά χωρίς την ανοχή - να μην πω τίποτε άλλο-των πολιτικών δεν υπάρχει. Άρα εδώ είναι η καρδιά του προβλήματος και από εδώ ξεκινούν όλες αυτές οι αμαρτίες.

Τώρα θα κάνω ορισμένες παρατηρήσεις για την αναβάθμιση του Κοινοβουλίου που είναι το μεγάλο ζητούμενο. Κύριε Πρόεδρε, για να μπορέσουμε να αντιμετωπίσουμε αυτό που μας απασχολεί για το οποίο μας σχολιάζουν, την απουσία μας από τη Βουλή -τα μέτρα τα οποία έχετε πάρει, το απουσιολόγιο, δεν βλέπω να έχουν αποδώσει τόσο πολύ- πιστεύω ότι ήλθε η ώρα των μεγάλων τομών.

Θα πρέπει να θεσμοθετήσουμε το δικαίωμα της υποβολής ένστασης για απαρτία. Να μπορούν δεκαπέντε Βουλευτές να υποβάλουν το αίτημα της απαρτίας, που σημαίνει ότι όταν ψηφίζεται το νομοσχέδιο επί της αρχής τουλάχιστον ή στα άρθρα, να μπορούν οι Βουλευτές να υποβάλουν ένσταση απαρτίας και να υπάρχουν εδώ οι εβδομήντα πέντε Βουλευτές, όπως προβλέπει το Σύνταγμα. Τώρα, η ονομαστική ψηφοφορία ξέρουμε γιατί γίνεται, πώς γίνεται και ποιες σκοπιμότητες εξυπηρετεί και αν δεν δοθεί γραμμή από το κόμμα δεν μπορεί να γίνει. 'Ετσι εγώ πιστεύω ότι μπορώ να λειτουργώ υπεύθυνα, ως Βουλευτής, όταν έχω το δικαίωμα να παίρνω αποφάσεις σαν μέλος της Εθνικής Αντιπροσωπείας. Τότε θα δείτε ότι δεν θα χρειάζονται ούτε απουσιολόγια ούτε έκτακτα μέτρα ούτε προτροπές ούτε παρακλήσεις. Να διακόπτεται η συνεδρίαση της Βουλής αν διαπιστώνεται ότι δεν υπάρχει απαρτία.

Δεν επιτρέπεται με παρόντες τρεις Βουλευτές να ψηφίζονται νομοσχέδια μείζονος σημασίας και να σχολιάζεται την επόμενη μέρα. Δεν μπορεί να πάει άλλο αυτή η ιστορία. Καλά κάνουν και μας σχολιάζουν. 'Εχουν δίκιο.

Τώρα βέβαια, πώς λειτουργεί η νομοθετική εξουσία, πώς λειτουργεί η εκτελεστική εξουσία και πώς λειτουργεί η δικαστική εξουσία είναι άλλο θέμα. Ο Αριστοτέλης καθόριζε τότε αυτές τις τρεις αρχές, και στη συνέχεια και ο Μοντεσκιέ, αλλά δεν ήξεραν ότι θα έλθει η τέταρτη εξουσία και η πέμπτη εξουσία στο τέλος δηλαδή τα διαπλεκόμενα.

'Ετσι πιστεύω ότι θα μπορέσουμε να προσπείσουμε το κύρος του Κοινοβουλίου και να κάνουμε ουσιαστικότερο το νομοθετικό έργο.

Ο κ. Γκελεστάθης επεσήμανε προηγουμένως και το θέμα των τροπολογιών. Πρέπει να τελειώσει αυτή η ιστορία. Δεν μπορεί να έρχονται άσχετες τροπολογίες -ναί, κύριε Πρόεδρε- τα μεσάνυχτα, φωτογραφικές διατάξεις, από Υπουργούς και από Βουλευτές σε συνεννόηση με τους Υπουργούς. Και την επόμενη μέρα εσείς αγανακτείτε γιατί κατηγορούν τους Βουλευτές και το Κοινοβούλιο. 'Εχουν δίκιο, έτσι είναι. 'Ερχονται φωτογραφικές διατάξεις τα μεσάνυχτα, στα κλεφτά. 'Εχουμε λόγο να κρύψουμε τίποτα;

Γιατί, κύριε Πρόεδρε, δεν κάνουμε μία τομή να προστατεύουμε την αξιοπιστία της νομοθετικής διαδικασίας; Τολμήστε το, να σταματήσει πλέον αυτό το επαίσχυντο φαινόμενο.

Από και πέρα βεβαίως, υπάρχει το θέμα του κοινοβουλευτικού ελέγχου. Απουσιάζουν οι Υπουργοί και ματαιώνεται η επίκαιρη ερώτηση. Γιατί; Να επανέλθει η επίκαιρη ερώτηση. Επειδή απουσιάζει ο Υπουργός -δικαιολογημένα πολλές φορές, ματαιώνεται η επίκαιρη ερώτηση. Γιατί;

Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να πω ότι έχει αποδυναμωθεί αυτή η διαδικασία. Δεν παίρνουμε απαντήσεις, άλλα λόγια για άλλα πράγματα.

Τώρα με την αποκέντρωση -και καλά έγινε η αποκέντρωση- έχει αποδυναμωθεί πάρα πολύ ο κοινοβουλευτικός έλεγχος. Υποβάλλουμε ερωτήσεις για το νομό μας κάποιος γραμματέας του νομάρχη συντάσσει μια απάντηση και την επισυνάπτει στο κείμενο του Υπουργού. Μα, είναι σοβαρά πράγματα αυτά; Αν ήταν έτσι, να περιοριζόμασταν στο νομό μας με την κ. Ροδούλα Ζήση, την εισηγήτρια που συνεργαζόμαστε και με τον νομάρχη. Γιατί όλη αυτή η ιστορία μέσω του κοινοβουλευτικού ελέγχου, δηλαδή να πάει στη Βουλή και από τη Βουλή στον Υπουργό και από τον Υπουργό στη νομαρχία και μας απαντά ουσιαστικά ο υπάλληλος της νομαρχίας. Ο Βουλευτής, έτσι λοιπόν, έχει υποβαθμισθεί.

Κύριε Πρόεδρε, εμείς πρέπει πρώτα να σεβόμαστε τους νόμους, αυτούς που θεσπίζουμε. Δεν πρέπει να είναι διάτρητοι, όταν άμεσα μας αφορούν αλλά έστω και αυτούς να τους σεβόμαστε. Θα παρακαλούσα να έχω ιδιαίτερα την προσοχή σας. 'Εχουμε δώσει πολλά δικαιώματα να μας κατακρίνουν και έχουμε δώσει και πολλές αφορμές να μας κατακρίνουν όλοι εκείνοι, οι οποίοι επιβουλεύονται και υπονομεύουν τη δημοκρατία. Επί παραδείγματι, είναι νόμος αυτός που έχουμε για το "πόθεν έσχες"; Μας παίρνει κανείς στα σοβαρά; Είναι διαδικασία αυτή;

'Όσον αφορά το νόμο για τον έλεγχο των οικονομικών των κομμάτων και των Βουλευτών, είναι διάτρητος. Τον ψηφίσαμε. 'Ερχεται η εφαρμογή του. Διαπιστώνονται παραβάσεις. Τον καταστήσαμε ανενεργό, εννοώ το νόμο 2493/96. Ενώ έχουν διαπιστωθεί παραβάσεις του νόμου και από υποψηφίους Βουλευτές και από Βουλευτές και από τα κόμματα, έρχεται μία τροπολογία για να ακυρωθούν οι διοικητικές κυρώσεις.

Εμένα με ρωτάνε στο νομό μου αν διέπραξα το αδίκημα να υποβάλω ψευδή δήλωση ή να αποκρύψω τα προεκλογικά έξοδα ή αν είμαι στον κατάλογο αυτών, οι οποίοι υπερέβησαν τα έξοδα. Τι πρέπει να κάνω, κύριε Πρόεδρε; Να ορκισθώ ότι δεν είμαι μέσα στη λίστα; Γιατί δεν δώσατε στη δημοσιότητα τα ονόματα των Βουλευτών, που υπερέβησαν τα έξοδα; Δεν έχω τίποτα προσωπικό με κανένα. Τι πρέπει να κάνω; Πώς θα αμυνθώ;

Τι θα πω στο γιο μου που με ρωτάει αν είμαι από αυτούς που απέκρυψαν τα έξοδα και παρανόμησαν; Τι απαντάω εγώ; Τι του λέω; Γιατί είμαι συνένοχος; Γιατί είμαι έντιμος; Γιατί δεν έκανα μεγάλες προεκλογικές δαπάνες; Γιατί δεν έχω βρει χρηματοδότες; Γιατί αγωνίζομαι; Γιατί αντιστέκομαι; Γιατί είμαι το ίδιο με τους άλλους; Τα λέω με λίγο ανεβασμένη τη φωνή μου, γιατί συνηθίζω να μιλάω έτσι, αλλά νομίζω ότι έτσι μπορεί να εκφράσει κανείς την αγανάκτησή του.

Κύριε Πρόεδρε, σταματάω εδώ. Ευχαριστώ για το λεπτό που μου δώσατε, αλλά θέλω να δώσετε λύσεις. Πιστεύω ότι και το θέλετε και το μπορείτε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Ο κ. Βεζδρεβάνης έχει το λόγο.

ΗΛΙΑΣ ΒΕΖΔΡΕΒΑΝΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, συζητούμε αυτήν τη βραδιά τον Απολογισμό και

τον Προϋπολογισμό της Βουλής. Θα έλεγε κανείς ότι είναι δική μας υπόθεση, αλλά όταν χειριζόμαστε χρήματα του ελληνικού λαού, δεν είναι δική μας υπόθεση. Είναι υπόθεση όλων. Γι' αυτό ορθώς και οι συζητήσεις αυτές γίνονται τόσο ανοιχτά και ακούγονται και λέγονται όλα.

Κύριε Πρόεδρε, έχω κρατήσει κάποιες σημειώσεις και με αυτές θα ασχοληθώ. Για μια ακόμη φορά, κύριοι συνάδελφοι, καταφαίνεται η νοικοκυροσύνη που επικρατεί στην ελληνική Βουλή. Είναι παράδειγμα προς μίμηση από ολόκληρο το ελληνικό δημόσιο είτε είναι αυτό το στενό *fiscus* είτε είναι το ευρύτερο με τις ΔΕΚΟ και τα υπόλοιπα.

Οφείλουν, κύριε Πρόεδρε, να παρακολουθήσουν όλες οι ΔΕΚΟ αυτό που γίνεται στην ελληνική Βουλή με τη διαφάνεια, την τάξη και τη νοικοκυροσύνη. Είναι μια στιγμή, κύριοι συνάδελφοι, που μπορεί το ελληνικό Κοινοβούλιο να είναι υπερήφανο προς κάθε κατεύθυνση.

Στο φίλο κ. Ιντζέ ήθελα να πω πως ίσως παρεξηγήθηκε καθώς ομιλούσε, αλλά οφείλουμε να πούμε τα πράγματα με το όνομά τους, κύριε συνάδελφε.

Επειδή ευρίσκομαι στην Αίθουσα αυτή αρκετά χρόνια θυμάμαι, όταν πρωτοήρθα και θυμάμαι και το σήμερα. Όσο ο ουρανός με τη γη, όσο η νύχτα με τη μέρα. Αυτή είναι η διαφορά και οφείλουμε να το ομολογούμε, διότι με αυτόν τον τρόπο κατορθώνουμε και λειτουργούμε σ' αυτήν την Αίθουσα και ανταποκρινόμεθα στα καθήκοντά μας.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΙΝΤΖΕΣ: Αυτό είπα, κύριε συνάδελφε.

ΗΛΙΑΣ ΒΕΖΔΡΕΒΑΝΗΣ: Ακριβώς αυτό είπα ότι μπορεί να παρεξηγήθηκες.

Τεράστια, λοιπόν, η διαφορά. Σ' αυτό το έργο, κύριε Πρόεδρε, εγώ αισθάνομαι χρέος να το πω από αυτήν τη θέση ότι μπορούμε και επιτελούμε το καθήκον μας χάρη στη συνδρομή όλων των υπαλλήλων της Βουλής, ιδιαίτερα αυτών που ασχολούνται αυτήν την ώρα μαζί μας και ξημεροβραδιάζονται. Γι' αυτό από αυτήν τη θέση θα παρακαλούσα να ληφθεί ειδική μέριμνα όποια νομίζετε, όποιοι ποσού, όποιες διακρίσεις γιατί εδώ δεν πρόκειται περί διακρίσεων, πρόκειται περί προσφοράς υπερτέρας των άλλων και καταφαίνεται από τις ατελείωτες ώρες που βρίσκονται μαζί μας.

Ελέγχθη και από άλλους συναδέλφους, θεωρώ σκόπιμο να το πω κι εγώ, κύριε Πρόεδρε. Φροντίστε για τους συνεργάτες των Βουλευτών και τον αστυνομικό-συνοδό. Σε πολλές περιπτώσεις, κύριε Πρόεδρε, βρίσκεται σε αδυναμία να δικαιολογήσουμε τα αδικαιολόγητα. Κάντε αυτό που νομίζετε. Έχω εμπιστοσύνη σε σας και θα πράξετε το καλύτερο.

Θα ήθελα, κύριοι συνάδελφοι, να θέσω και ορισμένα θέματα διαδικαστικά εδώ μέσα.

Κύριε Πρόεδρε, σας έχω ακούσει κατ' επανάληψη να δικαιολογείτε γιατί η έναρξη της Βουλής δεν γίνεται κανονικά. Και το καταλαβαίνω αυτό, διότι παρακολουθείτε από το κλειστό κύκλωμα την άδεια Βουλή και περιμένετε να γεμίσει για να κάνετε την έναρξη.

Θα σας παρακαλέσω πάρα πολύ. Καταργήστε το αυτό. Αρχίστε την ώρα που λέτε. Είναι απαράδεκτο, κύριε Πρόεδρε, κάποιος συνεπείς σ' αυτήν την Αίθουσα να έρχονται δέκα λεπτά γρηγορότερα και να περιμένουν μία ώρα για να αρχίσει η συνεδρίαση. Αγνοήστε τα όποια σχόλια δημιουργηθούν για μία, δύο, τρεις φορές. Θα συνηθίσουμε να είμαστε στην ώρα μας. Είναι απαράδεκτο να λέμε στις έξι η ώρα και να αρχίζουμε στις επτά. Και δεν λέω για ειδικές περιπτώσεις, κύριε Πρόεδρε. Δεν λέω γιατί χθες καθυστερούσε να έρθει ο Πρωθυπουργός ή κάποιες τέτοιες περιπτώσεις. Αυτές τις καταλαβαίνουμε όλοι και υπάρχει ανοχή και κατανόηση. Αλλά για περιπτώσεις, που δεν υπάρχει κανένας λόγος να περιμένουν οι συνεπείς μισή ώρα και τρία τέταρτα, είναι απαράδεκτο.

Θα στενωχωρήσω τα μικρά κόμματα με τη παρατήρηση που θα κάνω, αλλά οφείλω να το πω, κύριε Πρόεδρε.

Η κατανομή των επικαίρων ερωτήσεων γίνεται διά πέντε. Το ίδιο το ΠΑΣΟΚ που είναι κόμμα πλειοψηφίας, το ίδιο η Νέα Δημοκρατία που έρχεται από πίσω, το ίδιο και τα τρία μικρά κόμματα, τα οποία

είναι του 5%, του 4%. Νομίζω, κύριε Πρόεδρε, ότι είναι απαράδεκτο. Το καταλαβαίνω γιατί το κάνετε και αν υπήρχαν περισσότερες ώρες διαθέσιμες γι' αυτό το λόγο, θα συμφωνούσα και εγώ να είναι έτσι. Αλλά όταν εκατό Βουλευτές της Νέας Δημοκρατίας -αναφέρομαι στο κόμμα μας, κύριοι του ΠΑΣΟΚ, αλλά το ίδιο κατά μείζονα λόγο συμβαίνει σε σας- θέλουν να κάνουν μία επίκαιρη ερώτηση και βρίσκουν την πόρτα κλειστή, διότι δύο όλες και όλες πρέπει να καταθέσουμε, αντιλαμβάνεστε ποιο είναι το πρόβλημά μας.

Αυτήν την ανισότητα, κύριε Πρόεδρε, πρέπει να την άρετε ή να αυξήσετε τις ώρες που προβλέπονται γι' αυτόν το σκοπό. Είπαμε να υπάρχει δημοκρατία, αλλά όχι δημοκρατία κατ' αυτόν τον τρόπο.

Κύριε Πρόεδρε, οι κύριοι Υπουργοί έχουν δικαίωμα και από το Σύνταγμα και από τον Κανονισμό της Βουλής να μιλούν όποτε θέλουν, αλλά έχει παραγίνει το κακό.

Τουλάχιστον, στα νομοσχέδια να ακούσουν τους δέκα πρώτους Βουλευτές. Με το που τελειώνουν οι εισηγητές, παίρνουν το λόγο και από εκεί και πέρα οι Βουλευτές είτε μιλήσουν είτε δεν μιλήσουν, είναι άχρηστο. Τότε, λοιπόν, γιατί να μιλήσουν οι Βουλευτές;

Γι' αυτό, κύριε Πρόεδρε, θα παρακαλέσω να βρεθείτε να συζητήσετε με την Κυβέρνηση, αφού το Σύνταγμα και ο Κανονισμός της Βουλής το προβλέπει. Να υπάρξει -επιτρέψτε μου τη λέξη- κάποιο φιλότιμο.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Συμβαίνει, κύριε Πρόεδρε, πολλές φορές σ' αυτήν την Αίθουσα οι Βουλευτές από όλες τις πτέρυγες να καταθέτουν μια τροπολογία και την τροπολογία αυτή να τη στηρίζουν οι εκπρόσωποι όλων των κομμάτων μέσα στη Βουλή, μηδέν και του κυβερνητικού εξαιρουμένου. Και ο κύριος Υπουργός να λέει "αρνούμαι την τροπολογία", παρ' ότι οι Βουλευτές όλων των κομμάτων και οι εκπρόσωποι όλων των κομμάτων δέχονται τροπολογία διότι λέει ο κύριος Υπουργός όχι, είτε η τροπολογία απορρίπτεται. Τότε, ποιο είναι το νόημα των συζητήσεων και της καταθέσεως τροπολογιών μέσα εδώ, πράγμα το οποίο δημιουργεί άσχημες εντυπώσεις στον ελληνικό λαό, κύριε Πρόεδρε, διότι μας λένε: "Μα, το θέλατε όλοι. Γιατί δεν ψηφίστηκε";

Ένα τελευταίο, κύριε Πρόεδρε, και με συγχωρείτε που καταχρώμαι λίγο της καλοσύνης σας, είναι το θέμα της ασυλίας. Το έχω πει πολλές φορές από αυτή τη θέση, το είπα και στη συζήτηση για την Αναθεώρηση του Συντάγματος, θα το ξαναπώ. Πρέπει να βρεθεί η χρυσή τομή. Δεν μπορούμε να κυκλοφορήσουμε στην κοινωνία από αυτό το θέμα.

Είχα προτείνει και επιμένω στην πρότασή μου, να υπάρξει ένας διαχωρισμός μεταξύ των αδικημάτων που έχουν σχέση με την πολιτική δραστηριότητα και εκείνων που δεν έχουν. Για τα μεν πρώτα να μην αίρεται η ασυλία, στα δεύτερα όμως, να αίρεται οπωσδήποτε. Να τελειώνουμε με αυτό το θέμα.

Είναι η φθοροποιός κατάσταση για τη βουλευτική αξιοπρέπεια. Δεν πάει άλλο. Αυτά, κύριε Πρόεδρε, και ευχαριστώ για την ανοχή σας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Ο κ. Τσαφούλιας έχει το λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΤΣΑΦΟΥΛΙΑΣ: Πράγματι, υπάρχει έλλειμμα αξιοπιστίας του έργου των Βουλευτών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Επιτρέψτε μου, για τρία λεπτά πρέπει να κατέβω από την Έδρα.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΤΣΑΦΟΥΛΙΑΣ: Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε, θέλω να με ακούσετε. Σας παρακαλώ, έχουμε ξεκινήσει μαζί και θέλω να με ακούσετε απόψε. Μην κατεβείτε, περιμένετε.

Κύριε Πρόεδρε, έχουμε έλλειμμα αξιοπιστίας, ως προς το έργο και το καθήκον, το οποίο επιτελούμε. Εκείνο το οποίο θέλω να πω σήμερα είναι ότι το έργο μας δεν το γνωρίζει ο ελληνικός λαός. Έχουμε πρόβλημα επικοινωνίας με τον ελληνικό λαό. Και ως εκ τούτου, αφού έχουμε πρόβλημα επικοινωνίας με τον ελληνικό λαό, ο ελληνικός λαός αντιλαμβάνεται, δίνει ένα μήνυμα και λέει, δεν με ενδιαφέρουν τα γκαράζ, δεν με ενδιαφέρουν τα γραφεία, δεν με ενδιαφέρει τι θα πάρουν οι ιδιαιτέροι σας, με ενδιαφέρει η επικοινωνία.

Επομένως, δεν γνωρίζει τίποτα για το τι γίνεται στο ελληνικό Κοινοβούλιο. Απόψε, είχαμε το μνημόσυνο του Γεωργίου Παπανδρέου και δεν μετεδόθη ούτε από την ΕΡΤ.

Εκείνο το οποίο θέλω να πω είναι ότι στον άλλον Προϋπολογισμό πρέπει να υπάρξει δαπάνη και χρήματα για λειτουργία και ίδρυση τηλεοπτικού σταθμού μεγάλης εμβέλειας. Βεβαίως, όπως και ραδιοφωνικού σταθμού. Μέσα από εκεί θα καταπολεμηθεί οτιδήποτε έχει σχέση με το έλλειμμα το οποίο παρουσιάζεται, ως προς την αξιοπιστία, το καθήκον και το έργο το οποίο έχουμε.

Εκεί θα εμφανίζεται το Ευρωκοινοβούλιο όταν συνεδριάζει. Θα εμφανίζεται από τον τηλεοπτικό σταθμό της Βουλής, μεταφρασμένο το Συμβούλιο της Ευρώπης, αναπτύξεις γύρω από τα θέματα της τεχνολογίας, της παγκοσμιοποίησης. Όταν συνεδριάζει η Βουλή να είναι σε συνεχές ωράριο, όταν δε συνεδριάζει και τα Σαββατοκύριακα ακόμη, να δουλεύει. Να υπάρχουν προγράμματα, ώστε να αντιληφθεί ο ελληνικός λαός ότι πράγματι επιτελείται ένα έργο εδώ.

Σήμερα Βουλευτές που δουλεύουν είκοσι τέσσερις ώρες το εικοσιτετράωρο εδώ μέσα και αγωνίζονται και έχουν μεγάλη αγάπη για το ελληνικό Κοινοβούλιο, κινδυνεύουν κατά 90% να χάσουν να μην ξαναβγούν, αφού στο τέλος λειτουργεί η εμπορική διαφήμιση. Εκείνοι που δεν έχουν κανένα έργο στο Κοινοβούλιο βραβεύονται και εκείνοι οποίοι αγωνίστηκαν εδώ μέσα παίρνουν τη "μούτζα" και δεν ξαναβγαίνουν. Πρέπει να υπάρξει από εκεί μία άμιλλα, να υπάρξει ένας διαγωνισμός των Βουλευτών, οι οποίοι έχουν έρωτα να αγωνιστούν μέσα στο ελληνικό Κοινοβούλιο.

Δεύτερον, υπάρχει ψευδής πληροφόρηση για το τι κάνουμε εδώ μέσα από τα άλλα Μαζικά Μέσα Ενημέρωσης. Αυτοί έχουν εμπορευματοποιήσει τα πράγματα και τα κάνουν όπως θέλουν. Από εδώ, από ένα ραδιοτηλεοπτικό μέσο της Βουλής, θα παρουσιαστεί με κύρος, με εντιμότητα και με βάρος αυτό το έργο το οποίο επιτελούμε. Και δεν είναι μόνο το έργο σε επίπεδο Βουλής, αλλά και σε επιστημονική ανάπτυξη. Να αναπτυχθεί και να δοθεί το μήνυμα ότι εδώ υπάρχει η πνευματική ηγεσία του έθνους, οι Βουλευτές να είναι ελεύθεροι και να έχουν το βήμα στο τηλεοπτικό και ραδιοφωνικό σταθμό καθημερινώς με ώρες που θα ορίσετε και με υπαλλήλους, τους οποίους θα πληρώνουμε, ώστε πράγματι να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα, το πρόβλημα της ξεχαρβαλωμένης Δημόσιας Διοίκησης, από την οποία υπήρξε το εμπόδιο να μην μπούμε στην Ο.Ν.Ε. Η Δημόσια Διοίκηση και η λειτουργία της παράγει εθνικό προϊόν. Η αύξηση του εθνικού προϊόντος στην Αμερική είναι από τη Δημόσια Διοίκηση. Αυτό δεν το ξέρει ο ελληνικός λαός. Εάν εμείς οι Βουλευτές προσδιορίσουμε το περιεχόμενο του αγώνος, τέτοιων πραγμάτων εδώ και τέτοιων προβλημάτων, η Δημόσια Διοίκηση θα λειτουργήσει 70% περισσότερο από το φόβο του ελέγχου τον οποίο θα έχει από το τηλεοπτικό σταθμό και από το ραδιοφωνικό σταθμό και από την παρέμβαση των Βουλευτών. Να μην υπάρξουν και περιπτώσεις επικαίρων ερωτήσεων που να τις αναπτύσσουμε εκεί, αλλά προβλήματα τα οποία υπάρχουν της Δημόσιας Διοίκησης, τα οποία θα προβάλλονται και έξω από τη λειτουργία του Κοινοβουλίου, από επαφές των Βουλευτών, από διακομματικές επιτροπές των Βουλευτών, οι οποίοι θα ερευνήσουν τα προβλήματα στη Δημόσια Διοίκηση, στα Υπουργεία και κατ' αυτόν τον τρόπο θα συντελεστεί η αξία της έννοιας στη λειτουργία του ελληνικού Κοινοβουλίου, η ανύψωση του έργου μας, που έχουμε γίνει τελευταίοι. Όταν παρουσιαζόμαστε κάπου, φωνάζουν το δήμαρχο, φωνάζουν το στρατιωτικό διοικητή, φωνάζουν τον επίτροπο της εκκλησίας και τελευταίο το Βουλευτή.

Σ' αυτό το σημείο έχετε ευθύνη. Δύο πράγματα θα προσδιορίσετε μέχρι που να φύγετε από Πρόεδρος της Βουλής. Τη λειτουργία τηλεοπτικού σταθμού σαν τον ANT-1 εδώ στη Βουλή, ένα δισεκατομμύριο (1.000.000.000), δύο δισεκατομμύρια (2.000.000.000) να τα δώσει ο προϋπολογισμός. Θα αυξηθεί το ακαθάριστο εθνικό προϊόν της χώρας από την πνευματική λειτουργία των Βουλευτών σε σχέση με τη λειτουργία όλων των εργαλείων του κράτους, όλων των τμημάτων παντός επιπέδου της κρατικής μηχανής. Αυτή είναι η προσφορά μας, αλλιώς δεν γνωρίζει τίποτα ο ελληνικός λαός. Θα μάθει ότι την καθορισμένη ώρα θα

ακούσει για τα προβλήματα αυτά. Την καθορισμένη ώρα θα ακούσει για τα διεθνή προβλήματα.

Συνεδριάζει το γαλλικό Κοινοβούλιο και παίρνει αποφάσεις. Όπως είπε ο συνάδελφος ο κ. Πολύδωρας -πολύ ορθώς το είπε- για τις εκδόσεις. Οι εκδόσεις θα εμφανιστούν όμως από τον τηλεοπτικό σταθμό. Η αξία της έννοιας. Ομιλία, διάλεξη που θα κάνετε όλα από το ραδιοφωνικό σταθμό της Βουλής, οπότε κατ' αυτόν τον τρόπο θα συμπληρωθεί η έλλειψη αυτού του ελλείμματος που υπάρχει, θα υπάρξει πλήρης πληροφόρηση του λαού και κατ' αυτόν τον τρόπο θα αντιμετωπίσουμε εκείνο που λέγεται πνευματική επαφή με το λαό. Πρέπει να κάνουμε την πνευματική κατάληψη του λαού, η οποία θα γίνει με πνευματικά μέσα. Δεν θα γίνει ούτε με τα ντουβάρια ούτε με τα γραφεία ούτε με τα γκαράζ ούτε με τα αυτοκίνητα. Να έρθουμε με τα πόδια μας και να υποτάξουμε την ύλη στην αξία της λειτουργίας της έννοιας της ψυχής και του πνεύματος, που θα συνδεθεί με ολόκληρο τον ελληνικό λαό.

Εάν δεν έχετε πραγματοποιήσει μια τέτοια υπόθεση και ένα τέτοιο έργο, νομίζω ότι δεν θα έχει συμπληρωθεί το έργο σας ως Προέδρου της Βουλής. Του χρόνου περιμένω στον Προϋπολογισμό με απόφαση όλης της Βουλής, να υπάρξει δαπάνη για την εγκαθίδρυση και λειτουργία τηλεοπτικού σταθμού. Με ψέματα δεν γίνονται δουλειές.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Ο κ. Δημήτριος Γεωργακόπουλος έχει το λόγο.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, δεν είχα υπόψη μου να πάρω το λόγο, εάν δεν παρατηρούσα ένα κονδύλι του Προϋπολογισμού που σήμερα ψηφίζουμε. Διαπίστωσα με λύπη ότι το κονδύλι που αφορά τους συνεργάτες μας, τους οποίους έχουμε, παραμένει σχεδόν το ίδιο με μια μικρή αύξηση, που με μία αναγωγή που έκανα, τους δίνει μία αύξηση της τάξεως των επτά χιλιάδων (7.000) δραχμών το μήνα, εφόσον το επιτρέψουν οι συλλογικές συμβάσεις των ανωνύμων εταιρειών και ΕΠΕ, όπως λέει.

Όταν καθιερώθηκε ο αμειβόμενος συνεργάτης, τότε στο πνεύμα της εποχής εκείνης ήταν να έπαιρνε το κατώτερο των συλλογικών συμβάσεων του ανειδίκευτου εργαζόμενου. Έχουν περάσει από τότε περίπου δεκαέξι χρόνια. Συνεχίζουν οι συνεργάτες μας που πολλοί είναι κοντά μας δεκαπέντε, δεκαέξι χρόνια να παίρνουν ακριβώς το κατώτερο των συλλογικών συμβάσεων που προβλέπεται για τις ανώνυμες εταιρείες και ΕΠΕ ανειδίκευτου εργαζόμενου.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Δ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΤΣΑΡΟΣ**)

Νομίζω ότι είναι ντροπή για το Κοινοβούλιο να συνεχίζεται αυτή η διαδικασία. Έχουμε θέσει το ζήτημα κατ' επανάληψη σ' όλην αυτήν τη διαδρομή του χρόνου και παρ' ότι μπορώ να πω ότι -δεν μπορώ να πω ότι έχουμε αποσπάσει υποσχέσεις- έχουμε τη συγκατάθεση του Προέδρου ότι κάτι θα γίνει, δυστυχώς περνάνε τα χρόνια και δεν γίνεται τίποτα.

Δεν είναι δυνατόν οι συνεργάτες, τους οποίους απασχολούμε συνέχεια, ακόμη και Σαββατοκύριακα και απογεύματα, πολλές φορές δε υπερωριακά, θα έλεγα δε πάντα υπερωριακά, την περίοδο των εκλογών, να μην αμείβονται. Αντίθετα μένουν κοντά μας από μια αγάπη που μας έχουν ή από μια σχέση η οποία αναπτύσσεται μεταξύ μας. Θα έπρεπε κάποια στιγμή να τους αναγνωριστούν οι τριετίες, οι αυξήσεις που πρέπει να έχουν σύμφωνα με τα χρόνια που λειτουργούν δίπλα μας.

Εάν δεν μπορεί να γίνει αυτό, κύριε Πρόεδρε, θα πρέπει τουλάχιστον να τους αναγνωρίσουμε -διότι είναι οι πλέον χαμηλόμισθοι εργαζόμενοι Έλληνες με εκατόν πενήντα επτά χιλιάδες (157.000) δραχμές το μήνα- τις υπερωρίες που παίρνουν οι άλλοι συνεργάτες μας που προέρχονται από το δημόσιο. Να παίρνουν δηλαδή και αυτοί τις εξήντα ώρες το μήνα ως υπερωριακή απασχόληση γιατί τις κάνουν. Η δικαιολογία ότι μερικοί συνάδελφοι μπορεί να έχουν βάλει συγγενείς τους, αν είναι δέκα ή είκοσι συνάδελφοι που το έχουν κάνει αυτό, δεν έπεται ότι θα πρέπει να αδικούνται

-γιατί και εκείνοι θα εργάζονται πιστεύω εγώ, επομένως δεν αδικούνται- οι διακόσιοι ογδόντα ή οι διακόσιοι ενενήντα συνάδελφοι που χρησιμοποιοούν συνεργάτες κάποιους τους οποίους έχουν προσλάβει. Το θεωρώ αυτό πάρα πολύ σημαντικό. Και μετά λύτης μου διαπίστωση και φέτος ότι αυτό το κονδύλι παραμένει σταθερό. Κάτι πρέπει να γίνει. Και δεν ξέρω γιατί αυτή η ευαισθησία η οποία έχει τονιστεί πάρα πολλές φορές στον Πρόεδρο της Βουλής, δεν βρίσκει ανταπόκριση.

'Ενα άλλο το οποίο έχει επίσης σχέση με τους εργαζόμενους που είναι δίπλα μας, αφορά τους αστυνομικούς που απασχολούμε.

Κύριε Πρόεδρε, πάρα πολλοί από μας, όπως ξέρετε, καταγόμαστε από την επαρχία και παίρνουμε μαζί μας και τον αστυνομικό που μας έχει διαθέσει η πολιτεία για τη φύλαξή μας. Και ενώ τους αναγνωρίζονται τα εκτός έδρας, δυο χρόνια τώρα, δεν έχουν πάρει εκτός έδρας. Δεν ξέρω τι συμβαίνει. Ο Υπουργός Δημόσιας Τάξης έλεγε ότι είναι θέμα του Υπουργείου Οικονομικών, το δε Υπουργείο Οικονομικών ότι είναι του Υπουργείου Δημόσιας Τάξεως. Το αποτέλεσμα είναι επί δύο και πλέον χρόνια, αυτοί οι αστυνομικοί να μην παίρνουν τα εκτός έδρας όταν μας ακολουθούν στις επαρχίες μας. Συνέχεια μας ακολουθούν και δεν μπορώ να καταλάβω γιατί συμβαίνει αυτό. Εάν δεν μπορεί να το λύσει η πολιτεία, ας το λύσει η Βουλή μια και απασχολούνται δίπλα στους Βουλευτές. Με εμάς έχουν να κάνουν κάθε μέρα. Δεν έχουν να κάνουν ούτε με τον Υπουργό Δημόσιας Τάξης ούτε με τον Υπουργό Οικονομικών.

Πιστεύω ότι είναι δυο καίρια θέματα τα οποία ο Προϋπολογισμός της Βουλής τον οποίο συζητάμε σήμερα θα έπρεπε να τα αντιμετωπίσει. Ακόμα πιστεύω ότι θα μπορούσαν οι αστυνομικοί αυτοί να υπαχθούν, όπως και οι άλλοι αστυνομικοί που εργάζονται εδώ, στη Βουλή, έτσι ώστε να μην έχει καμία σχέση το Υπουργείο Δημόσιας Τάξεως και να λύνεται το θέμα της μισθοδοσίας των μέσω της Βουλής. Εν πάση περιπτώσει όμως, κάτι πρέπει να γίνει. Δεν μπορεί να μένει αυτή η ιστορία και να διαιωνίζεται.

Δυο λόγια τώρα όσον αφορά το κύρος και την αξιοπρέπεια των Βουλευτών. Κύριε Πρόεδρε, το κύρος και η αξιοπρέπεια των Βουλευτών δεν κρίνονται με το πόσες ώρες θα μείνουν μέσα στο Κοινοβούλιο μόνο. Μπορεί να κρίνονται και από αυτό, αλλά δεν είναι το μοναδικό στοιχείο. Έχουμε αναγάγει την παρουσία των Βουλευτών στα έδρανα της Βουλής ότι αυτό δήθεν θα ανεβάσει το κύρος των Βουλευτών. Το κύρος και η αξιοπρέπεια κρίνονται από πάρα πολλά πράγματα. Και από τη στιγμή που η Βουλή έχει εκχωρήσει κυριολεκτικά τη νομοθετική εξουσία στην εκτελεστική εξουσία, όταν ουσιαστικά νομοθετεί η εκτελεστική εξουσία και όχι η νομοθετική εξουσία, το κύρος και η αξιοπρέπεια παύουν να έχουν την αξία που θέλουμε να τους προσδώσουμε. Αντίθετα έχουν υποβιβασθεί. Δεν είναι δυνατόν -και το έχουμε αντιμετωπίσει πάρα πολλές φορές- σύσσωμη η Βουλή να θέλει να περάσει μια τροπολογία και να λεί ο Υπουργός, δε την δέχεται. Και επειδή δεν την δέχεται ο Υπουργός, η εκτελεστική εξουσία να μην περνάει τίποτα.

'Αρα είτε μιλήσουν οι Βουλευτές είτε ψηφίσουν οι Βουλευτές είτε τεκμηριώσουν την άποψή τους δεν περνάει τίποτα. Από τη στιγμή που έχουμε διαμορφώσει ένα τέτοιο θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας της δημοκρατίας μας, είναι επόμενο ότι το κύρος του Βουλευτή και το κύρος της Βουλής κάθε χρόνο θα υποβιβάζεται. Γιατί η πραγματική εξουσία την οποία είχε η Βουλή να διαμορφώνει τους νόμους και η Κυβέρνηση να τους εφαρμόζει, έχει πάει στην Κυβέρνηση και να τους νομοθετεί και να τους εφαρμόζει. Και εμείς εδώ απλά να τους επικυρώνουμε ψηφίζοντάς τους θα έλεγα απλά και μόνο για να το επισφραγίσουμε με μια επισφράγιση και τίποτε περισσότερο. Αν κάποιος έχει την ευχέρεια ας διαβάσει το βιβλίου του Μπικνέρ, την "Μεταγχολική Δημοκρατία". Θα δει εκεί πάρα πολλά πράγματα που δεν είναι μονάχα παθογένεια του ελληνικού Κοινοβουλίου, είναι παθογένεια του κοινοβουλευτισμού κυρίως. Και εκεί το κύρος των Βουλευτών είναι υψηλό όπου η νομοθετική εξουσία διατηρεί όλες της τις εξουσίες. Και επιβάλλει η νομοθετική εξουσία στην εκτελεστική τι θα πράξει και όχι η εκτελεστική στη

νομοθετική τι θα νομοθετήσει.

Εάν θέλουμε, λοιπόν, να αναβιβάσουμε το κύρος των Βουλευτών τότε μόνο θα γίνει. Από την άλλη μεριά δεν είναι δυνατόν ο οποιοσδήποτε Βουλευτής εκφράσει αντίθετη άποψη ή εισηγηθεί κάτι διαφορετικό, αμέσως να διασύρεται. Αλίμονο αν δεν μπορεί ο Βουλευτής να εκφράσει ελεύθερα την άποψή του. Μόνο τότε θα ανέβει το επίπεδο της Βουλής, θα ανέβει το κύρος των Βουλευτών, όταν έχουν γνώμη και όταν πραγματικά νομοθετούν και επιβάλλουν στην εκτελεστική εξουσία εκείνα τα οποία πραγματικά το Σύνταγμα τους δίνει από την εξουσία την οποία έχουν.

Τελειώνοντας, κύριε Πρόεδρε, θέλω να πω το εξής: Τα υπόλοιπα τα οποία είπαν οι συνάδελφοι, είναι και αυτά στοιχεία τα οποία βοηθούν ή όχι στο κύρος των Βουλευτών και του Κοινοβουλίου. Είναι η ώρα όμως να δούμε και αυτά τα μικρά προβλήματα τα οποία ετέθησαν, που απασχολούν τους Βουλευτές της επαρχίας, τους Βουλευτές των πόλεων, τις διαδικασίες, όλα αυτά τα προβλήματα μπορούν να λυθούν.

Είπε ο κ. Τσαφούλιας ότι συνήθως οι Βουλευτές ανακοινώνονται μετά τον επίτροπο της εκκλησίας. Πρόσφατα είχαμε την εθνική εορτή. Θα το πω αυτό ως παράδειγμα. Κατέθεσαν στεφάνια υπέρ των πεσόντων κατά την 28η Οκτωβρίου ακόμη και οι πρόσκοποι. Η Βουλή των Ελλήνων και οι Βουλευτές ήταν απόντες, κύριε Πρόεδρε. Δεν υπήρχαν στο πρωτόκολλο η κατάθεση στεφανιών από τους εκπροσώπους του ελληνικού λαού και του ελληνικού έθνους. Και αυτά είναι τα μικρά-μικρά τα οποία σωρεύουν στη συνείδηση του λαού ότι οι Βουλευτές τι είναι; Τίποτε, υποβαθμισμένοι. Άστους να λένε, άστους να κάνουν ό,τι θέλουν και με τη φόρα που έχουν πάρει τα Μαζικά Μέσα Επικοινωνίας αν κάνει κάποιος κάτι, να το έχουν κάνει όλοι οι Βουλευτές, αν κάποιος παραπατήσει κάπου να έχουμε παραπατήσει όλοι μαζί, τότε μας παίρνει και μας σηκώνει όλους μαζί.

(Χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Ο κ. Παπαδημόπουλος έχει το λόγο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΑΠΑΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, ευθύς εξ αρχής θέλω και εγώ να επιμείνω στην επισήμανση αυτή που έκαναν όλοι σχεδόν οι συνάδελφοι απόψε, όσον αφορά τις αποδοχές των μετακλητών υπαλλήλων. Είναι αστέιο πράγμα να μένουμε επί τόσα χρόνια στο νομέρο αυτό του κατωτάτου μισθού, δηλαδή του ανειδικέτου εργάτου και να παίρνει ένας συνεργάτης Βουλευτού σήμερα εκατόν πενήντα χιλιάδες δραχμές, όταν πάρα πολλές κατηγορίες υπαλλήλων του ελληνικού κράτους παίρνουν τριπλάσια χωρίς να κάνουν το 1/3 της εργασίας που προσφέρουν οι συνεργάτες των Βουλευτών.

Έχει κανείς αμφιβολία στην Αίθουσα αυτή ότι οι υπάλληλοι της Βουλής εδώ και οι συνεργάτες των Βουλευτών, δεν προσφέρουν τα πάντα για να λειτουργήσουμε όλοι μαζί και ο καθένας χωριστά; Σε ποια δημόσια υπηρεσία υπάρχουν υπάλληλοι, όπως βλέπω τώρα, δέκα άνθρωποι εδώ, να ξενυχτούν μαζί με μας; Εμείς ενδοχομένως έχουμε και τη διάθεση να θέλουμε να προσφέρουμε, αλλά τους υπαλλήλους τους ρωτάμε; Και βεβαίως θα υπάρχει κάποια αποζημίωση, αλλά θέλω να πιστεύω ότι η αποζημίωση των υπαλλήλων της Βουλής πέραν του κανονικού ωραρίου είναι ελαχίστη, μπροστά σ' αυτήν την ταλαιπωρία που υφίστανται εξ αιτίας ημών που πολλές φορές και φλύαροι είμαστε και μεγαλύτερες διαστάσεις δίνουμε στο κάθε θέμα και τους κρατούμε έτσι είκοσι ώρες το εικοσιτετράωρο.

Συνεπώς, θα πρέπει να γίνει κατανοητό απόψε κιόλας. Γιατί αυτή η αδικία; Εν πάση περιπτώσει, τι είναι αυτό που μπορεί να μας παρεμποδίσει στο να προτείνουμε και να αποδεχθούμε απόψε κιόλας, ότι δεν μπορεί οι συνεργάτες των Βουλευτών να αμείβονται σήμερα με εκατόν πενήντα χιλιάδες (150.000) δραχμές, όταν δουλεύουν και τα απογεύματα και τα Σαββατοκύριακα; Μία επισήμανση είναι αυτή.

Δεύτερη επισήμανση: Μίλησαν και άλλοι συνάδελφοι σχετικά

με τη λειτουργία μας εδώ και κυρίως για τον κοινοβουλευτικό έλεγχο. Η γνώμη μου είναι να καθιερώσουμε ενδεχομένως μία έξτρα συνεδρίαση κάθε εβδομάδα, μία πρωινή, μία μεσημεριανή -όπως θέλετε πείτε την- όπου να έχουμε την ευχέρεια να συζητούμε περισσότερες ερωτήσεις. Διότι αλλιώς, εάν πράγματι τις ερωτήσεις, τις οποίες θεωρούμε επίκαιρες, δεν τις αναλύουμε εδώ, δεν ακούνε κάποιοι αρμόδιοι και δεν παίρνει κάποια δημοσιότητα αυξημένη το όλο θέμα, είναι δώρον άδωρον.

'Όλες οι άλλες ερωτήσεις τι είναι; Τίποτα. Είναι κοροϊδία και μας υποβαθμίζουν όλους. Τρέχουμε και ψάχνουμε στα μονόστηλα των εφημερίδων και καταθέτουμε σωρεία ερωτήσεων. Και βάζουμε σε μπελά την ειδική υπηρεσία της Βουλής να εξαποστέλλει προς το νομάρχη, ο νομάρχης προς τη Διεύθυνση Γεωργίας, η Διεύθυνση Γεωργίας προς το νομάρχη, ο νομάρχης προς τον Υπουργό, ο Υπουργός προς τη Βουλή, ξανά πάλι ανάποδα και στο τέλος να γίνεται πέντε, έξι φορές η αλληλογραφία για να πάρουμε την πληροφορία την οποία ξέρουμε εκ των προτέρων.

Γιατί, λοιπόν, ταλαιπωρούμε τον κρατικό μηχανισμό; Να μας πει τι δηλαδή; Γιατί ξεχείλισε ο Σπερχειός ποταμός; Διότι έπεσε περισσότερη βροχή απ'όσο περιμέναμε. Εδώ άλλες χώρες καταστρέφονται με τυφώνες κλπ. Κάτι τέτοιου είδους ερωτήσεις θα πρέπει πολλοί συνάδελφοι -για να είμαστε σοβαροί εδώ στη λειτουργία μας- να τις αποφεύγουν και να μην τις υποβάλλουν, διότι ξέρουν πολύ καλά ότι κανένα θέμα δεν λύνεται αν δεν πας σε εκείνον που έχει σφραγίδα, στο νομάρχη, στο δήμαρχο, στον Υπουργό, στον Γενικό Γραμματέα, να κάνεις παραστάσεις επανελημμένως και να πεις το δίκαιο του αιτήματος για να βρει το αίτημα αυτό κάποια λύση. Δεν είναι, όμως, σωστό έτσι να φέρνουμε σωρεία ερωτήσεων για να λέμε ότι κάνουμε ερωτήσεις.

'Όπως είναι γνωστό, εκδίδεται ένα περιοδικό, που παρουσιάζει τη δράση μας, κενή περιεχομένου πολλές φορές, αφού στηρίζεται στην ποσότητα των ερωτήσεων.

Και μένουμε με την ψευδαίσθηση ότι προσφέρουμε υπηρεσίες στον ελληνικό λαό. Είναι υποτιμητικό για όλους μας να συντελούμε στην υπερπαραγωγή άχρηστων προϊόντων.

Τέλος, θα ήθελα ακόμη να επισημάνω κάτι που αφορά την κτιριακή λειτουργία. 'Ηθελα να είναι και ο κύριος Πρόεδρος να το ακούσει. Φαντάζομαι να είναι σε κάποιο δέκνη να το ακούει.

Πριν ήταν το Συμβούλιο της Επικρατείας επάνω και ήμασταν τριακόσιοι Βουλευτές και οι υπάλληλοι οι ίδιοι και χωρούσαμε όλοι. Τώρα έφυγε το Συμβούλιο της Επικρατείας, έχουμε έναν ολόκληρο όροφο επάνω, δεν αυξήθηκε το προσωπικό και βέβαια δεν αυξήθηκαν και οι Βουλευτές. Ποιος ο λόγος να μεταστεγάσουμε υπηρεσίες ή να πληρώνουμε χρήματα σε απέναντι κτίριο -και μάλιστα δεκάδες εκατομμυρίων- αφού θέλουμε να κάνουμε από εδώ την εξυγίανση, από εδώ την οικονομία, από εδώ να δείξουμε τη νοικοκυροσύνη μας; Γιατί λοιπόν; Δεν καταλαβαίνουμε όλοι μας ότι πέντε υπηρεσίες κυρίως πρέπει να είναι μέσα στα πόδια μας, πρέπει να είναι όλη τη μέρα εδώ μέσα στο κτίριο; Ποιες είναι αυτές; Ο Κοινοβουλευτικός Έλεγχος, η Νομοθετική Γραμματεία, το Μητρώο των Βουλευτών, το Λογιστήριο και η Διεύθυνση Δημοσίων Σχέσεων. Δεν είναι, όμως, σωστό υπηρεσίες οι οποίες πρέπει να είναι εδώ μέσα στο κτίριο να τις πηγαίνουμε απέναντι και δεν ξέρω που αλλού αύριο. Και ευτυχώς είδα μετά χαράς ότι επαναπατρίστηκε το Μητρώο. Οι άνθρωποι που δουλεύουν στο Λογιστήριο εξυπηρετούν τους Βουλευτές όλη μέρα και το πήγαμε έξω από το κτίριο; Για ποιο λόγο;

Επίσης, σχετικά με τις εργασίες που γίνονται έξω για το γκαράζ, θέλω να πω τα εξής: Ενώ διαθέτουμε δισεκατομμύρια, αποφεύγουμε να διαθέσουμε τρία κυβικά ασφαλτομείγματος για δεκαπέντε μέτρα μήκος επί τρία πλάτος για να φτιάξουμε ένα διάδρομο από τον οποίο να περνάνε τα αυτοκίνητα; 'Όταν βρέχει όλοι φέρνουμε μέσα λάσπες. 'Όταν δεν βρέχει φέρνουμε όλοι σκόνες. Παντού. Πηγαίνετε να δείτε τα κόκκινα χαλιά που είναι στρωμένα εδώ στους διαδρόμους. Επιτρέπετε να περιμένουμε τότε θα τελειώσει η εργολαβία του γκαράζ για να κάνουμε αυτές τις παρεμβάσεις;

Δεν λέω να κάνουμε μόνιμα έργα. Είναι πάρα πολύ απλό και απαιτεί ελάχιστη δαπάνη το να κάνουμε ένα διάδρομο

ασφαλτοστρωμένο από το πίσω μέρος, για να περνάμε κάπως πολιτισμένα. Γιατί από ό,τι βλέπω, καμιά διέτις ακόμη θα χρειασθεί για την αποπεράτωση των εργασιών του γκαράζ. Και ως τότε, εδώ θα έχουμε κάποια πρωτόγονη διέλευση γύρω από το κτίριο της Βουλής.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Ο κ. Κωνσταντίνος Μπαντουβάς έχει το λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΠΑΝΤΟΥΒΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εγώ δεν θα επαναλάβω όσα καλώς λέχθηκαν από τους προηγούμενους εμού συναδέλφους. Θα αρχίσω από εκεί που είχε σταματήσει ο κ. Δραγασάκης. 'Ότι η σημερινή είναι μία περίοδος περιέργης προσπάθειας απαξίωσης της πολιτικής, των πολιτικών, των κομμάτων.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Πρόεδρος της Βουλής κ. **ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ**)

Και σε αυτήν την προσπάθεια ο βασικός και κύριος στόχος είναι η Βουλή. Και εδώ ακριβώς αρχίζει ο ρόλος ο δικός σας, κύριε Πρόεδρε.

Βεβαίως, ορθά πολλοί συνάδελφοι εδώ σας απένειμαν εύσημα επιτυχούς άσκησης του υπάτου αυτού λειτουργήματος που ασκείτε. Αναμφισβήτητη η προεδρία Κακλαμάνη είναι μια από τις καλύτερες προεδρίες στη Βουλή μέχρι σήμερα. Καινοτόμησε σε πολλά σημεία και χάραξε μία πορεία, που έχει πραγματικά την προσωπική του σφραγίδα.

Βέβαια υπάρχουν και παραλείψεις, κύριε Πρόεδρε, κατά την προεδρία σας.

Είμαι υποχρεωμένος και εγώ να σας συγχαρώ και να επισημάνω την πρωτοβουλία σας για τη Βουλή των Εφήβων. Να επισημάνω ότι η πρωτοβουλία σας να απαντήσετε για λογαριασμό της Βουλής σε μία εκστρατεία άδικη, για να μην πω λάσπη, των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης εναντίον των εκπροσώπων της λαϊκής κυριαρχίας, μας ικανοποίησε και ήταν αναμενόμενη και εύστοχη.

Θα πρέπει επίσης να επαινέσουμε όλες αυτές τις πρωτοβουλίες σας για την προβολή ιστορικών γεγονότων και προσωπικοτήτων του έθνους και των εθνικών αγώνων και των πολιτικών αγώνων της χώρας.

'Εχω όμως την εντύπωση ότι μπορεί να γίνουν πολύ περισσότερα. Παραδείγματος χάρι εγώ θα έλεγα ότι, αντί να επιστρέφετε χρήματα, που είναι μια χειρονομία και πράξη καλής πρόθεσης σε μια περίοδο που πραγματικά ο λαός μας έχει φθάσει στα όρια της αντοχής του και η πολιτική λιτότητας ταλανίζει και δοκιμάζει όλους τους Έλληνες, θα μπορούσαμε να συμπληρώσουμε ορισμένες βασικές ελλείψεις, οι οποίες θα επιτρέψουν την περαιτέρω αναβάθμιση και του Κοινοβουλίου, αλλά και του ρόλου γενικότερα των Βουλευτών. Εδώ, γύρω από τη Βουλή, υπάρχουν κτίρια, τα οποία θα έπρεπε να είναι δορυφόρα κτίρια της λειτουργίας του Κοινοβουλίου. 'Ημουν ο πρώτος -ενθυμείσθε τότε, ήσαστε και εσείς σ' αυτά τα έδρανα- που είχα πει ότι το κτίριο που είναι απέναντι της Εθνικής Τράπεζας, θα έπρεπε να δοθεί στη Βουλή, καθώς και το κτίριο του Υπουργείου Προεδρίας της Κυβέρνησης, για να μπορέσει να υπάρξει μία αποσυμφόρηση των υπηρεσιών. Δεν έγινε δυστυχώς αυτό. 'Εγινε ξενοδοχείο ή δεν ξέρω τι άλλο πολυτελούς λειτουργίας ορισμένων υπηρεσιών.

Ο χώρος που κατελάμβανε το Συμβούλιο της Επικρατείας, αποδεσμεύθηκε. Και έχουν δημιουργηθεί χώροι κάποιου φιλήματος ζωής, παροχής ολίγου οξυγόνου στη λειτουργία του Βουλευτού. Αυτό όμως δεν είναι αρκετό.

Προηγουμένως, παρατηρήσατε το συνάδελφο για τα καθίσματα. Κύριε Πρόεδρε, δεν υπάρχουν καθίσματα ίσα με τον αριθμό των Βουλευτών των κομμάτων.

Και δεν είναι εικόνα αυτή η οποία παρουσιάζεται επάνω. Εκεί που είναι τα τηλέφωνα για τους Βουλευτές, δεν μπορούμε να μείνουμε, γιατί συνωστίζονται οι συνεργάτες των Βουλευτών. Περιμένουν να αφήσει κάποιος το τηλέφωνο, για να του το αρπάξει κυριολεκτικά ο άλλος.

Θα έπρεπε οι χώροι οι οποίοι εκκενώθηκαν από την μεταφορά του Συμβουλίου της Επικρατείας να είχαν αξιοποιηθεί καλύτερα. Έχουν πολυτελή και άνετα γραφεία οι εκπρόσωποι των Κοινοβουλευτικών Ομάδων και άλλες προσωπικότητες. Υπάρχει, αν θέλετε και κάποια ταξική διάκριση μεταξύ των Βουλευτών σ' αυτόν τον τομέα στο Κοινοβούλιο. Σ' αυτό το σημείο, λοιπόν, έχετε διαπράξει παράλειψη και πρέπει αυτό να διορθωθεί το ταχύτερο.

Για το θέμα της επικοινωνίας μας με τους κλητήρες εδώ, νομίζω ότι θα πρέπει να καθιερώσετε ένα σύστημα ηλεκτρονικής επαφής του Βουλευτή με τον κλητήρα. Δεν πρέπει να κάνουμε σήματα Μορς για να αντιληφθεί ο κλητήρας ότι θέλουμε ένα ποτήρι νερό ή ότι θέλουμε να μας βγάλει μία φωτοτυπία. Αυτό πρέπει να αντιμετωπισθεί.

Επίσης, η μεταφορά του νερού με το ποτήρι που πολλές φορές βρέχονται και τα χαρτιά μας εδώ, πρέπει να σταματήσει. Κάτι πρέπει να γίνει. Και βέβαια νερό πρέπει να πσιούμε.

Πάνω σ' αυτά τα πολύ θετικά που έχετε κάνει, με τα οποία άρχισα την ομιλία μου και για τα οποία σας συγχαίρω, θα ήθελα να προσθέσω μερικά πράγματα.

Όσον αφορά τη Βουλή των Εφήβων, να κληθούν και από την Κύπρο τα Ελληνόπουλα σ' αυτήν την πρωτοβουλία σας. Μέχρι πρότινος είχαμε την ελεύθερη εισαγωγή τους στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα. Το κόψαμε αυτό. Τώρα πάνε στο Λονδίνο, πάνε αλλού. Αυτό ξέρετε, τι σημαίνει; Αποκόψαμε έναν ομφάλιο λώρο με το έθνος.

Να καθιερώσουμε, αν είναι δυνατόν, υποτροφίες περιορισμένες, συμβολικές, εσωτερικά και εξωτερικά. Γλωσσικές και θρησκευτικές μειονότητες μας υπάρχουν σε όλον τον κόσμο, από την Αμερική μέχρι την Ίμβρο και την Τένεδο -έτσι μας κατήνησαν- που είναι ακόμα εκατόν πενήντα γεροντίδια. Να κάνουμε και εκεί συμβολικές υποτροφίες.

Όταν είχαμε πάει στο Σαν Φραντσίσκο με συναδέλφους, μας είπαν εκεί ότι τη βοήθεια που παίρνουν οι Τούρκοι, την αφήνουν εκεί στην Αμερική, για να πληρώνουν τάχα για μελέτες για την ιστορία της Τουρκίας σε θέματα εθνικά κλπ., ορισμένους ακαδημαϊκούς διδασκάλους. Και πολλές φορές λένε, πόσο θέλεις γι' αυτήν τη μελέτη και λείε πέντε χιλιάδες δολάρια. Εμείς θέλουμε κάτι καλύτερο -λέει- πενήντα χιλιάδες δολάρια και ένα ταξίδι στα παράλια της Μικράς Ασίας. Εν τω μεταξύ, την ίδια ώρα που αυτοί προπαγανδίζουν και έχουν κάνει υπαλλήλους πάρα πολλούς ακαδημαϊκούς διδασκάλους, πανεπιστημιακούς διδασκάλους στην Αμερική, την ίδια ώρα έχουν απαλείψει όλες τις αναφορές στην ιστορική συμβολή της Ελλάδος και στην ιστορία της Αρχαίας Ελλάδος. Σ' αυτόν τον τομέα μπορούμε να κάνουμε κάτι, έστω συμβολικό.

Στον τομέα των υποτροφιών, από τον κάθε νομό της χώρας, κύριε Πρόεδρε, δώστε μία, δύο, πέντε υποτροφίες σ' αυτούς που έχουν τη σφραγίδα της "θείας δωρεάς", που έλεγε ο Γεώργιος Παπανδρέου. Έχει συμβολική σημασία να υπάρχει υπότροφος της Βουλής των Ελλήνων. Είναι ένα πιστοποιητικό και δημιουργείτε πραγματικά όχι ομφάλιο, αλλά ομφάλιους λώρους στα νιάτα της Ελλάδας με τη δημοκρατία και με το πολίτευμα της δημοκρατίας.

Σας είχα πει, εάν ενθυμείστε πέρσι, να βγει μία ατζέντα για τους Βουλευτές, η οποία να έχει ορισμένα κοινοβουλευτικά στοιχεία, όπως υπάρχουν αντίστοιχες ατζέντες για διάφορα άλλα λειτουργήματα και επαγγέλματα, με στοιχεία που είναι απαραίτητα για τη δουλειά τους. Εμείς θέλουμε ορισμένα στοιχεία εδώ, τα οποία μας χρειάζονται και τα οποία πρέπει να χρησιμοποιήσουμε και όταν έχουμε επαφή με τη βάση μας, αλλά και όταν επικοινωνούμε με ξένους ή όταν ασκούμε το λειτουργήμα μας εδώ. Να γίνει αυτό το πράγμα, γιατί νομίζω ότι θα είναι πάρα πολύ σοβαρό.

Να πω και κάτι άλλο. Οι Έλληνες πάντοτε, συνεχίζοντας την πνευματική παράδοση, έχουμε ορισμένες διακεκριμένες επιτυχίες, που έχουν παγκόσμια εμβέλεια. Γι' αυτές τις επιτυχίες να καθιερώσουμε ένα βραβείο της Βουλής. Δεν είναι πολλές, μακάρι να ήταν. Είναι πολύ περιορισμένες.

Επίσης, ιστορικά γεγονότα, ιστορικές προσωπικότητες, γεγονότα

που σφράγισαν την ιστορία του ελληνικού λαού και του ελληνικού έθνους, είναι καλό να βγουν με εκδόσεις της Βουλής για να σταματήσουν οι παραποιήσεις, οι διαστρεβλώσεις και οι πλαστογραφίες, όπως για παράδειγμα για το πώς διεσώθη, η Θεσσαλονίκη, για το Αρκάδι, για τη μάχη της Βιάνου, για το Γοργοπόταμο, για ορισμένες εθνικές προσωπικότητες και προσωπικότητες της Αντίστασης. Όλα αυτά να γίνουν με εκδόσεις της Βουλής, στις οποίες θα συμμετέχουν όλες οι πολιτικές τάσεις, για να έχουμε την αποδοχή και για να είναι μεθαύριο αντικειμενική πηγή για τον ιστορικό του μέλλοντος, αλλά και για τις νέες γενιές.

Κύριε Πρόεδρε, αυτές τις παρατηρήσεις είχα να κάνω. Τελειώνω συγχαίροντάς σας για όσα θετικά έχετε κάνει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Ο κ. Ηλίας Βλαχοπούλος έχει το λόγο επ' ολίγον. Επίσης, θα μιλήσει ο κ. Δαβάκης.

ΗΛΙΑΣ ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Η εκτελεστική εξουσία, το Κοινοβούλιο και φυσικά η δικαιοσύνη, όσο συμπληρώνονταν από τον παραδοσιακό Τύπο που γνωρίζαμε μέχρι σήμερα, νομίζω ότι εξασφάλιζαν μία ισορροπία στη λειτουργία της δημοκρατίας μας. Από τότε όμως που δυναμικά εισήλθε -και ξεπερνώντας κάποια όρια δεοντολογίας- ο ηλεκτρονικός τύπος και τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, νομίζω ότι αυτή η ισορροπία άρχισε να διαταράσσεται υπέρ των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης φυσικά και εις βάρος κυρίως του Κοινοβουλίου, σε συνδυασμό με την ενίσχυση της εκτελεστικής εξουσίας. Αυτό σημαίνει, κύριε Πρόεδρε, ότι θα πρέπει να ενισχύουμε τη λειτουργία του Κοινοβουλίου, έτσι ώστε ο συνδυασμός των δύο άλλων λειτουργιών να μην υποβαθμίσει περαιτέρω το Κοινοβούλιο.

Θέλω να πω επίσης ότι θα ήμασταν άδικοι αν δεν αναγνωρίζαμε τη δική σας μεγάλη συμβολή τα τελευταία πέντε χρόνια, σε σχέση με τη βελτίωση του κανονισμού λειτουργίας και σε σχέση με τη στήριξη της λειτουργίας των Βουλευτών και από πλευράς τεχνικής υποδομής, επιστημονικής στήριξης και φυσικά των μέσων που δίνονται στους Βουλευτές.

Αυτά τα πέντε χρόνια, όμως, υπήρξε και μία ταυτόχρονη αλλαγή του ρόλου του Βουλευτή. Οι νόμοι που ψηφίσαμε για τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση, ο ν. 2190, που ήταν πολύ θετικοί -όπως είπα και προχθές στην ομιλία μου ήταν οι μεγάλες μεταρρυθμίσεις της τελευταίας πενταετίας- κάποια εξουσία την οποία, καλώς ή κακώς, είχαν οι Βουλευτές, έφυγε και όπως φαίνεται μετακινήθηκε το κέντρο βάρους της λειτουργίας και της παρουσίας των Βουλευτών στο Κοινοβούλιο.

Αυτό σημαίνει ότι η παρουσία των Βουλευτών εδώ, αλλά και η προβολή του έργου τους πρέπει να αναδειχθεί και ενισχυθεί. Ακούστηκε και προηγουμένως και ήταν πάρα πολύ σωστές οι τοποθετήσεις των συναδέλφων ότι κάποιοι Βουλευτές που κάθονται εδώ μέχρι τις δώδεκα η ώρα -ο κ. Πολύδωρας, είναι εδώ τώρα αλλά οι περισσότεροι είναι από την επαρχία- όταν θα έρθουν οι εκλογές μάλλον δεν θα έχουν την τύχη να επιστρέψουν στο Κοινοβούλιο, γιατί η παρουσία εδώ στερεί την παρουσία μας εκεί πάνω. Πρέπει επομένως, να προσέξουμε πάρα πολύ και την προβολή του έργου και έχω γι' αυτό κάποιες προτάσεις.

Εκείνο όμως που πιστεύω ότι πρέπει να γίνει, κύριε Πρόεδρε, είναι να μπορέσουμε να αναβαθμίσουμε και να διευκολύνουμε την παρουσία και τη λειτουργία των Βουλευτών που είναι εκ του Συντάγματος τα ατομικά όργανα λειτουργίας της δημοκρατίας. Εάν το Κοινοβούλιο έχει ένα αποτέλεσμα με την συνύπαρξη και συμβολή κάποιων παραγόντων που είναι η οικονομική στήριξη, η τεχνική στήριξη και ο Κανονισμός, ο κυριότερος παράγοντας είναι ο άνθρωπος, είναι ο Βουλευτής. Αν δεν υπάρχει ο Βουλευτής, όλα τα άλλα και να υπάρχουν δεν ωφελεί.

Επομένως, πρέπει να στηρίξουμε τη λειτουργία του Βουλευτού, να τον απαλλάξουμε από τις δυσκολίες που αντιμετωπίζει, έτσι ώστε να μένει τελείως ελεύθερος για να ανταποκριθεί στο έργο του χωρίς δυσκολίες. Αυτό μπορεί να γίνει με πολλούς τρόπους. Έγιναν μερικά πράγματα. Τα είπαν οι συνάδελφοι. Δεν θέλω να χάσω το χρόνο μου εκεί, γιατί θέλω να καταλήξω στην προβολή και θα κάνω κάποιες

συγκεκριμένες προτάσεις.

Φυσικά, συμφωνώ με την προοπτική της λειτουργίας ενός τηλεοπτικού σταθμού που θα είναι πάρα πολύ σημαντική, αλλά θα έλεγα, κύριε Πρόεδρε, ότι τώρα που δεν υπάρχει αυτός ο σταθμός, κάθε μέρα το Κοινοβούλιο λειτουργεί και οι εφημερίδες δεν έχουν καμία στήλη που να αναφέρεται στη Βουλή ή αν έχουν, σίγουρα θα αναφέρεται σε κάποια δήλωση Βουλευτή ή σε κάποιο νομοσχέδιο που δημιουργεί προβλήματα σε κάποιες κοινωνικές ομάδες και οι οποίες συνοδεύονται φυσικά από κάποιες διαμαρτυρίες.

Θα ήθελα να σας προτείνω το εξής: Θα πρέπει πιστεύω να έρθετε σε επαφή με την ΕΣΗΕΑ για να υποχρεωθούν οι ημερήσιες εφημερίδες όλης της Ελλάδας, να έχουν μία στήλη που να ονομάζεται "Βουλή και πολίτης". Εγώ προσωπικά το έχω καθιερώσει, τους νόμους τους οποίους ψηφίζουμε εδώ να τους εκλαϊκεύω με πέντε λόγια και να τους δίνω στις τοπικές εφημερίδες με τίτλο "Βουλή και πολίτες".

Θα πρέπει να γίνει αυτό από τη Βουλή επίσημα και να το δεχθούν αυτοί οι κύριοι. Αν δεν δεχθούν, κύριε Πρόεδρε, θα πρέπει να προβλέψουμε στον Προϋπολογισμό μία δαπάνη για να πληρώνουμε τις εφημερίδες, ώστε να βάζουν αυτές τις δύο-τρεις στήλες "Βουλή και πολίτης" και να μπορεί να προβάλλεται έτσι και το έργο της Βουλής και των Βουλευτών. Διότι ψηφίζονται σοβαρότατα νομοσχέδια και απαξιούν να αναφέρουν και το όνομα των εισηγητών.

Εγώ έτυχε να είμαι εισηγητής σε νομοσχέδιο και πραγματικά κατανάλωσα ένα μήνα και παραπάνω για να προετοιμαστώ και δεν γράφτηκε τίποτα, όχι για μένα, αλλά και για όλους τους συναδέλφους. Απαξιούν οι δημοσιογράφοι που μας παρακολουθούν τώρα και απευθύνονται και προς αυτούς και προς τους ιδιοκτήτες...

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ: Για τα νομοσχέδια δεν γράφεται τίποτα.

ΗΛΙΑΣ ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΣ: Και για τα νομοσχέδια δεν γράφουν. Κάνω, όμως, μία συνολική παρουσίαση του έργου των Βουλευτών εδώ μέσα.

Νομίζω ότι θα επιτύχουμε αυτό, κύριε Πρόεδρε, αν το επιδιώξετε.

Θα ήθελα να συμπληρώσω σ' αυτά που είπε ο κ. Μπαντουβάς για το άνοιγμα της Βουλής. Έγιναν πράγματι πάρα πολλά ανοίγματα και είναι θετικά. Θα πρέπει, δηλαδή, η παρουσία της Βουλής στην κοινωνία να είναι ορατή.

Τότε, κύριε Πρόεδρε, με τους σεισμούς αν θυμάστε, είπατε ότι θα έλθετε να εγκαταστήσετε ένα σχολείο στην Κοζάνη. Δεν έγινε τελικά. Επίσης, θα έλεγα ότι...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλάμανης): Το σχολείο έγινε και η Βουλή πλήρωσε.

ΗΛΙΑΣ ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΣ: Ναι, το ξέρω. Εσείς δεν ήρθατε.

Σχετικά με τις εκδόσεις, οι οποίες γίνονται επ' ευκαιρία κάποιων ετών (επετείων), όπως το έτος του Σολωμού, του Ρήγα Φεραίου κλπ. Υπάρχουν εκδόσεις αξιολογικές θα έλεγα, κύριε Πρόεδρε, η Βουλή, να μπορεί να τις αποστείλει -όχι μέσα από τη γραφειοκρατία του κράτους και των Υπουργείων- και σε σχολεία του Ελληνισμού της διασποράς. Έτυχε να πάω στην Αυστραλία και να δω ότι δεν είχαν τίποτα απ' όλα αυτά. Τα σχολεία αυτά δεν είναι πολλά, δεκαπέντε στην Αυστραλία, πενήντα στην Αμερική και ας είναι και πενήντα στη Γερμανία. Κατ' αυτόν τον τρόπο και εκεί η παρουσία της Βουλής θα είναι ορατή και θα εξασφαλίζεται το όνομα, η λειτουργία της και η σχέση της με τον Απόδημο.

Όσον αφορά την εξασφάλιση των προϋποθέσεων για τη στήριξη των Βουλευτών σε σχέση με τους συνεργάτες, νομίζω ότι είναι κακώς εννοούμενη οικονομία, διότι εγώ θεωρώ την οικονομία του κράτους ολοκλήρου και όχι μόνο της Βουλής. Θα πρέπει να μας αφήσετε ελεύθερη την επιλογή ή να κάνουμε αποσπάσεις ή να προσλαμβάνουμε. Γιατί όταν μας δεσμεύετε να αποσπάσουμε κάποιον, ψάχνουμε και δεν βρίσκουμε ή ακόμα δεν θέλουν και οι ίδιοι. Συνήθως οι υπάλληλοι κάποιων ετών είναι και υπάλληλοι καριέρας, είναι διευθυντές και τέλος πάντων, θα έρθουν κάποιοι, οι οποίοι θα θέλουν να περάσουν τον καιρό τους.

Τα έξοδα τα οποία πληρώνει το ελληνικό κράτος είναι περισσότερα

με τις αποσπάσεις, γιατί είναι υπάλληλοι με δεκαπενταετίες, με θέσεις κ.ο.κ. Εάν δούμε, λοιπόν, συνολικά την οικονομία, θα πρέπει να μας αφήσετε ελεύθερους να επιλέξουμε τους συνεργάτες μας, που μπορεί να είναι και αξιολογοί και να παίρνουν και ένα μισθό, ο οποίος να μπορεί πραγματικά να τους προσελκύει. Κοιτάζτε το αυτό, διότι νομίζω ότι είναι κακώς εννοούμενη οικονομία.

Για τα υπόλοιπα που έχουν σχέση με τη στήριξη, νομίζω ότι επιβλήθηκαν αρκετά από τους άλλους συναδέλφους.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλάμανης): Ο κ. Δαβάκης έχει το λόγο.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΔΑΒΑΚΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, θέλω να σας ευχαριστήσω για την ευκαιρία που μου δίνετε, να ομιλήσω για λίγα λεπτά, παρ' ότι δεν ενεγράφη εμπρόθεσμα.

Κατ' αρχάς - εκμαιεύω πιστεύω και τα αισθήματα όλων των συναδέλφων μας, και των απόντων- πρέπει να ευχαριστήσουμε από τα βάθη της καρδιάς μας όλους τους υπαλλήλους της Βουλής, όλων των υπηρεσιών, όλων των διευθύνσεων για τις άσκοπες προσπάθειες, που καταβάλλουν για να μας εξυπηρετήσουν.

Υπάρχουν διάφορα ζητήματα, τα οποία κάθε φορά μας απασχολούν και στο κοινοβουλευτικό μας έργο και στην κοινοβουλευτική μας δράση, αλλά και στη δράση εκτός Κοινοβουλίου, στις περιφέρειές μας.

Ένα θέμα, θα έλεγα, κύριε Πρόεδρε, ηθικής τάξεως για μας τους Βουλευτές και ιδιαίτερα της επαρχίας είναι η καταβολή του εκτός έδρας επιδόματος στους αστυνομικούς μας. Αυτοί οι άνθρωποι βρίσκονται συνέχεια κοντά μας, θα έλεγα ότι πολλές φορές εργάζονται περισσότερες ώρες από εμάς και αποτελεί θα έλεγα αλγεινή εντύπωση και γι' αυτούς που μας βλέπουν μαζί τους, αλλά και για εμάς τους ίδιους, η μεταχείριση μέχρι τώρα της πολιτείας και ιδιαίτερα του Υπουργείου Δημοσίας Τάξεως και του Υπουργείου Οικονομικών που δεν δέχονται να καταβάλουν σ' αυτούς τους ανθρώπους τα εκτός έδρας επιδόματα.

Ένα άλλο ζήτημα που πρέπει να απασχολήσει εσάς -νομίζω δεν είναι ιδιαίτερα δύσκολο- είναι η έκδοση ενός ευσύννοπτου και ιδιαίτερα κατατοπιστικού οδηγού για τους Βουλευτές και όχι μόνο, που με σχηματοποιημένο τρόπο θα ξαναγεί τον Βουλευτή στις διάφορες υπηρεσίες της Βουλής.

Είναι γνωστό και παραδεδομένο ότι υπάρχουν υπηρεσίες της Βουλής, υποστηρικτικές του έργου των Βουλευτών, που δεν τις γνωρίζουμε, όπως η Βιβλιοθήκη. Μου έλεγε μια ερευνήτρια που είχε έρθει για να κάνει μια σχετική έρευνα πως πολλοί Βουλευτές δεν γνωρίζουν την ύπαρξη της Βιβλιοθήκης.

Όσον αφορά την ύπαρξη της Βιβλιοθήκης θα σας παρακαλούσα να λάβετε μια μέριμνα, ώστε να υπάρξει μια έκδοση εισαγωγής νέων βιβλίων στη Βιβλιοθήκη, διότι με βάση το νόμο κάθε συγγραφέας πρέπει να δίδει δύο αντίτυπα στη Βιβλιοθήκη. Θα ήταν ενημερωτικό για εμάς να ξέρουμε τις διάφορες εκδόσεις που εισάγονται στη Βιβλιοθήκη της Βουλής.

ΡΟΔΟΥΛΑ ΖΗΣΗ: Υπάρχει αυτό.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΔΑΒΑΚΗΣ: Δεν το γνωρίζω. Πάντως να υπάρχει σε ένα χώρο για να το βλέπουμε.

Έρχομαι σε ένα θέμα κυρίως θεσμικό. Ακούγονται τελευταία ιδιαίτερα με την ανάπτυξη του δεύτερου βαθμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης, διάφορες καινοφανείς θεωρίες σχετικά με τη θέση του Βουλευτή και τον θεσμικό του ρόλο. Νομίζω ότι ο Βουλευτής αποτελεί την προμετωπίδα και την ύψιστη έκφραση της κυριαρχίας του ελληνικού λαού. Δεν μπορούν να μας λένε μερικοί -κύριε Πρόεδρε θα ήθελα να το ακούσετε γιατί πιστεύω ότι σας απασχολεί και θα σας πικράνει- διάφορες καινούριες θεωρίες εκπροσώπων νέων θεσμών που έχουν εισαχθεί στην ελληνική κοινωνία, ότι ο Βουλευτής είναι εκπρόσωπος κόμματος ότι δεν μας δίνουν το λόγο ή στεφάνι να καταθέσουμε διότι εκπροσωπούμε κόμμα και έτσι θα κομματικοποιήσουμε την εκδήλωση. Και είναι πράγματα που έχουν αρχίσει να ακούγονται σε διάφορους χώρους. Αντιλαμβάνεσθε ότι μάλλον

εκ του πονηρού λέγονται αυτά. Δεν θα μιλήσω για το *imperium* που ασκεί ο νομάρχης. Μου θυμίζει το γνωστό ποίημα του Καρυωτάκη "φθάνει το πλοίο, υψωμένη η σημαία, έρχεται ο κύριος νομάρχης". Αυτό συμβαίνει στην ελληνική επαρχία. Εσείς είσθε ο Πρόεδρος της Βουλής, έχετε τη δική σας ακτινοβολία και προσωπική και θεσμική και δεν σας αγγίζει αυτό που σας λέω. Πάντως, ως παλαιότερος εμού Βουλευτής πρέπει να το λάβετε σοβαρά υπόψιν.

Ένα προτελευταίο θέμα που θέλω να θίξω είναι το φαινόμενο που θίγει κυρίως το θεσμό του κοινοβουλευτικού ελέγχου, το φαινόμενο της βιομηχανίας παραγωγής ερωτήσεων. Βλέπουμε τελευταίως συναδέλφους -δεν καταφέρομαι κατά κανενός συναδέλφου, αλλά κατά του φαινομένου- να καταθέτουν χίλιες, δύο χιλιάδες ερωτήσεις το μήνα, συναγωνιζόμενοι μάλιστα άλλους της ίδιας περιφέρειας. Και δεν μπορώ ν' αντιληφθώ κατά ποίο τρόπο και ποια μέθοδο -ίσως οι παλαιότεροι μπορούν να μας κατατοπίσουν αλλά δεν μετρήχοντο τέτοιων μεθόδων- γίνεται αυτό. Πρέπει με μία σύσταση, με ένα έγγραφό σας προσωπικό να ληφθεί μία πρόνοια.

Ένα τελευταίο ζήτημα το οποίο πιστεύω ότι πρέπει να σας απασχολήσει -νομίζω ότι σας έχει απασχολήσει- είναι η δημιουργία ενός τοπικού καναλιού, μίας προς τα έξω έκφρασης της Βουλής όπως συμβαίνει με τα περισσότερα Κοινοβούλια της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το οποίο θα καταδεικνύει το κοινοβουλευτικό έργο του κάθε Βουλευτή. Πιστεύω ότι θα είναι ένας σωστός τρόπος για να γεμίσει η Βουλή και κάθε Βουλευτής να έχει μία "έξωθεν" μαρτυρία του κοινοβουλευτικού έργου και της δράσης του. Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Ο κ. Παπαφιλίππου έχει το λόγο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΑΦΙΛΙΠΠΟΥ: Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, βεβαίως πάρα πολλά πράγματα έχουν βελτιωθεί και έχει εκσυγχρονιστεί το Κοινοβούλιο. Όμως, βλέπω ότι χάνουμε άσκοπα πάρα πολύ χρόνο σε ψηφοφορίες παρά το γεγονός ότι εδώ υπάρχει μία εγκατάσταση που μπορεί να λύσει πολλά προβλήματα. Δεν επιτρέπεται στη σημερινή εποχή με την τόσο ανεπτυγμένη τεχνολογία και με εγκαταστάσεις που έχει πληρώσει η Βουλή και υπάρχουν εδώ, να ανεβαίνουν συνάδελφοι στην έδρα και εκφωνούν τον κατάλογο, να αρχίζουμε ονομαστική ψηφοφορία και να χάνουμε τρεις ώρες. Το ίδιο ισχύει και για τις μυστικές ψηφοφορίες.

Επίσης, τις παρουσίες όλων των συναδέλφων μπορούμε άνετα να τις πάρουμε με αυτό το σύστημα. Κάποιος ο οποίος θα παρακολουθεί θα βλέπει πόσοι είμαστε εδώ και θα γίνεται η καταγραφή των παρουσιών με τις κάρτες. Το να έρχεται ο υπάλληλος της Βουλής στον καθένα μας για να υπογράψουμε είναι ένα ξεπερασμένο σύστημα. Πρέπει να γίνουμε περισσότερο παραγωγικοί και να μη χάνουμε ώρες άσκοπα μια και υπάρχουν αυτά τα συστήματα που τα έχει πληρώσει με πολλά χρήματα η Βουλή.

Ακόμη θέλω να επισημάνω ότι η αναβάθμιση της Βουλής και των Βουλευτών έχει σχέση και με την επικοινωνία με άλλα Κοινοβούλια. Ίσως πρέπει να αυξηθεί το σχετικό κονδύλιο και να έχουμε δυνατότητα επικοινωνίας τουλάχιστον με τα κοινοβούλια της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Έχουμε πολλά πράγματα να πληροφορηθούμε από συναδέλφους, που ασχολούνται με τα ίδια θέματα που ασχολούμεθα και εμείς εδώ, ο καθένας από μας. Μπορούμε να βρούμε τον αντίστοιχο συνάδελφο στο κοινοβούλιο οποιοδήποτε άλλου κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης και να μάθουμε πολλά πράγματα. Νομίζω ότι με αυτόν τον τρόπο θα προσφέρουμε περισσότερα και θα έχουμε μια καλύτερη ενημέρωση.

Επίσης, οι παρουσίες όλων μας εδώ μέσα νομίζω ότι θα αυξηθούν πολύ, αν αλλάξει το σύστημα ψηφοφορίας. Δεν επιτρέπεται στην εποχή που ζούμε να γίνονται οι ψηφοφορίες για τα νομοσχέδια με το "προφανώς οι περισσότεροι είπαν ναι, ή προφανώς οι περισσότεροι είπαν όχι". Κάποια στιγμή ορισμένα νομοσχέδια να γυρίσουν πίσω, να καθυστερήσουν πέντε μήνες, για να συνειδητοποιήσουμε όλοι μας ότι πρέπει να λειτουργήσουμε σωστά. Τότε την επόμενη φορά θα είμαστε όλοι παρόντες εδώ. Βεβαίως και η Κυβέρνηση και η Πλειοψηφία θα πιάσουν τις καταστάσεις, για να μπορέσουν να έχουν το αποτέλεσμα που χρειάζεται. Άλλως δεν θα λειτουργούμε σωστά. Βεβαίως,

αντιλαμβάνομαι ορισμένες αδυναμίες. Εάν όμως δεν προχωρήσουμε κατ' αυτόν τον τρόπο, ουδέποτε θα ξεπεραστούν οι αδυναμίες τις οποίες αντιμετωπίζουμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Όσα ξέρει ο νοικοκύρης, δεν τα ξέρει ο κόσμος όλος, βεβαίως. Τα λέτε πολύ σωστά και συμφωνώ. Αλλά πίσω από αυτά, που είναι οι σωστές σας εκτιμήσεις, υπάρχουν και άλλα.

Θα δώσω τώρα το λόγο στον κ. Σημαιοφορίδη και μετά θα τελειώσουμε με τους δύο Κοινοβουλευτικούς Εκπρωσώπους.

Ορίστε, κύριε Σημαιοφορίδη, έχετε το λόγο.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, οι Κοινοβουλευτικοί Εκπρωσώπτοι ασκούν καθήκοντα. Έπρεπε να έχουν πάρει το λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Τι να κάνω, κύριε Κόρακα;

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ: Έχουμε φθάσει στις 00.30', κύριε Πρόεδρε, και δεν θα μιλήσουμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Θα μιλήσετε.

Ορίστε, κύριε Σημαιοφορίδη, έχετε το λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΗΜΑΙΟΦΟΡΙΔΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, αν δημιουργώ πρόβλημα, να παραιτηθώ μετά χαράς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Μιλήστε για δύο λεπτά, κύριε Σημαιοφορίδη.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΗΜΑΙΟΦΟΡΙΔΗΣ: Επειδή έχω κανόνα και τρόπο ζωής να μη δημιουργώ πρόβλημα, αν δημιουργώ πρόβλημα, να παραιτηθώ μετά χαράς.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ: Δεν είναι προσωπικό το θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Δεν δημιουργείτε πρόβλημα. Ο κ. Κόρακας δεν το είπε για σας.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΚΕΛΕΣΤΑΘΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, μίλησαν οι εισηγητές των κομμάτων. Τότε γιατί διαμαρτύρεται ο κ. Κόρακας;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Γιατί ζήτησε το λόγο εδώ και πολλή ώρα και δεν του τον έχω δώσει ακόμη, επειδή ήθελα να εξαντλήσω τον κατάλογο των ομιλητών.

Ορίστε, κύριε Σημαιοφορίδη.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΗΜΑΙΟΦΟΡΙΔΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, στο κλείσιμο του αιώνα και στην αυγή της νέας χιλιετηρίδας περνάμε μια κρίσιμη καμπή και είναι βέβαιο ότι η φύση γενικά απεχθάνεται το κενό.

Έχετε την τύχη αλλά και την ατυχία να είσθε Πρόεδρος της Βουλής των Ελλήνων σ' αυτήν την κρίσιμότερη καμπή. Πράγματι, σε παγκόσμιο επίπεδο ο κοινοβουλευτισμός περνάει μία κρίση. Θέλετε η πρόοδος της τεχνολογίας, θέλετε οι συνθήκες ζωής, θέλετε τα νέα δεδομένα που έχουν ανακύψει, δημιούργησαν αυτό το ψυχολογικό κλίμα. Νομίζω ότι είναι από τις μεγαλύτερες αδικίες που γίνονται εναντίον αυτού του θεσμού.

Ο θεσμός του κοινοβουλίου, ο κοινοβουλευτισμός για να καταξιωθεί και πάλι στη συνείδηση της κοινωνίας ή των κοινωνιών, θα πρέπει πρώτα τα ίδια τα κοινοβούλια να έχουν αυτοσυνειδησία του ρόλου τους αλλά και η κοινωνία ενημερωμένη σωστά να μπορέσει να αντιληφθεί και να ζυγοσταθμίσει και να εκτιμήσει και να αξιολογήσει το ρόλο των κοινοβουλίων.

Έτσι και το ελληνικό Κοινοβούλιο παρασυρμένο από αυτήν τη ροή των πραγμάτων περνάει αυτήν την κρίσιμη καμπή.

Ακούγονται πολλά από τους συναδέλφους. Σέβομαι τις απόψεις όλων, αλλά κυρίως πρώτα πρέπει να ξεκινάει κανείς από τον ίδιο τον εαυτόν του με αυτοκριτική.

Δεν θα πλέξω εγκώμια δικά σας, κύριε Πρόεδρε, ή των προκατόχων σας που καταβάλλουν εναγωνίες προσπάθειες για να βελτιώσουν τις συνθήκες και να αντισταθούν σ' αυτό το ρεύμα, σ' αυτήν τη νοοτροπία που διέπει την παγκοσμιότητα, αν θέλετε, για τον κοινοβουλευτισμό αυτόν καθ' εαυτόν.

Έκανε μία νύξη ο κ. Δραγασάκης και νομίζω ότι αυτό είναι κάτι που ανατέλλει. Πρέπει όμως τα κοινοβούλια να μπορέσουν για να καταξιωθούν στη συνείδηση του κόσμου, να σταθούν πρώτα αυτά όρθια σωστά και να ανταποκριθούν στα νέα

αιτήματα των καιρών. Πράγματι, για να μπορέσει ένας Βουλευτής να ανταποκριθεί στον ύψιστο ρόλο του, που είναι καθοριστικός και πρέπει να είναι καθοριστικός για την περαιτέρω πορεία των κοινωνιών, χρειάζεται ορισμένες προϋποθέσεις. Δεν τοποθετώ το θέμα σε οικονομικίστικη βάση, αλλά οι αμοιβές του, όχι αυτές καθ' εαυτές για να καρπούται οτιδήποτε, αλλά για να μπορεί στοιχειωδώς να ανταποκρίνεται επάξια στην αποστολή του, είτε είναι οι συνεργάτες του είτε είναι οι όροι και οι συνθήκες λειτουργίας του εντός του Κοινοβουλίου, ή, εν πάση περιπτώσει, στην επαρχία του ή εντός των ορίων της επικρατείας γιατί είναι εκπρόσωπος του έθνους, είναι το μίνιμουμ των προϋποθέσεων που απαιτούνται. Και, επιτέλους, οι νέες τεχνολογίες και τα μέσα ενημέρωσής αδικούν και τον εαυτόν τους και αυτό θα το πληρώσουν, γιατί δεν είναι δίκαιη η στάση τους απέναντι στους Βουλευτές. Αναζητούν με κάθε τρόπο, ό,τι αρνητικό κατά την κρίση τους υπάρχει, και αυτό προβάλλουν, και αγνοούν ολόκληρα ό,τι θετικό.

Και κυρίως, κύριε Πρόεδρε -και κλείνω- νομίζω ότι το κρίσιμο σημείο για την αναβάθμιση και του ρόλου του Βουλευτή αλλά και των κοινοβουλίων είναι ότι υπάρχει μία σύγχυση μεταξύ των λεγομένων εξουσιών. Κάπου πρέπει να οριοθετηθεί αυτό το πράγμα. Αυτή τη στιγμή υπάρχει μία πλήρης σύγχυση ή απλή -αν θέλετε- και δεν υπάρχει διαχωριστική γραμμή, επιτέλους πού τελειώνουν τα όρια της εκτελεστικής εξουσίας και πού τελειώνουν τα όρια της νομοθετικής εξουσίας.

Εάν αυτά δεν αποσαφηνισθούν, οι λεγόμενες εξουσίες, τέσσερις ή πέντε, όπως θέλετε, φοβούμαι ότι πάντα θα δίνετε λαβή, ακριβώς γιατί αυτό είναι το ζητούμενο για τα μέσα ενημέρωσης για να παρερμηνεύεται, να παρεξηγείται και να καταστρατηγείται και, αν θέλετε, να προβάλλεται αρνητικά μόνο ο ρόλος των κοινοβουλίων και των κοινοβουλευτικών, ενώ ήταν άξιοι και είναι άξιοι πολύ καλύτερης τύχης.

Εγώ θα κλείσω λέγοντας αυτό το μεγάλο εύγε στον τωρινό Πρόεδρο της Βουλής, τον οποίο βλέπω ότι έχει μεγάλη δύναμη αντιστάσεως σε αυτούς τους πειρασμούς και σε αυτούς τους ερεθισμούς, ακριβώς για να προστατεύσει το κύρος του Κοινοβουλίου προς κάθε κατεύθυνση και για τις λειτουργίες του και για τους χώρους του και για τη διασφάλιση καλύτερων προϋποθέσεων.

Συνεχίστε αταλάντευτος και υψημέτωπος προς αυτήν την κατεύθυνση. Και νομίζω ότι διερμηνεύω και τους άλλους συναδέλφους, όχι μόνο λέγοντας τον επαινετικό λόγο. Γιατί νομίζω ότι αυτό είναι το ζητούμενο για την εποχή και ευτύχημα για το ότι αυτήν την ώρα, την κρίσιμη, έχει εσάς Πρόεδρο του Κοινοβουλίου, γιατί τέτοια δύναμη αντιστάσεως λίγοι τη διαθέτουν.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Ευχαριστώ, κύριε συνάδελφε.

Ο κ. Κόρακας έχει το λόγο.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, θα μου επιτρέψετε, επειδή δημιουργήθηκε μία εντύπωση προηγουμένως, να ξεκινήσω από μία παρατήρηση που είχα κάνει και στη Διάσκεψη των Προέδρων.

Κατά τη γνώμη μου δεν έπρεπε σήμερα να συμπέσουν οι δύο αυτές δραστηριότητες της Βουλής. Και το βλέπουμε αυτό το πράγμα. Γίνεται η συζήτηση του Προϋπολογισμού της Βουλής, μία πολύ σημαντική κατά τη γνώμη μου συζήτηση...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Το πρόβλημα δεν το γνωρίζετε. Το γνωρίζει ο κ. Κωστόπουλος, το είπα στην επιτροπή.

Επειδή κατατίθεται νωρίς φέτος ο κρατικός προϋπολογισμός του Υπουργείου Οικονομικών, έπρεπε να επισπεύσουμε.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ: Δεν νομίζω ότι αν κάναμε τη συζήτηση αύριο, για παράδειγμα, θα χάλαγε ο κόσμος. Θα είχαμε όμως περισσότερη άνεση...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Είχαμε πει να γίνει χθες και μετέφερα όλη τη συνεδρίαση για σήμερα.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ: Θα ήταν σε μία πρωινή συνεδρίαση και θα ακούγονταν περισσότερα πράγματα. Και με την ευκαιρία, επειδή

πολλά ειπώθηκαν για τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης και για κανάλι της Βουλής κλπ. -συμφωνώ και εγώ- θα μπορούσε τουλάχιστο σήμερα η κρατική τηλεόραση τη συζήτηση αυτού του Προϋπολογισμού να την παρουσιάσει στον ελληνικό λαό.

Θα ήθελα κατ'αρχήν να πω ότι μιλώντας για τον Προϋπολογισμό της Βουλής η σκέψη και του λαού μας αλλά και η δική μας πάει στο ρόλο που έχει να παίξει αυτή η Βουλή και πιο συγκεκριμένα στο ρόλο που έχει να παίξει ο ίδιος ο Βουλευτής και πώς αυτός ο ρόλος και το κύρος, που πρέπει να έχει τόσο το Κοινοβούλιο όσο και ο Βουλευτής, διασφαλίζονται στο λαό.

Κατά τη γνώμη μας αυτό έχει να κάνει και με την προσωπική στάση του Βουλευτή και με τη συμπεριφορά του αλλά και με τη συνέπεια λόγων και έργων τόσο του Βουλευτή όσο και του κόμματός του. Διότι, πραγματικά, δεν μπορούμε να περιμένουμε να έχουμε μεγάλο κύρος, όταν άλλα λέμε στο λαό, για άλλα δεσμευόμαστε μπροστά στο λαό, για να του πάρουμε την ψήφο και ερχόμαστε εδώ στη Βουλή και κάνουμε ακριβώς τα αντίθετα. Δυστυχώς είναι κάτι που συμβαίνει πολύ συχνά.

Ο Βουλευτής, κατά τη γνώμη μας, πρέπει να είναι κοντά στο λαό, κοντά στα προβλήματά του, στις ανάγκες του και όχι φυσικά κοντά στους δυνάστες και εκμεταλλευτές τους με την ψήφιση στη Βουλή νόμων αντεργατικών, αντιλαϊκών τέτοιων ρυθμίσεων, που πραγματικά τον κάνει εκπρόσωπο όχι του λαού αλλά άλλων συμφερόντων. Θα πρέπει ταυτόχρονα με τον αγώνα του ο Βουλευτής να πασχίζει, ώστε το Σώμα αυτό να γίνει ο πραγματικός εκπρόσωπος του λαού.

Φυσικά εδώ έχουμε το ρόλο και των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, στον οποίο αναφέρθηκαν και άλλοι συνάδελφοι. Εγώ θέλω να πω ότι συχνά-πυκνά στην πλειοψηφία τους τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης δεν δίνουν την ουσία του έργου που συντελείται εδώ, των εργασιών της Βουλής, και ασχολούνται τις περισσότερες φορές με αδυναμίες ή ακόμη προσπαθούν να βρουν αδυναμίες. Μιλούν για τη Βουλευτική αποζημίωση, αποκρύπτοντας σκόπιμα και τη θέση του ΚΚΕ στο θέμα αυτό.

Αλλά κυρίως δεν λένε λέξη για τους αετονύχηδες, για τους μεγαλοφοροφυγάδες, γι'αυτούς που, εν πάση περιπτώσει, επωφελούνται τεραστίων προνομίων, φοροαπαλλαγών, γι' αυτούς που λυμαίνονται τον ιδρώτα του ελληνικού λαού, ενώ ασχολούνται με το 2% του κρατικού προϋπολογισμού. Ταυτόχρονα και τα ίδια τα κρατικά Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης παρουσιάζουν, αν θέλετε, μια σκόπιμη υποβάθμιση της Βουλής.

Ξέρετε πολύ καλά ότι με ευθύνη της Κυβέρνησης το τελευταίο διάστημα έχουν καταργηθεί στα κρατικά Μ.Μ.Ε. οι περισσότερες εκπροσώπες παρουσίας του έργου της Βουλής. Βεβαίως και σήμερα, όπως είπα, η κρατική τηλεόραση είναι απύσχα από τη συζήτηση αυτή. Νομίζουμε ότι ένα κανάλι της Βουλής θα μπορούσε να βοηθήσει σε πολλά πράγματα, αλλά ταυτόχρονα και στη μεγαλύτερη παρουσία του Βουλευτή.

Να πω ότι τα άδεια έδρανα έχουν και αυτά τις αιτίες τους, που έχουν να κάνουν με το πώς λειτουργεί η Βουλή, τον Κανονισμό της Βουλής, τις δυνατότητες που δίνονται στο Βουλευτή να παρέμβει, και η κατάσταση που διαπιστώνουμε είναι, ο Βουλευτής να είναι ένας άπραγος τις περισσότερες φορές παρατηρητής των συζητήσεων. Και εγώ καταλαβαίνω τους συναδέλφους που λένε ότι γίνεται συζήτηση Αρχηγών ή Κοινοβουλευτικών Εκπροσώπων γιατί στριμωχόνται τα πράγματα τόσο πολύ. Έχουμε να κάνουμε με μια βιομηχανία κυριολεκτικά παραγωγής νόμων -και το σοβαρό δεν είναι το πρόβλημα της βιομηχανίας των ερωτήσεων κατά τη γνώμη μου- όπου εκεί με ενότητες γίνεται μια πολύ συνοπτική, για να μην πω ολωσδιόλου επιφανειακή συζήτηση των διαφόρων νομοσχεδίων. Είναι γνωστές οι θέσεις μας και δεν θα επιμείνω περισσότερα.

Σε ό,τι αφορά τον Προϋπολογισμό, θέλουμε να πούμε και εμείς ότι για τον περασμένο χρόνο υπήρξε μια συνετή διαχείριση. Συμφωνούμε και ψηφίζουμε τον Απολογισμό.

Σε ό,τι αφορά τούτον εδώ τον Προϋπολογισμό, επίσης θα

τον ψηφίσουμε. Ο ειδικός αγορητής μας αναφέρθηκε συγκεκριμένα και δεν θα ασχοληθώ περισσότερο εγώ με τα στοιχεία που δίνει αυτός ο Προϋπολογισμός. Θέλω μονάχα να επαναλάβω ότι η θέση μας για το ύψος της βουλευτικής αποζημίωσης είναι γνωστή και επίσης για την αύξηση που πρέπει να έχει η βουλευτική αποζημίωση. Επιμένουμε ότι αυτή δεν πρέπει να ξεπερνάει την αύξηση που δίνεται στο δημόσιο υπάλληλο, την αύξηση που δίνει η εισοδηματική πολιτική. Και για φέτος, τουλάχιστον, αυτό γίνεται.

Επίσης, υπάρχει μια εντύπωση στον κόσμο ότι οι Βουλευτές δεν πληρώνουν φόρο. Πρόσφατα είχα την ευκαιρία στην εκλογική μου περιφέρεια να αντιμετωπίσω μια τέτοια καταγγελία. Εγώ πίστευα ότι πληρώνουμε όλον το φόρο για το μισό και για το άλλο μισό ένα 8%. Την ημέρα που είχα αυτήν τη συζήτηση στη Λήμνο, επιστρέφοντας στο σπίτι μου βρήκα το εκκαθαριστικό μου και διεπίστωσα ότι πληρώνουμε ολόκληρο το φόρο για όλα τα ποσά που μας καταβάλλονται και ότι παρακρατήθηκαν τέσσερα εκατομμύρια διακόσιες έντεκα χιλιάδες (4.211.000) φόρος και μου ζητείται να καταβάλω άλλες εξακόσιες εξήντα χιλιάδες (660.000), για να εκκαθαρίσω τις φορολογικές μου υποχρεώσεις, με μείωση και ορισμένων εκπτώσεων λόγω παιδιών, αποδείξεων κλπ. Είναι λοιπόν ορισμένα πράγματα, που δεν είναι γνωστά στον κόσμο, γιατί ακριβώς γίνεται μια συγκεκριμένη πλύση εγκεφάλου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κύριε Κόρακα, κάνετε κάποιο λάθος. Τέσσερα εκατομμύρια (4.000.000) θα πληρώσετε και η πρώτη δόση, δύο εκατομμύρια (2.000.000), ήταν μέχρι 30 Οκτωβρίου.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ: Όχι. Έχω πληρώσει τέσσερα εκατομμύρια διακόσιες έντεκα χιλιάδες (4.211.000) και πρέπει να πληρώσω άλλες εξακόσιες εξήντα χιλιάδες (660.000). Είχα και εκπώσεις φόρου ογδόντα πέντε χιλιάδες (85.000). Δηλαδή, συνολικά γύρω στα πέντε εκατομμύρια, 35% στα δεκαέξι εκατομμύρια (16.000.000) συνολικά το χρόνο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Τα λέτε ανάποδα. Αυτά που σας κράτησαν είναι λιγότερα και αυτά που έχετε να πληρώσετε...

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ: Δεν μπορεί να μου κράτησαν τέσσερα εκατομμύρια διακόσιες χιλιάδες (4.200.000) και να πληρώσω και άλλα πέντε εκατομμύρια (5.000.000)! Δεν γίνεται αυτό!

Κύριε Πρόεδρε, είναι δεκαέξι εκατομμύρια (16.000.000) συνολικά για το 1997. Απ'αυτά πήρα, ως το πούμε έτσι -το κόμμα μου τα πήρε, γιατί είναι γνωστό ότι οι Βουλευτές του ΚΚΕ καταθέτουμε ολόκληρη τη βουλευτική αποζημίωση και ό,τι άλλα οικονομικά οφέλη έχουμε στο κόμμα μας και παίρνουμε το μισθό της συλλογικής σύμβασης- ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Θα σας αφήσουμε απόψε, για να κοιμηθείτε καλά, στην πλάνη σας ότι δεν χρωστάτε τέσσερα εκατομμύρια (4.000.000). Να ξανακοιτάξετε αύριο το εκκαθαριστικό.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ: Το έχω μαζί μου, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Δείτε το, λοιπόν.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ: Το έχω δει. Το έστειλα με fax και στο συγκεκριμένο κύριο, ο οποίος μάλιστα ήταν και εργαζόμενος στα ΕΛΤΑ και έλεγε ότι ως εργαζόμενος στα ΕΛΤΑ πληρώνει περισσότερο φόρο από το Βουλευτή.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Β. ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ (Ε' Αντιπρόεδρος της Βουλής): Ξανακοιτάξέ το, δεν χάνεις τίποτα.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ: Τέλος πάντων.

Επίσης, συμφωνούμε με τις παρατηρήσεις που έγιναν για τους μετακλητούς και τους γραμματείς των Βουλευτών. Πραγματικά, κύριε Πρόεδρε, δεν ξέρω ποιο είναι το εμπόδιο, αλλά πρέπει να βρεθεί μία λύση.

Να σας δώσω ένα παράδειγμα. Έχουμε στο γραφείο μας δύο μετακλητούς, οι οποίοι παίρνουν καθαρά εκατόν τριάντα χιλιάδες (130.000) δραχμές το μήνα και συνεργάζονται με δύο υπαλλήλους της Βουλής, οι οποίοι παίρνουν ίσως δύο φορές περισσότερα, συν τα έξοδα κίνησης κλπ., ενώ οι μετακλητοί δεν έχουν τίποτα. Μένουν στα γραφεία μας ως αργά. Αν πάτε τώρα θα τη δείτε εκεί και θα πάρει ταξί με διπλή ταρίφα για να πάει στο σπίτι της. Είναι, δηλαδή,

μία κατάσταση απαράδεκτη. Δεν βρίσκω καμία δικαιολογία σ' αυτό το πράγμα και πρέπει να σταματήσει κατά τη γνώμη μου.

Σε ό,τι αφορά τη λειτουργία της Βουλής, είναι αλήθεια ότι έχουν ληφθεί ορισμένα σημαντικά μέτρα για τη βελτίωσή της (εξοπλισμός, τηλέφωνα, υπολογιστές κλπ.) όμως έχουμε ταυτόχρονα και διάφορα άλλα προβλήματα. Είναι σωστό το θέμα της ψηφοφορίας που ετέθη. Συμμερίζομαι τις παρατηρήσεις οι οποίες έγιναν.

Έχουμε μία συνεχή υποβάθμιση στο ρόλο της Βουλής. Είναι αλήθεια ότι έχει καταντήσει πρωτοκολλητής αποφάσεων ξένων κέντρων, αποφάσεων συχνά που είναι διαμετρικά αντίθετες με τα συμφέροντα της χώρας και του λαού μας.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Συγγνώμη, κύριε Πρόεδρε, υπήρξε όλη αυτή η συζήτηση, ζητώ την ανοχή σας.

Έχουμε την επιβολή της θέλησης της Κυβέρνησης πάνω στο Κοινοβούλιο. Ακούμε τον Υπουργό να λέει: "Δεν συμφωνώ με την τροπολογία" και το Προεδρείο να λέει: "Αποσύρεται, αφού δεν συμφωνεί ο Υπουργός, δεν γίνεται συζήτηση". Θα πρέπει αυτή η κατάσταση να σταματήσει.

Αυτά είναι τα προβλήματα του ελληνικού Κοινοβουλίου και εμείς έχουμε συγκεκριμένες προτάσεις.

Μου έκανε εντύπωση η αναφορά του κ. Ιντζέ στο τι γινόταν στα κοινοβούλια των σοσιαλιστικών χωρών. Είμαι βέβαιος ότι ο κ. Ιντζέ δεν είναι καθόλου καλά ενημερωμένος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Αφήστε το τώρα αυτό.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ: Μία κουβέντα, κύριε Πρόεδρε.

Επειδή αναφέρθηκε στο βομβαρδισμό του Κοινοβουλίου, θέλω να πω πως παρ' ό,τι ήταν πραγματικά ένα αίσχος, επικροτήθηκε και από την Ελλάδα. Έχω τηλεγραφήματα και του Προέδρου τότε της Νέας Δημοκρατίας και του Προέδρου τότε του ΠΑ.ΣΟ.Κ. προς τον κ. Γέλτσιν, που του εύχονταν να εξελιχθούν όλα ομαλά. Τον Οκτώβριο του 1993 όλοι αυτοί οι κύριοι, οι Ευρωπαίοι, εξέφρασαν την αλληλεγγύη τους στον πρόεδρο Γέλτσιν. Και οι βουλευτές του ανώτατου Σοβιέτ, της Δούμας τότε, είχαν, κύριε Ιντζέ, τη συνήθεια να ασκούν τα δικαιώματά τους όπως προηγούμενα, πράγμα που ο κ. Γέλτσιν δεν ήθελε. Ήθελε να τους κόψει το βήχα μια για πάντα, να τους πει άλλαξαν τα πράγματα, τελειώσανε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Τώρα του έκοψαν οι άλλοι το βήχα του κ. Γέλτσιν και είναι πάτσι.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ: Δεν προλαβαίνω, κύριε Πρόεδρε, να καταθέσω τις προτάσεις μας, για την ενίσχυση της λαϊκής κυριαρχίας και του ρόλου της Βουλής, τις καταθέσαμε κατά τη συζήτηση Αναθεώρησης του Συντάγματος. Ωστόσο όμως, θέλω να πω ότι οι προτάσεις των άλλων κομμάτων στην Αναθεώρηση του Συντάγματος είναι τέτοιες, που οδηγούν στην παραπέρα συρρίκνωση των αρμοδιοτήτων και των εξουσιών του Κοινοβουλίου σε όφελος της εκτελεστικής εξουσίας και κυρίως των ξένων κέντρων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Ο κ. Σιούφας έχει το λόγο.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να μιλήσω μόνο για δύο λεπτά.

Η Νέα Δημοκρατία με τον εισηγητή της σε μια λαμπρή τοποθέτηση, την οποία έκανε σε ένα τόσο δύσκολο θέμα, έχει ήδη εκφραστεί υπέρ της ψήφισης και του Προϋπολογισμού του χρόνου που έρχεται και του Απολογισμού του 1997.

Αν παίρνω το λόγο, κύριε Πρόεδρε, είναι για τρία πράγματα:

Πρώτον, πρέπει να αποσυνδέσετε τη συζήτηση για θέματα λειτουργίας του Κοινοβουλίου με τη συζήτηση του Προϋπολογισμού. Και επανέρχομαι στην εξής πρόταση, τουλάχιστον μία φορά στα δύο χρόνια να γίνεται μία συζήτηση με όλους τους Βουλευτές για τα θέματα λειτουργίας του Κοινοβουλίου. Θα είναι και ενδιαφέρουσα και αυτές οι εξαιρετικά χρήσιμες απόψεις, που ακούγονται με την ευκαιρία αυτής της συζήτησης, θα μπορούν πράγματι να συμβάλλουν στην περαιτέρω και καλύτερη και αποτελεσματικότερη λειτουργία του Κοινοβουλίου.

Θα ήθελα να πω ένα πράγμα ακόμη. Θα σταθώ στην παρατήρηση, την οποία έκανε ο συνάδελφος κ. Σούρλας. Είναι πράγματι ενδιαφέροντα και πρέπει να σας απασχολήσει.

Το τελευταίο θέμα, κύριε Πρόεδρε, είναι ότι το Κοινοβούλιο -και επανέρχομαι σε πρόταση της Νέας Δημοκρατίας- σε λίγους μήνες, μπροστά στο 2000, πρέπει να οργανώσει συνέδριο γι' αυτό το θέμα, για τον κοινοβουλευτισμό μπροστά στο 2000 και ταυτόχρονα πρέπει να ενεργοποιήσετε τη σωστή ιδέα που είχατε, για τη λειτουργία ιδρύματος για τη διάδοση των αρχών του κοινοβουλευτισμού όσο πιο γρήγορα γίνεται.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Α' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Ν. ΚΡΗΤΙΚΟΣ**)

Τέλος, κύριε Πρόεδρε, θέλω να εκφράσω και πάλι από την πλευρά της Νέας Δημοκρατίας τα συγχαρητήρια και τις ευχαριστίες στους εργαζομένους στο Κοινοβούλιο, στους αστυνομικούς, στους εργαζομένους της ΕΡΤ που καλύπτουν τις συνεδριάσεις, καθώς επίσης και στους δημοσιογράφους που καλύπτουν το κοινοβουλευτικό ρεπορτάζ.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Ο Πρόεδρος της Βουλής κ. Απόστολος Κακλαμάνης έχει το λόγο.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ (Πρόεδρος της Βουλής): Αγαπητές και αγαπητοί συνάδελφοι, η ώρα είναι περασμένη και θεωρώ επιπλέον ότι θα ήταν άδικο να ταιριασθώ εσείς από εμένα, όταν οι πλείστοι των συναδέλφων απουσιάζουν. Έτσι, δεν θα υπάρχει κάποια ίση, εν πάση περιπτώσει, κατανομή αυτής της ταιριασμένης. Θα είμαι σύντομος.

Ο Προϋπολογισμός του 1999, όπως συμβαίνει με όλους τους προϋπολογισμούς που έχουν προηγηθεί, είναι πραγματικά, όπως άλλωστε αναγνωρίστηκε -και ευχαριστώ πάρα πολύ τους εισηγητές και όλους σας γι' αυτό- ένας νοικοκυρεμένος Προϋπολογισμός.

Το θέμα δεν είναι απλώς τι προϋπολογίζεται σε σχέση με αυτόν το χαρακτήρα του. Αλλά όπως προκύπτει από τον περσινό Απολογισμό του 1997 και όπως θα προκύψει με τον Προϋπολογισμό τον τρέχοντα, του 1998, η Βουλή κάθε χρόνο περιορίζει δαπάνες, που έχουν προβλεφθεί στον Προϋπολογισμό, με μια -το τονίζω- νοικοκυρεμένη προσπάθεια που γίνεται σε όλη την κλίμακα του Κοινοβουλίου. Εννοώ τους συνεργάτες μας, το προσωπικό, τους υπαλλήλους της Βουλής, τα στελέχη των οικονομικών και τεχνικών μας υπηρεσιών, που μας βοηθούν, ώστε να είμαστε μία άσση μέσα στο δημόσιο γενικώς, που δεν ζητάμε πρόσθετες πιστώσεις, όπως συμβαίνει γύρω στο Σεπτέμβριο-Οκτώβριο από τα περισσότερα Υπουργεία και τους Οργανισμούς.

Βέβαια είναι γεγονός ότι τα χρήματα που παίρνουμε από τον κρατικό προϋπολογισμό αξιοποιούνται σε ορατά έργα, σε ορατές δαπάνες, δαπάνες που από την ίδια τη φύση της λειτουργίας του Κοινοβουλίου υπόκεινται σε έλεγχο συστηματικό, τον έλεγχο που προβλέπει ο νόμος. Ο επίτροπος του Ελεγκτικού Συνεδρίου και αποφάσεις δικές μου δεν θα τις εγκρίνει, αν δεν θα είναι νόμιμες.

Γι' αυτό πρώτα τον ρωτούμε και μετά υπογράφω, γιατί δεν θα ήταν και πολύ κολακευτικό για τη Βουλή να μας επιστρέψει πίσω την υπογραφή του Προέδρου. Και το θέλουμε πραγματικά να γίνεται έλεγχος, έτσι ώστε να συνεχίσει το Κοινοβούλιο μια παράδοση πολύ τιμητική, την οποία δεν την γνωρίζει ο ελληνικός λαός, όμως είναι πραγματική.

Σε μία χώρα -το λέγω συχνά αυτό- που η εκάστοτε αντιπολίτευση κατηγορεί την εκάστοτε κυβέρνηση για κακή διαχείριση, ο Τύπος κατηγορεί τους πάντες για κακή διαχείριση, για σκάνδαλα, που οι πολίτες καταγγέλλουν μύρια όσα κλπ. -εκατόν εβδομήντα χρόνια ελεύθερο δημόσιο βίον έχουμε αυτό το χαρακτηριστικό, άλλοτε ανταποκρίνεται σε υπαρκτές καταστάσεις, άλλοτε δεν ανταποκρίνεται- η Βουλή των Ελλήνων ουδέποτε έχει δεχθεί κατηγορία για διασπάθιση ούτε μιας δραχμής. Είναι αυτό πολύ χαρακτηριστικό, αγαπητοί συνάδελφοι. Έτσι, λοιπόν, συνεχίζουμε τη διαχείριση του δημόσιου χρήματος εδώ.

Τα τελευταία χρόνια αρχίζουμε να γινόμαστε λίγο σπάταλοι σε

κάποιους τομείς, που πιστεύουμε ότι εκεί δεν πρέπει να είμαστε πολύ σφικτοί. Είναι οι διεθνείς σχέσεις.

Παλαιότερα για να γίνει ένα ταξίδι έπρεπε να το αποφασίσει ο Πρόεδρος, να συζητηθεί, τα κονδύλια ήταν πάρα πολύ λίγα, ενώ τώρα έχουμε πολλαπλασιάσει τις δαπάνες σ' αυτόν τον τομέα. Ξέρουμε ότι ως επί το πλείστον είναι χρήσιμα αυτά τα ταξίδια, αυτές οι αποστολές.

Στο τέλος του μηνός, για παράδειγμα, θα φύγουν για τη Γερμανία - με άλλη αποστολή πήγε εκεί ο κ. Παπαδημόπουλος ως γερμανομαθής- άλλοι δέκα συνάδελφοι γερμανομαθείς, που έχουν κάνει σπουδές στη Γερμανία, που έχουν ζήσει. Εν όψει μάλιστα και της κυβερνητικής αλλαγής που έγινε εκεί -και η οποία δεν είναι και τόσο ευτυχής σε ό,τι αφορά την προοπτική της για τα εθνικά μας συμφέροντα, ελληνοτουρκικά κλπ.- θα πάνε οι συνάδελφοί μας, θα συζητήσουν με Γερμανούς βουλευτές, δημοσιογράφους, οικονομικούς παράγοντες επί δύο ημέρες και θα κάνουν ένα πολύ σημαντικό έργο.

Τέτοιες προσπάθειες τις έχουμε πολλαπλασιάσει. Βλέπω εδώ συναδέλφους που έχουν συμμετάσχει και συμμετέχουν σε τέτοιες αποστολές για τη βελτίωση των σχέσεών μας και κυρίως για την ενημέρωση των ξένων με τον τρόπο που εκείνοι μπορούν να καταλάβουν: Όχι με τα συλλαλητήρια και τις γροθιές στο τραπέζι κλπ. -αυτά πια δεν περνούν- αλλά με το διάλογο, με την ενημέρωση, με την πληροφορία και με τη διαπροσωπική σχέση που θα αναπτύξουμε, μπορούμε να βοηθήσουμε τον τόπο μας στα μεγάλα αυτά προβλήματα που αντιμετωπίζουμε στην εποχή μας.

Βέβαια -και έρχομαι αμέσως στο καυτό θέμα- το πρόβλημα είναι ότι, ενώ το Κοινοβούλιο κάνει αυτές τις σημαντικές προσπάθειες, ο ελληνικός λαός τις αγνοεί παντελώς.

Όταν γύρισε η αντιπροσωπεία, που συμμετείχε και ο κ. Παπαδημόπουλος, δεν γράφτηκε τίποτα. Γράφτηκε ένα μονόστηλο και αν. Το ίδιο συμβαίνει, όταν γυρίζουν από διεθνείς οργανισμούς, κοινοβουλευτικούς ή άλλους, οι αντιπροσωπείες μας, όταν κάνουν επισκέψεις σε άλλες χώρες κλπ. Συμμετέχουμε σε δραστηριότητες χρήσιμες -πιστεύουμε- για τον τόπο. Μεθαύριο θα φύγει ο κ. Αποστολίδης, να πάει στη συνάντηση των Προέδρων των Επιτροπών Ευρωπαϊκών Υποθέσεων των Κοινοβουλίων. Θα δώσει κάποια μάχη εκεί. Κάποια προσπάθεια καταβάλλει.

Είμεθα, δυστυχώς, αγαπητοί συνάδελφοι, υπό απαγόρευση. Δεν είμαστε καν υπό δικαστική αντίληψη ή επιμέλεια. Είμεθα υπό απαγόρευση. Και αυτό οι νομικοί εδώ καταλαβαίνουν κάλλιστα τι σημαίνει.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Β. ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ (Ε' Αντιπρόεδρος της Βουλής): Και οι μη νομικοί το καταλαβαίνουν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Οι μη νομικοί το καταλαβαίνουν και με άλλη έννοια. Αλλά εγώ έχω πει και κάτι άλλο σε σχέση με το ποια τύχη θα είχε κανείς σε πολύ περασμένες εποχές, αν ήταν αντιμετώπος με κάποιες καταστάσεις κάπως πιο καταπιεστικές και πιο αυταρχικές.

Έλεγα ότι σ' εκείνες τις καταστάσεις είχες τουλάχιστον τη δυνατότητα να γίνεσαι ήρωας, ότι "ναι, πήγες στα μπουντρούμια, βασανίστηκες". Τώρα με αυτήν τη νέου τύπου δικτατορία, που έχει να αντιμετωπίσει ο τόπος, δεν έχεις καν αυτήν τη δυνατότητα. Θα αντισταθείς εδώ; Θα γελοιοποιηθείς, θα γίνεις νούμερο, θα σε διασώσουν. Θα σε υποχρεώσουν να γίνεις ντεντέκτιβ. Όταν καταγγέλλεις ότι βρομάει πολύ αυτή η ιστορία των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, ότι βρομάει η ιστορία της ιδιοκτησίας των περισσότερων μέσων ενημέρωσης, σου λένε: "πες μας στοιχεία".

Πρέπει να οργανώσεις ένα γραφείο ερευνών με ειδικούς -το έλεγα προ μηνών στην ΕΣΗΕΑ σε μια συζήτηση που είχε οργανώσει ο Συνασπισμός- στο οποίο δεν αρκεί η δική σου πολιτική ευαισθησία και οι δικές σου -αγαπητέ Βύρωνα- ενοράσεις. Πρέπει να έχεις ειδικούς γνώστες του οικονομικού εγκλήματος και των διαφόρων μορφών του οικονομικού εγκλήματος. Γνώστες του πώς δουλεύει ο υπόκοσμος, γνώστες του πώς γίνονται εταιρείες "μαϊμούδες", πώς εξαπατάται ο φτωχοεπενδυτής. Διότι βαρούν τα ταμππούρα αυτοί περί των μεγάλων κερδών και των μεγάλων προοπτικών και

τρέχει ο κοσμάκης στο χρηματιστήριο: αφού μπήκε η τάδε εταιρεία, που έχει τα τάδε μέσα, κανάλια, οτιδήποτε άλλο στον τομέα αυτόν, σου λέει, "όπως το παρουσιάζουν, εδώ είναι η Γη της Επαγγελίας και σε λίγους μήνες"... "πιάσ' το αυγό και κούρευ το".

Θέλω να σας πω για άλλη μια φορά ότι τα πράγματα είναι πάρα πολύ σοβαρά. Το Κοινοβούλιο και το κύρος του -αν αυτό είναι το σπίτι μας, που μας ενδιαφέρει πολύ- είναι ο θεσμός που υπηρετούμε και είμεθα υπόλογοι απέναντι στον ελληνικό λαό για το πώς υπηρετούμε αυτόν το θεσμό και πώς μετά από κάθε βουλευτική περίοδο παραδίδεται στην επόμενη σύνθεση. Γιατί εμείς δεν είμαστε μόνιμοι εδώ. Αυτοί που μιλούν για τους Βουλευτές φαντάζονται τριακόσιους ανθρώπους συνέχεια τους ίδιους και ανατάλακτους, το οποίο είναι επίσης απαράδεκτο και υποκριτικό. 'Η μιλούν για τους πολιτικούς -και μιλούν σχηματικά- σαν να πρόκειται για τα ίδια συγκεκριμένα πρόσωπα, που εδώ και κάμποσες δεκαετίες έχουν συγκεκριμένη και μάλιστα ομοιόμορφη στάση και παρουσία, ιδέες, δράση, έργο, αγαθά ή κακά πράττοντες.

Πρέπει, λοιπόν, αγαπητοί συνάδελφοι, να βγούμε λίγο πέρα από τα συνηθισμένα αυτά ζητήματα ή ζητημάκια, που μας απασχολούν. Να μας απασχολούν, αλλά να πάμε κάπου πιο βαθιά: Να δούμε τι κάνουμε και τι πρέπει να κάνει το σύγχρονο Κοινοβούλιο, ώστε να ξεπεράσει αυτές τις αδυναμίες που έχει και να ανακτήσει το κύρος και τη δύναμή του.

Είπε προηγουμένως ο κ. Σούρλας ότι και για εκείνο και για το άλλο φταίμε εμείς. Εγώ θα έλεγα ότι φταίμε πιο πολύ και για το ότι λέμε ότι φταίμε τόσο εύκολα. Θα σας πω ένα παράδειγμα. Όταν το ΠΑ.ΣΟ.Κ. έχασε τις εκλογές το 1989 -εγώ σπανίως ομιλώ στα όργανα στα οποία συμμετέχω, στην Κεντρική Επιτροπή του κόμματος- θυμήθηκα ότι κάθε φορά που γινόταν η Κεντρική Επιτροπή του ΠΑ.ΣΟ.Κ. -το ίδιο συμβαίνει και με τη Νέα Δημοκρατία, λιγότερο με τα μικρότερα κόμματα, τώρα είδα ότι συμβαίνει και με το Συνασπισμό, με το ΚΚΕ δεν συμβαίνει- την άλλη μέρα, ή μάλλον από την παραμονή, την ίδια μέρα και την άλλη μέρα, ο Τύπος ησυχάζει για να γράφει, τι είπε εκείνος, πώς το είπε. Εν τω μεταξύ, αυτές είναι διαδικασίες που πρέπει να γίνεται κριτική, να γίνεται έλεγχος, αλλά ο Τύπος αυτό δεν εκτιμά, ότι εδώ υπάρχει ζωντάνια, υπάρχει μια ζύμωση πολιτική, ιδεολογική, γίνεται αυτοκριτική, γίνονται πράγματα σωστά, για μια δημοκρατική λειτουργία, αλλά παίρνει". Τι είπε ο Πολύδωρας; Εκείνο. Τι είπε ο Παπαφίλιππου; Το άλλο. Τι είπε ο Παπαδημόπουλος; Το άλλο. Ίδού το χάλι της Νέας Δημοκρατίας!"

Τους είπα, λοιπόν, όταν συζητούσαμε -όπως κάνουν όλα τα κόμματα όταν χάνουν τις εκλογές και ψάχνουν να βρουν τι έφταιξε- ότι πριν αρχίσουμε να συζητούμε για το τι έφταιξε, να συζητήσουμε πόσο φταιζαμε κάθε φορά εδώ και τέσσερα χρόνια που συνεδριάζει αυτή η Κεντρική Επιτροπή, με το τι εικόνα έβγαζε προς τα έξω σχετικά με την κατάσταση μέσα σ' αυτό το κόμμα που κυβερνά.

Αυτό είναι γενικό φαινόμενο, αλλά σας λέγω και για τη Βουλή κάποτε πρέπει να αρχίσουμε να σκεφθούμε. Βγάζουμε κάποιες κορόνες εδώ για ψύλλου πήδημα, διότι, ξέρω γω, καθυστέρησε κάποιος να πάρει το λόγο, διότι ήρθε μία τροπολογία καθυστερημένα εδώ, κακώς βέβαια. Αλλά τι συνέβαινε σε σχέση μ' αυτό μέχρι πριν λίγα χρόνια; Πρέπει να αναγνωρίσουμε ότι είχαμε δεκάδες τροπολογιών, δέκα ο Υπουργός, άλλες δέκα οι Βουλευτές, διότι κάποιος έπταν ότι δεν νομοθετούμε. Ε, για θυμηθείτε και όταν νομοθετούσαμε, ο Υπουργός νομοθετούσε πάλι μέσω κάποιου Βουλευτού της πλειοψηφίας, με τον οποίο είχε προσυνεννοηθεί και κατέθετε μια τροπολογία, την οποία απεδέχετο ο Υπουργός. Δεν είναι τόσο απλά αυτά τα πράγματα. Θέλω να πω όμως ότι πόσες φορές για πράγματα που δεν πρέπει να τα αξιολογήσουμε έτσι, εξαντλούμεθα σε καταγγελίες τόσο υπερβολικές που πραγματικά αυτά τα οποία λέμε εμείς μόνο εδώ μέσα, οι Βουλευτές, αρκούν για να δώσουν τίτλους στις εφημερίδες, στα κανάλια, όταν εμείς οι ίδιοι λέμε ότι λόγω λαϊκισμού ή για άλλους λόγους κοιτάζουν πώς θα προβάλλουν οτιδήποτε αρνητικό.

Το Κοινοβούλιο, το σπίτι μας αυτό, που αν δεν το επαινέσουμε θα πέσει να μας πλακώσει, σπάνια ή μάλλον ποτέ δεν το επαινούμε. Εδώ, λοιπόν, είμεθα για να συγκεντρωνόμαστε, για να αλληλοκατηγορούμεθα, να παρουσιάζουμε ότι τα πράγματα πάνε πάντα από το κακό στο χειρότερο και ότι όποιος προτείνει για να πάνε και στο καλύτερο και αυτός με αυτά που προτείνει κάνει να πάνε ακόμη πιο πολύ στο χειρότερο.

Υπάρχει και κάτι άλλο, κύριοι συνάδελφοι. Εγώ νομίζω ότι πρέπει να μας προβληματίζει η όλη αυτή υπόθεση, όχι επ' ευκαιρία μιας συζήτησής, όπως είναι αυτή η συζήτηση που κάνουμε μία φορά το χρόνο. Ορισμένα πράγματα, που είναι πάρα πολύ ωραία και πάρα πολύ χρήσιμα, πρέπει να τα συζητούμε και μεταξύ μας, μέσα στα κόμματά μας με τις φιλίες μας, τις σχέσεις μας εδώ που έχουμε, ώστε να αναπτυχθεί μία κοινή γνώμη, μέσα στο Κοινοβούλιο που δεν θα είναι πια ένας, δύο, τρεις, τέσσερις συνάδελφοι που, αν αισθάνονται ότι μειωτικά τους αντιμετωπίζουν ορισμένα ΜΜΕ, θα απευθύνονται υπερήφανα.

Εγώ θυμάμαι ένα συνάδελφο -δεν είναι παρών εδώ, ήταν πρώην Υπουργός της Νέας Δημοκρατίας- που του έλεγε κάποιος από το ραδιόφωνο: "κύριε Υπουργέ, περιμένετε τώρα, γιατί έχουμε διαφημίσεις". Και ο συνάδελφος απάντησε: "Αλήθεια; Έχετε διαφημίσεις; Χαίρω πολύ, γεια σας!". Και έκλεισε το τηλέφωνο.

Όμως, θυμάμαι και άλλη περίπτωση, που κατέβηκα στο αεροδρόμιο του Ελληνικού, από τη Θεσσαλονίκη ερχόμενος και έβγαλα το ραδιόφωνο πηγαίνοντας προς το Πόρτο Ράφτη. Μέχρι να φθάσω στο Πόρτο Ράφτη, είκοσι πέντε λεπτά σχεδόν της ώρας, ένας εν ενεργεία Υπουργός εδέχτο μία ταπεινωτική μεταχείριση από κάποιον παραγωγό εκπομπής, ο οποίος στο διάστημα αυτό δύο φορές τον διέκοψε, για να μεταδώσουν και διαφημίσεις. Αυτός με υπομονή περίμενε και στο τέλος του έλεγε "ναι, αλλά τώρα πείτε τα σύντομα, διότι έχουμε πολλή δουλειά..."

Λοιπόν, το πώς συμπεριφερόμεθα εμείς -νομίζω- οδηγεί και σε μία ανάλογη συμπεριφορά. Πολλοί συνάδελφοι λένε ότι δεν μας λογαριάζουν, δεν μας σέβονται. Έχω την εντύπωση ότι πολλές φορές η όλη συμπεριφορά ορισμένων συναδέλφων είναι τέτοια, που προκαλεί πράγματι μία αρνητική συμπεριφορά, ιδιαίτερα από εκείνους που αισθάνονται ικανοποίηση μειώνοντας το Βουλευτή.

Και αναφέρομαι ιδιαίτερα στα ζητήματα -διότι έχω πάρα πολλές καταγγελίες- που έχουν σχέση με τη νομαρχιακή αυτοδιοίκηση. Εκεί, αγαπητοί συνάδελφοι, επί τρία χρόνια τουλάχιστον δεν μπορώ να βρω λύση, μεταξύ των συναδέλφων του αυτού νομού, σχετικά με το στεφάνι. Διότι είπατε αρκετοί, όπως ο κ. Δαβάκης και ο κ. Γεωργακόπουλος, για την 28η Οκτωβρίου. Ωραία. Αλλά την 28η Οκτωβρίου ή στην τοπική γιορτή -όλη η Ελλάδα έχει τοπικές γιορτές, επετείους κλπ- σας πληροφορώ ότι όσες φορές έχουμε κάνει απόπειρα και παρ' όλο ότι βλέπετε είκοσι τέσσερις ώρες το εικοσιτετράωρο δεν κάθομαι ο καημένος, και τα πιο μικρά θέματα και αυτά κοιτάζουμε να τα αντιμετωπίσουμε- δεν βρίσκουμε ανταπόκριση από συναδέλφους.

Πρώτα-πρώτα, μόνο αν έχει λόγο προσωπικό ο συνάδελφος, θα του πεις να πάει στη Μητρόπολη και θα πάει για μία δοξολογία που γίνεται και που κάνει κάποιος σύλλογος. Και του λες: πήγαινε εκεί την Κυριακή, στη δοξολογία, να καταθέσεις ένα στεφάνι. 'Η στο χωριό σου ή κάτω στο νομό σου γίνεται αυτή η εκδήλωση. Ποιος θα πάει; Εσύ ή ο άλλος συνάδελφός σου; Ομηρικοί καυγάδες.

Λοιπόν, αυτά όλα δεν τα ξέρετε, ιδιαίτερα οι συνάδελφοι των επαρχιών; Το ποιος θα είναι ο πρώτος, ποιος είναι ο αρχαιότερος, ποιος είναι της Πλειοψηφίας, ποιος είναι της Μειοψηφίας, ποιος κατάγεται από εκεί; Ναι, αλλά ο άλλος μπορεί να μην κατάγεται από εκεί, αλλά ξέρω κι εγώ, έχει κάποιον άλλον ειδικό λόγο, που πρέπει να εμφανιστεί.

ΗΛΙΑΣ ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΣ: Με τη σειρά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Μπορεί να το

κάνετε εσείς στην Κοζάνη με τη σειρά, αλλού δεν γίνεται με τη σειρά.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΦΟΥΣΑΣ: Αυτά πρέπει να είναι λυμένα πράγματα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Πρέπει να είναι.

Αλλά ας έλθω τώρα σε ζητήματα τα οποία θίξατε και τα οποία πράγματι έχετε λόγο που τα θίξατε.

Σε ό,τι αφορά τους αστυνομικούς, αγαπητοί συνάδελφοι, επί υπουργίας του κ. Γκελεστάθη, αν δεν κάνω λάθος, δόθηκε ένας αστυνομικός σε κάθε Βουλευτή. Αυτός ο αστυνομικός δεν ανήκει στη Βουλή, δεν είναι στη φρουρά της Βουλής. Είναι ένας υπάλληλος του Υπουργείου Δημοσίας Τάξεως, ένας αστυνομικός της ΕΛ.ΑΣ. Από και πέρα το πώς πληρώνεται αυτός, είναι θέμα του πώς πληρώνονται και οι άλλοι συνάδελφοί του. Αυτός ανήκει σε μία υπηρεσία, από την οποία έχει αποσπαστεί γι' αυτό το έργο.

Αυτό είναι το πρόβλημα, διότι από εκεί και πέρα δεν μπορεί η Βουλή να παρακολουθήσει, ακόμα και εάν επρόκειτο να πάρει τριακόσιους αστυνομικούς, που σημαίνει μεταφορά μιας σημαντικής δαπάνης στη Βουλή. Όπως ξέρετε, ένα προσωπικό έχει μία υπηρεσία που το παρακολουθεί. Μιλάμε -και σωστά μιλάτε- για υπερωρίες, για πολυετίες, για διάφορες άλλες λειτουργίες. Και αυτό το είχα συζητήσει τότε με τον κ. Παπαθεμελή επί υπουργίας του και είχε πει τότε ότι κάτι θα γίνει. Θα πρέπει να επανέλθουμε τώρα στον κ. Πετσάλνικο, διότι θεωρώ ότι είναι δίκαιο αυτό. Ως αίτημα είναι δικαιότατο.

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ: Οι αποσπασμένοι στα κόμματα έχουν αποζημιώσεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Ναι, αλλά οι αποσπασμένοι στα κόμματα δεν είναι αποσπασμένοι από τη Βουλή στα κόμματα. Είναι πάλι από το Υπουργείο Δημοσίας Τάξεως.

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ: Απλά το σημειώνουμε.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΑΦΙΛΙΠΠΟΥ: Υπάρχει μία σημαντική διαφορά μεταξύ αυτών που είναι αποσπασμένοι στα κόμματα και αυτών που είναι στους Βουλευτές.

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ: Ένα επιχείρημα λέω.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΑΦΙΛΙΠΠΟΥ: Μπορείτε να παρέμβετε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Να παρέμβω. Πολύ ευχαρίστως.

Εκεί που υπάρχει πρόβλημα, το οποίο όμως για λόγους που δεν είναι του παρόντος, δεν κατόρθωσα ακόμα να το αντιμετωπίσω, είναι αυτό του ενός συνεργάτη. Είναι ένα πρόβλημα αυτό και δεν έχει σχέση το ότι δεν έχει εγγραφεί κονδύλι στον Προϋπολογισμό. Εάν μπορέσω να το αντιμετωπίσω, θα κάνω μεταφορά μιας πίστωσης, διότι πράγματι είναι ένα θέμα σοβαρό και δίκαιο.

Θέλω να σας πω, αγαπητοί συνάδελφοι, ότι όποια προσπάθεια κάνουμε εδώ μέσα στη Βουλή, γίνεται με πολύ κόπο. Πρώτα-πρώτα διότι -και όλοι είστε πολιτικοί με γνώση, πείρα, ευαισθησία, καθένας εκεί που βρίσκεται μάλιστα το αντιλαμβάνεται καλύτερα- είναι πάρα πολύ δύσκολο στον Πρόεδρο της Βουλής να κάνει οτιδήποτε χωρίς προηγουμένως να το σταθμίσει, διότι πρέπει να κρατάει εδώ πέρα κάποιες ισορροπίες, με την καλή έννοια του λόγου. Οτιδήποτε κάνει κανείς. Από αλλαγές που μπορεί να κάνει στη λειτουργία των υπηρεσιών, από πρωτοβουλίες που μπορεί να πάρει για το ένα ή το άλλο ζήτημα, από τις αποστολές που θα πάνε στο εξωτερικό, ακόμα και από το πώς δίνει το λόγο μέσα σε αυτήν την Αίθουσα και πόσο περισσότερο παρατηρεί το Βουλευτή της Αντιπολιτεύσεως σε σχέση με το Βουλευτή της Συμπολιτεύσεως. Πρέπει να είναι κανείς εν εγρηγόρει συνεχώς και για τα πάντα.

Θέλω να διαβεβαιώσω τον κ. Παπαδημόπουλο ότι δεν μεταφέραμε έτσι ελαφρά τη καρδία, ούτε σκεφτήκαμε να πετάξουμε μερικά εκατομμύρια, όπως προφανώς κάποιος όχι και τόσο ειλικρινής υπάλληλος σας πληροφορήσε. Σας βεβαιώ ότι αποφάσισα τη μεταφορά αυτή, διότι εδώ από το 1993, που ήρθα, είχα υπηρεσίες όπου υπάλληλοι ήταν πατείς με, πατώ σε. Στην υπηρεσία αυτή των Δημοσίων Σχέσεων, για την οποία αναφερθήκατε...

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΑΠΑΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ: Και για το Λογιστήριο είπα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης):... σας πληροφορώ ότι όταν ανέβηκα το Νοέμβριο του 1993, νόμιζα ότι ήταν δύο - τρεις υπάλληλοι και οι άλλοι επισκέπτες. Και μου είπε επί λέξει ο κ. Βλάχος τότε -έχει συνταξιοδοτηθεί- "όχι, αλλά δεν έχουμε πού να καθήσουμε".

Για το Λογιστήριο που είπατε: Είχατε δει πώς εργαζόντουσαν εδώ στο Λογιστήριο; Ίσως πηγαίνατε στον πρώτο όροφο δίπλα από την 150 Αίθουσα. Κατεβήκατε και εδώ στον ημιόροφο που ήταν; Πήγατε επάνω στο δεύτερο όροφο που ήταν, δίπλα από τη Νέα Δημοκρατία; Πήγατε να δείτε το Τμήμα Προμηθειών, σε μία Αίθουσα που πήρα δίπλα από το ΠΑ.ΣΟ.Κ.; Σε τέσσερα κομμάτια ήταν χωρισμένη αυτή η υπηρεσία. Τους μάζεψα εκεί. Θα συνηθίσουν. Εδώ δωμάτιο μέσα στο σπίτι σου αλλάζεις και ξεενεύεσαι. Είναι ένα ωραίο κτίριο. Να πάτε να το δείτε, σας παρακαλώ. Να δείτε τον κήπο απέναντι, να δείτε καθαρό περιβάλλον, νέα έπιπλα.

Σας είπε κάποιος υπάλληλος ότι έφυγαν από εδώ, που και μόνον η παρουσία είναι μία σφραγίδα ότι είναι δίπλα στην εξουσία. Δεν είναι λογική αυτή. Η δουλειά του υπαλλήλου είναι να κάνει δουλειά και όχι να θεωρεί ότι, όντας εδώ μέσα, έχει κάποια μεγαλύτερη πέραση. Αυτό εγώ δεν το καταλαβαίνω.

Εγώ πρώτος επαινώ τους υπαλλήλους. Αλλά όπως συμβαίνει και με εμάς τους Βουλευτές, δεν έχουν όλοι και οι Βουλευτές και οι υπάλληλοι τον αυτόν βαθμό ευανομολογίας, αποδόσεως κλπ. Και ο έπαινος ο πολύς βλάπτει. Όπως και ο άδικος ψόγος επίσης βλάπτει πολύ. Να επαινούμε λοιπόν εκεί που πρέπει, όσο πρέπει.

Και πρέπει να υιοθετούμε -και αυτή είναι μία ιδιαίτερη παράκληση, που σας απευθύνω- πράγματα, τα οποία έχουν μία αντικειμενική βάση και μία αντικειμενική εικόνα.

Αυτά τα πέντε χρόνια έχουμε πετύχει και κάτι άλλο. Οι εργαζόμενοι εδώ στη Βουλή το γνωρίζουν. Παλαιότερα καθένας ήταν δίπλα από έναν, από δύο, από τρεις Βουλευτές, που πήγαιναν και έλεγαν στον Πρόεδρο "αυτόν πήγαίνε τον εκεί", "κάνε εκείνο, το άλλο" κλπ. Γνωρίζουν τώρα οι υπάλληλοι -και έτσι απηλλάγητε και εσείς από πολλούς μπελάδες- ότι όποιος απευθυνθεί σε Βουλευτή, για να ζητήσει για το άλφα ή το βήτα θέμα, υπηρεσιακής του καταστάσεως παρέμβαση, όχι μόνο δεν θα ικανοποιηθεί το αίτημά του αυτό, αλλά ενδεχομένως να έχει και μία κύρωση. Έτσι ησυχάσατε και εσείς και ασχολούνται οι υπάλληλοι με τη δουλειά τους. Γιατί εδώ, καθώς είμαστε πέντε κόμματα και τριακόσιοι Βουλευτές, αντιλαμβάνεστε τι θα γινόταν. Και δόξα τω Θεώ, εμείς εδώ δεν έχουμε το χάλι που έχουν άλλες δημόσιες υπηρεσίες, που δεν τολμάει ο γενικός γραμματέας να μετακινήσει υπάλληλο από όροφο σε όροφο και σπεύδουμε όλοι να κάνουμε καταγγελία ότι πρόκειται για πολιτική δίωξη, ότι η μετάθεση είναι για συνδικαλιστικούς λόγους κλπ.

Ας αφήσουμε, λοιπόν, τις υπηρεσίες και τους υπαλλήλους. Εργάζονται καλά.

Και νομίζω ότι αυτή η αναδιάταξη που κάναμε, θα βοηθήσει πάρα πολύ το Κοινοβούλιο. Το Κοινοβούλιο χρειάζεται εδώ τις βασικές μονάδες, που υπηρετούν τη λειτουργία του άμεσα, όχι έμμεσα.

Η Διεύθυνση Νομοθετικού Έργου πρέπει να έχει τη δυνατότητα και προσωπικού και ανέσεως και μέσων και χώρων.

Η Διεύθυνση Κοινοβουλευτικών Επιτροπών επίσης. Πήγατε να δείτε πώς εργάζονται οι υπάλληλοι των Κοινοβουλευτικών Επιτροπών; Θα τους λυπηθείτε! Είναι σαν τα κλουβιά στο Βιετνάμ, που έβαζαν μέσα τους αντάρτες Βιετκόγκ, όταν τους έπιασαν. Ανεβείτε στον πρώτο όροφο, να δείτε πώς εργάζονται αυτοί οι άνθρωποι. Πρέπει να αραιώσουν.

Η Διεύθυνση Στενογραφίας και Πρακτικών επίσης, που χρειάζεται για την άμεση λειτουργία του Κοινοβουλίου. Και εκείνοι είχαν οξύτατο πρόβλημα παλαιότερα. Αραιώσαν. Ακόμη, όμως, χρειάζεται μεγαλύτερη άνεση.

Πέραν αυτών, υπάρχουν και άλλες δραστηριότητες της Βουλής.

Εδώ άκουσα -και σωστά το λέτε- σχετικά με την επικοινωνία

της Βουλής. 'Ήδη στα υπόγειά μας έχουμε εγκαταστήσει, με κόστος πεντακόσια εκατομμύρια (500.000.000) δραχμές, ό,τι χρειάζεται για μία πλήρη εγκατάσταση στούντιο, ειδικού εργαστηρίου για μοντάζ, για μιάζ κλπ. Όλα αυτά, οι κάμερες εδώ μέσα, θα πεταχθούν. Μπαίνουν υπερσύγχρονα μηχανήματα πανοραμικής κάλυψης του χώρου.

Και για όσους δεν το έχετε υπόψη σας, στο νόμο για την ψηφιακή τηλεόραση υπάρχει διάταξη, με την οποία καθέννας που θα έχει άδεια για ψηφιακή τηλεόραση, υποχρεώνεται το πρώτο κανάλι να το δώσει να το διαχειρίζεται η Βουλή.

Πρόθεσή μας είναι όχι να κάνουμε εδώ τηλεοπτικό σταθμό, γιατί αυτή είναι άλλη ιστορία. Άντε να κάνεις διορισμούς, άντε να φέρεις κόσμο, άντε να κανονίσεις πρόγραμμα, άντε να βρουν τα κόμματα την άκρη με το ένα ή με το άλλο πρόγραμμα.

Εγώ σκέπτομαι κάτι πολύ πιο απλό. Φώναξα τους περιφερειακούς σταθμούς και κατάλαβαν -ο κ. Παπαφιλίππου και ο κ. Πολύδωρας θα τα καταλαβαίνουν πιο καλά αυτά που τα ξέρουν, όπως και άλλοι συνάδελφοι- ότι όταν έχουν δέκα ώρες πρόγραμμα, είναι σίγουρα χρήσιμο να τους δίνει κανείς μέσω δορυφόρου ή μέσω του ΟΤΕ το πρόγραμμα μιας, δυο ωρών της Βουλής, αν μάλιστα έχει αγροτικά ζητήματα ή θέματα που αφορούν το νομό Κοζάνης ή τη μείζονα περιοχή της δυτικής Μακεδονίας. Δεν είναι έτσι, κύριε Παπαφιλίππου; Δεν θα το παίρνω;

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΑΦΙΛΙΠΠΟΥ: Σωστό είναι.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ (Πρόεδρος της Βουλής): Είναι και ο μόνος τρόπος κατά τη γνώμη μου να αναγκασθούν και τα κεντρικά κανάλια, τα μεγάλα, να βάζουν το Κοινοβούλιο, όταν ο κόσμος πια θα τους λείπει "κύριοι δεν σας βλέπουμε εμείς στη Λαμία ή στη Λάρισα ή στα Γιάννενα ή στην Κοζάνη, δίδοι με το τοπικό κανάλι βλέπουμε και Κοινοβούλιο και σας δεν βλέπετε παρά μόνο αν είναι να φτύσετε το Κοινοβούλιο. Τότε μόνο βλέπετε Κοινοβούλιο".

Αλλά γι' αυτά, αγαπητοί συνάδελφοι, χρειάζεται να γίνει μια εργώδης προσπάθεια δική μας. Εγώ μερικές φορές, που βρίσκομαι σε μεγάλη αγανάκτηση, σκέπτομαι τι απήχηση θα εύρισκα -και σας το λέω αυτό ως ιδέα- εάν έπαιρνα τους συναδέλφους όλων των κομμάτων να επισκεφθούμε ένα, δύο, τρεις νομούς μαζί κάθε Σαββατοκύριακο, όπως κάνουν τα κόμματα τις περιόδους, που λένε πάρε τον κ. Πολύδωρα, τον κ. Παπαφιλίππου ή τον κύριο τάδε και κάνετε εξόρμηση για τη Νέα Δημοκρατία στην Κοζάνη, στη Δράμα κλπ. Να πηγαίναμε ως Κοινοβούλιο, ο Πρόεδρος ή ένα μέρος του Προεδρείου, να συζητήσουμε με τον κόσμο σε μια αίθουσα, είτε του Εμπορικού Συλλόγου είτε του Δικηγορικού Συλλόγου είτε σε μια άλλη αίθουσα, να τον ευαισθητοποιήσουμε σχετικά με τη σημασία και τους μεγάλους κινδύνους απ' αυτήν την προϋούσα εξασθένηση και απαξίωση των θεσμών και ιδιαίτερα αυτών των θεσμών της συμμετοχής, του ενδιαφέροντος για τα κοινά, της πολιτικής.

Βλέπω από τα παιδιά που δέχομαι μέσα -και κάνω τα αδύνατα δυνατά κάθε μέρα, έστω και δέκα λεπτά να πεταχτώ δίπλα να τα δω- αυτό που είπε ο κ. Δραγασάκης. Το είπε με άλλο παράδειγμα, για άλλο επίπεδο. Είπε, δηλαδή, ότι σ' αυτές τις συνθήκες της παγκοσμιοποίησης της οικονομίας, η σχέση πολιτικής και οικονομίας αρχίζει να παίρνει μια άλλη μορφή και η πολιτική αρχίζει να αποκτά έναν άλλο ρόλο. Ωραία! Έχουμε συσσωρευση, παγκοσμιοποίηση, ανταγωνισμό. Κοροϊδέψτε, μπλοφάρετε, κάντε συνωμοσίες, υπονομεύσετε οικονομίες μικρών χωρών, καταστρέψατε τραπεζικούς κολοσσούς, όλα αυτά τα παιχνίδια. Ωραία, η πολιτική πώς θα το αφήσει αυτό το πράγμα; Έρχονται βέβαια και οι άλλες παράμετροι. Η οικονομία και η οικονομική δράση τι είναι; Είναι έξω από ανθρώπινους στόχους, έξω από κοινωνικές ανάγκες και καταστάσεις;

Πιστεύω και εγώ λοιπόν ότι ίσως είμεθα στον πάτο. Πιο κάτω δεν χωράει. Από εδώ και πέρα μάλλον θα πρέπει να αρχίσει να ανατρέπεται αυτή η εικόνα. Και τι πρέπει να κάνουμε εμείς;

Σε ό,τι αφορά τη Βουλή, επί πέντε χρόνια τώρα είναι διάπλατα ανοικτές οι πόρτες της στην κοινωνία μας. Είναι πολύ σημαντικό το ότι σε έναν πληθυσμό δέκα εκατομμυρίων κατοίκων, πεντακόσιες χιλιάδες πολίτες, από τους οποίους τριακόσιες πενήντα χιλιάδες νέοι, έχουν έρθει εδώ. Έχουν δει Βουλευτές, έχουν δει τον Πρόεδρο

της Βουλής, έχουν δει τους χώρους. Κατάλαβαν ότι εκτός από την Αίθουσα αυτή υπάρχουν και άλλες αίθουσες που συνεδριάζουν επιτροπές. Βλέπουν τους Βουλευτές μέσα, άρα ξέρουν ότι δεν έχουν εξαφανιστεί, όταν λείπουν από εδώ πέρα.

Ρωτάς τα παιδιά "τι ξέρετε από τη Βουλή;" "Τα άδεια έδρανα". "Το ότι μπορείτε να έρχεστε όποτε θέλετε στη Βουλή, το ξέρετε;". Δεν το ξέρουν, διότι δεν το γράφει καμία εφημερίδα, δεν το είπε κανένας ραδιοφωνικός σταθμός.

Σκέφτομαι να κάνω ένα τηλεοπτικό σποτ, ακριβώς για να ξεσκεπάσουμε και αυτήν τη συστηματική προσπάθεια, που πιστεύω ότι σε αυτή εντάσσεται η πλήρης απαξίωση του Κοινοβουλίου. Ο κόσμος δεν γνωρίζει αυτήν την απλή πληροφορία.

Σε ό,τι αφορά, αγαπητοί συνάδελφοι, τα θέματα των χώρων, εδώ πρέπει να πω ότι τα κόμματα έχουν αρκετούς χώρους, τουλάχιστον με τα σημερινά δεδομένα. Υπάρχει ένα γραφείο για τα τρία μικρότερα κόμματα. Υπάρχει ένα γραφείο για τον Πρόεδρο του κόμματος. Υπάρχει ένας μεγαλύτερος χώρος -μία μικρή αίθουσα- για τους Βουλευτές του κόμματος. Υπάρχει ένα γραφείο για τον Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο και στη μεγάλη αίθουσα μπορεί να είναι και δύο ή τρεις γραμματείς σε ένα τραπέζι. Γύρω γύρω μπορεί να καθήσουν οι Βουλευτές, οι δέκα, έντεκα ή εννέα Βουλευτές των μικρότερων κομμάτων.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΙΝΤΖΕΣ: Έρχονται και οι συνεργάτες...

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ (Πρόεδρος της Βουλής): Ναι, αλλά, κύριε Ιντζέ, μακάρι να ήταν τα πράγματα έτσι. Σας πληροφορώ ότι και στο περίφημο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ο Βουλευτής έχει ένα χώρο που είναι και υπνοδωμάτιο και γραφείο, δύο μέτρα επί τρία ακριβώς. Υπάρχει μάλιστα ένα κρεβάτι, το οποίο άλλοτε απλώνει και άλλοτε μαζεύεται.

Μη νομίζουμε ότι αλλού "έχουν ανοίξει τις κάνουλες" και λένε "ξοδέψτε". Άλλωστε αυτό που έχει σημασία είναι το τι χρειάζεται πραγματικά και τι αξιοποιεί ο Βουλευτής.

Εγώ θα σας πω -χωρίς να γίνομαι κακός- ότι μπροστά σας έχετε ένα έδρανο, το οποίο έχει ένα συρτάρι. Το συρτάρι αυτό έχει μία κλειδαριά ασφαλείας. Εγώ όταν ήμουν Βουλευτής μαζί σας, πριν από πολλά χρόνια, θυμάστε τι έκανα. Ήμουνα επί ώρες εδώ μέσα, τις πιο πολλές ερωτήσεις και επερωτήσεις τις έγραφα εκεί και συγχρόνως παρακολουθούσα τη συνεδρίαση και έπαιρνα το λόγο. Τώρα το έχουμε κάπου χαλαρώσει το πράγμα και πρέπει να το παραδεχόμαστε και εμείς.

Σωστά είπε ο κ. Παπαδημόπουλος ή ο κ. Παπαφιλίππου για το θέμα των παρουσιών. Θα μπορούσαμε να το κάνουμε με το ηλεκτρονικό σύστημα, αλλά το πρόβλημα δεν είναι να μπει, να πατήσει και να φύγει, είναι να μείνει. Γι'αυτό εγώ πρότεινα αυτό το μέτρο. Και πρέπει να πω ότι απέδωσε, γιατί οι συνάδελφοι έχουν πληθός υποχρεώσεων, αλλά αφήσει έλθουν και στη Βουλή, αντιλαμβάνεστε ότι δίνουν και λίγο χρόνο, ανάλογα με το ενδιαφέρον που έχει το θέμα που συζητείται.

Αύριο θα δώσω μία συνέντευξη στη ΝΕΤ στις 22.00' η ώρα και θα έχω την ευκαιρία να πω πάλι τα ίδια πράγματα στους δημοσιογράφους. Είπα προχθές στα παιδιά του Τεχνικού Λυκείου Φιλαδέλφειας, που με ρωτούσαν γιατί είναι άδεια η Αίθουσα: "Γιατί παιδιά μου από τις 18.30' την Κυριακή μέχρι τις 00.30' από τις 18.00' χθες μέχρι τις 02.00' και από τις 10.00' σήμερα το πρωί μέχρι τις 16.00' και από τις 18.00' μέχρι τις δώδεκα, δεν καταλαβαίνετε ότι και εσείς ακόμα που είσατε νέα παιδιά και πρέπει να παρακολουθήσετε ένα πρόγραμμα δεν μπορείτε να καθήσετε εκεί συνεχώς και κάθε σαράντα πέντε λεπτά πρέπει να χτυπήσει το κουδούνι για να βγείτε έξω";

Ο Βουλευτής δεν είναι ο μαθητής που πάει να παρακολουθήσει ένα πρόγραμμα. Πάει εκεί που έχει αντικείμενο από το κόμμα του. Συμμετέχει σε κάποιες επιτροπές το κόμμα του. Έχει την περιφέρειά του. Έχει επιτροπές στη Βουλή που συζητείται ένα νομοσχέδιο. Έχει αποστολές στο εξωτερικό.

Αυτά, όμως, αγαπητοί συνάδελφοι, πρέπει να τα λέμε στον

κόσμο. Επαναλαμβάνω ότι το σκέφτομαι αυτό και εάν ωριμάσει η ιδέα μέσα μου, εγώ θα καλέσω όσους κρίνουν ότι στο νομό τους είναι ώριμα τα πράγματα, να πάμε εκεί.

Να πάμε εκεί στην αίθουσα του Βιομηχανικού και Εμπορικού Επιμελητηρίου Λειβαδιάς και να έρθουν εκεί οι νοικοκυραίοι, οι αστοί, οι εργαζόμενοι, να μας ρωτήσουν και να μας κατηγορήσουν και να απολογηθούμε για αυτό το έρημο Κοινοβούλιο, που έχει καταντήσει έρημος κλήρος. Κανείς δεν αισθάνεται ότι πρέπει να πει κάτι για να το υπερασπιστεί.

'Ακουγα το πρωί τον κ. Κουίκ στον ΑΝΤ-1. Μιλούσε απαξιωτικά για τους πολιτικούς. Ε, δεν είναι ένας καινούριος δημοσιογράφος, έχει όμως συνηθίσει και εκείνος, προφανώς, στη λογική ότι άμα μιλάω αρνητικά για το Κοινοβούλιο, τους Βουλευτές και τους πολιτικούς τηλεφωνούν περισσότεροι απ'αυτούς που με ακούν, για να μου πουν εν συνεχεία τα μηνύματά τους.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΑΠΑΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ: Αυτοί που έχουν συνεχή παρουσία εδώ, να αμείβονται ηθικά.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ (Πρόεδρος της Βουλής): Δεν γίνεται αυτό, κύριε Παπαδημόπουλε.

Ξέρετε, ο εκδότης μιας εφημερίδας, όπως και άλλων εφημερίδων κλπ., τι μου είπε και αυτό είναι και το παράπονό μου, γιατί συχνά προσπαθώ με όλους, εκδότες, διευθυντές, να βάλουν κάποιες στήλες, γιατί έχει ενδιαφέρον, να γράψουν τι έρχεται σε ένα νομοσχέδιο. Και εδώ πρέπει να σας πω ότι δεν φταίνε οι δημοσιογράφοι. Τους στέλνουν ύλη, την οποία την πετάνε. Τι να κάνουν; Ξέρετε τι μου είπε ο εκδότης; 'Ότι μπορούμε να βοηθήσουμε δίνοντάς τους κάθε μέρα ποιοι είναι οι απόντες. Δηλαδή η λογική είναι το reality show, για να σας καλέσουν και στο παράθυρο την άλλη μέρα να σας πούν "κύριε Παπαδημόπουλε πού ήσασταν χθες;" 'Ισως να πάρουν και την κ. Παπαδημοπούλου και να τη ρωτήσουν "την τάδε ώρα είσθε βεβαία ότι ο κ. Παπαδημόπουλος ήταν στη Βουλή;"

Λοιπόν, αυτή είναι η κατάσταση και είναι γενικότερο σύμπτωμα εκπεσμού και σήψης κοινωνικής. Βαίνει πέραν της πολιτικής και πέραν του ρόλου των μέσων. Όλη αυτή η εικόνα της διαφθοράς που παρουσιάζεται, όχι μόνο μέσα στο κράτος αλλά μέσα σε ολόκληρη την κοινωνία, δεν είναι τυχαία.

Πιστεύω ότι πρέπει να δούμε πλέον συνολικά και συλλογικά τι κάνουμε.

Κύριοι συνάδελφοι, όλα όσα κατετέθησαν, σας βεβαιώ ότι θα τα μελετήσω. Δεν θα σας δώσω απαντήσεις τώρα, διότι θα καθυστερήσουμε πολύ. Θέλω να ευχαριστήσω τους εισηγητές. Τον κ. Πολύδωρα τον ευχαρίστησα ήδη για τα καλά του λόγια, αλλά και όλους όσους πήρατε το λόγο και μείνατε μέχρι αυτήν την ώρα.

Ελπίζω ότι δεν είμαστε μόνο εμείς που ενδιαφερόμεθα. Αλλά πολλές φορές δίνουμε αυτήν την εντύπωση και εκείνοι που караδοκούν, από κάτι τέτοια αρπάζονται.

Θέλω επίσης να ευχαριστήσω τους εργαζόμενους, τη συντριπτική πλειονότητα των εργαζομένων. Έχουμε και κάποιους τεμπέληδες, αλλά οι περισσότεροι δουλεύουν και δουλεύουν με ευσυνειδησία και γι'αυτό είμαι ευτυχής.

Σε ό,τι αφορά τα άλλα ζητήματα, που αφορούν τους Βουλευτές, τα έξοδα κίνησης, τα εισιτήρια, τη λειτουργία των γραφείων, τα ταχυδρομικά. Αυτά είναι υπαρκτά θέματα και κάποια απ'αυτά είναι υπό μελέτη προς αντιμετώπιση.

Τα έξοδα κίνησης τα έχω καθηλώσει στο 1994, αν και μόνο η βενζίνη έκτοτε έχει διπλασιαστεί. Κάναμε πάντοτε κάποια προσπάθεια, αγαπητοί συνάδελφοι, να μη δίδουμε την εντύπωση ότι εδώ ξοδεύουμε χρήματα πολλά. Και πέρυσι επιστρέψαμε δύο δισεκατομμύρια οκτακόσια εκατομμύρια (2.800.000.000) δραχμές. Πρόπερσι είχα μια καλύτερη ιδέα και αγοράσαμε τα δύο κτίρια της Φιλελλήνων και της Αμαλίας, φέτος όμως θα επιστρέψουμε άλλα τόσα.

Προέρχονται και από περικοπές λόγω απουσιών και από περικοπές από τις διάφορες επιτροπές. Καλώς. Το πρόβλημα είναι ότι το ξέρω εγώ, το ακούτε εσείς. Ελπίζω οι δημοσιογράφοι, που θα το διαβάσουν ίσως αύριο, να γράψουν κάτι, ότι δεν είμαστε εδώ για να κατασπαταλούμε το χρήμα του φορολογούμενου πολίτη, αλλά ότι το σκεπτόμαστε περισσότερο από οποιονδήποτε άλλον παράγοντα και φορέα του γενικότερου δημόσιου τομέα.

Σας ευχαριστώ πολύ, κύριοι συνάδελφοι.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες της Αιθούσης)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Κηρύσσεται περαιωμένη η συζήτηση για την έγκριση του Απολογισμού του 1997 και την ψήφιση του Προϋπολογισμού του 1999.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Πρόεδρος της Βουλής κ. **ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ**)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτός ο Απολογισμός δαπανών της Βουλής για το οικονομικό έτος 1997, κατ' έξοδα, αποτελέσματα από τη χρήση του και στο σύνολο ;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτός, δεκτός.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Συνεπώς ο Απολογισμός δαπανών της Βουλής για το οικονομικό έτος 1997 κατ' έξοδα, αποτελέσματα από τη χρήση του και στο σύνολο έγινε δεκτός, σε μόνη συζήτηση, ομοφώνως και έχει ως εξής:

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΞΟΔΩΝ ΒΟΥΛΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 1997

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΞΟΔΩΝ ΟΙΚΟΝ. ΕΤΟΥΣ 1997

Αριθμός Κώδικα	Ειδικού φορέα Κατανομοσία	Διαμορφωμένες πιστώσεις που έχουν χορηγηθεί	Πιστώσεις που έχουν αναληφθεί	Ποσά που έχουν πληρωθεί	Αδιάθετες πιστώσεις
03	ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ				
100	ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ				
0000	ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΓΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ				
0100	Συνταγματικά βάρη	9.661.566.000	9.661.563.662	9.661.563.662	2.338
0200	Αμοιβές τακτικών πολιτικών υπάλληλων	3.037.849.000	3.037.840.280	3.037.840.280	8.720
0300	Αμοιβές έκτακτων υπάλληλων ειδικών κατηγοριών	1.477.378.000	1.477.370.788	1.477.370.788	7.212
0500	Πρόσθετες και παρεπόμενες παροχές πολιτικών υπάλληλων στρατιωτικών και οργάνων ΕΛ.ΑΣ.	3.472.155.000	3.472.153.285	3.472.153.285	1.735
0700	Πληρωμές για μετακίνηση δημόσιων ή μη λειτουργών	529.680.000	529.678.628	529.678.628	1.372
0800	Πληρωμές για λοιπές υπηρεσίες	1.774.390.000	1.774.380.607	1.774.380.607	9.393
	ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 0000	19.953.018.000	19.952.987.230	19.952.987.230	30.770
1000	ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΑΓΑΘΩΝ ΚΑΙ ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ				
1100	Προμήθεια ειδών εξοπλισμού υπηρεσιών, εργαστηρίων κ.λπ.	258.734.000	258.731.207	258.731.207	2.793
1200	Προμήθεια υγειονομικού φαρμακευτικού υλικού και ειδών καθαριότητας και ευπρεπισμού	19.311.000	19.308.533	19.308.533	2.467
1300	Προμήθεια ειδών συντήρησης και επισκευής εγκατ/σεων & εξοπλισμού	31.132.000	31.130.031	31.130.031	1.969
1400	Προμήθεια ειδών διατροφής, ιματισμού, υπόδησης & εξάρτυσης	17.801.000	17.799.993	17.799.993	1.007
1500	Καύσιμα και λιπαντικά	42.172.000	42.171.873	42.171.873	327
1600	Διάφορες προμήθειες	68.642.000	68.640.950	68.640.950	1.050
1700	Προμήθεια κεφαλαιακού εξοπλισμού	656.298.000	656.295.096	656.295.096	2.904
	ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 1000	1.094.090.000	1.094.077.483	1.094.077.483	12.517
2000	ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΤΙΚΕΣ				
2300	Επιχορηγήσεις σε ΝΠΔΔ	829.839.000	829.839.000	829.839.000	161.000
2500	Επιχορήγηση σε φυσικά και νομικά πρόσωπα Ι.Δ.	5.000.000	5.000.000	5.000.000	0

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΞΟΔΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 1997

Ειδικού φορέα					
Αριθμός Κώδικα	Κατηγορία	Διαμορφωμένες πιστώσεις που έχουν χορηγηθεί	Πιστώσεις που έχουν αναληφθεί	Ποσά που έχουν πληρωθεί	Αδιάθετες πιστώσεις
2600	Επιχορηγήσεις, εισφορές & συνδρομές σε Διεθνείς Οργανισμούς & Κοινότητες του Εξωτερικού	48.682.000	48.681.786	48.681.786	214
	ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 2000	883.521.000	883.520.786	883.520.786	214
7000	ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΕΙΣ				
	ΑΓΟΡΕΣ, ΑΝΕΓΕΡΣΕΙΣ				
7200	Απαλλοτριώσεις, αγορές ανεγέρσεις κτιρίων και εκτελέσεις έργων	1.054.304.000	1.054.303.226	1.054.303.226	774
	ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 7000	1.054.304.000	1.054.303.226	1.054.303.226	774
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΒΟΥΛΗΣ	22.984.933.000	22.984.888.725	22.984.888.725	44.275

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΞΟΔΩΝ ΟΙΚΟΝ. ΕΤΟΥΣ 1997

Αριθμός Κώδικα	Ειδικού φόρτα Κατανομασία	Διαμορφωμένες πιστώσεις που έχουν χορηγηθεί	Πιστώσεις που έχουν αναληφθεί	Ποσά που έχουν πληρωθεί	Αδιάθετες πιστώσεις
03	ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ				
100	ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ				
0000	ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΓΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ				
0100	Συνταγματικά βάρη				
0120	Βουλευτική αποζημ. & επιδομ.				
0121	Αποζημίωση Βουλευτών	6.690.434.000	6.690.433.651	6.690.433.651	349
0122	Αποζημίωση Βουλευτών για τη συμμετοχή τους στα τμήματα διακοπών της Βουλής και της Επιτροπής αυτής	932.000.000	931.999.633	931.999.633	367
0123	Επίδομα οργαν. γραφείου βουλ.	1.235.950.000	1.235.949.263	1.235.949.263	737
0124	Επίδομα οικογ. βαρών βουλευτ.	41.103.000	41.102.781	41.102.781	219
0125	Ταχυδρομικά τέλη βουλευτών	477.069.000	477.068.667	477.068.667	333
0126	Εξοδα κίνησης	285.010.000	285.009.667	285.009.667	333
		9.661.566.000	9.661.563.662	9.661.563.662	2.338
	ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 0100	9.661.566.000	9.661.563.662	9.661.563.662	2.338
0200	Αμοιβές τακτικών πολιτικών υπαλλήλων				
0210	Βασικός μισθός τακτικών υπαλ.				
0211	Βασικός μισθός τακτικών	1.338.905.000	1.338.904.703	1.338.904.703	297
		1.338.905.000	1.338.904.703	1.338.904.703	297
0220	Γενικά επιδόματα τακτικών υπαλ.				
0221	Επίδομα χρόνου υπηρεσίας	417.383.000	417.382.548	417.382.548	452
0222	Επίδομα μεταπτυχιακών σπουδών	1.022.000	1.021.799	1.021.799	201
0223	Επίδομα οικογενειακών βαρών	71.231.000	71.230.399	71.230.399	601
0224	Επίδομα εξομάλυνσης διαφορών μισθολογίου	160.179.000	160.178.081	160.178.081	939
0225	Α.Τ.Α. αποδοχών τακτικών	420.426.000	420.425.139	420.425.139	861
0226	Προσωπική διάφορα της παρ.3 του άρθρου 24 του Ν.1505/84 & της παρ.6 του άρθρου 2 του ν. 1517/85	4.297.000	4.296.365	4.296.365	635
0227	Κίνητρα απόδοσης	241.944.000	241.943.323	241.943.323	677
0228	Διαφορές αποδοχών από την εφαρμογή του νέου μισθολογίου	141.253.000	141.252.132	141.252.132	868
0229	Λοιπά γενικά επιδόματα τακτικών	42.492.000	42.491.602	42.491.602	398
		1.500.227.000	1.500.221.368	1.500.221.368	5.632
0230	Ειδικά επιδόματα τακτικών πολιτικών υπαλλήλων				
0233	Εξοδα παράστασης	22.780.000	22.779.562	22.779.562	438
0235	Επίδομα επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας	673.000	672.840	672.840	160
0237	Επίδομα θέσης του Ν.1586/86 και του Ν.1566/85	9.840.000	9.839.149	9.839.149	851
0239	Λοιπά ειδικά τακτικά επιδόματα πολιτικών υπαλλήλων	129.082.000	129.081.001	129.081.001	999
		162.375.000	162.372.552	162.372.552	2.448
0240	Κλαδικά επιδόματα τακτικών πολιτικών υπαλλήλων				
0244	Επίδομα πληροφορικής	25.642.000	25.641.657	25.641.657	343
0249	Λοιπά κλαδικά επιδόματα τακτικών πολιτικών υπαλλήλων	6.940.000	6.940.000	6.940.000	0
		32.582.000	32.581.657	32.581.657	343

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΞΟΔΩΝ ΟΙΚΟΝ. ΕΤΟΥΣ 1997

Αριθμός Κωδικά	Ειδικού φορέα	Διαμορφωμένες πιστώσεις που έχουν χορηγηθεί	Πιστώσεις που έχουν αναληφθεί	Ποσά που έχουν πληρωθεί	Αδιάθετες πιστώσεις
	Κατονομασία				
0260	Διάφορες αποζημιώσεις δημοσίων ή μη λειτουργών				
0265	Αποζημίωση σπουδαστών δημοσίων σχολών που πραγματοποιούν στις δημόσιες υπηρεσίες άσκηση στο επάγγελμα	3.760.000	3.760.000	3.760.000	0
		3.760.000	3.760.000	3.760.000	0
	ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 0260	3.037.849.000	3.037.840.280	3.037.840.280	8.720
0300	Αμοιβές έκτακτων υπάλληλων ειδικών κατηγοριών				
0310	Βασικός μισθός έκτακτων				
0311	Βασικός μισθός έκτακτων	188.381.000	188.380.161	188.380.161	839
		188.381.000	188.380.161	188.380.161	839
0320	Γενικά επιδόματα έκτακ. υπαλλ.				
0321	Προσαύξηση μισθού για πολυετή υπηρεσία	14.587.000	14.586.117	14.586.117	883
0322	Επίδομα σπουδών (περιλαμβάνε ται & το επίδομα μεταπτυχιακών σπουδών).	1.247.000	1.246.960	1.246.960	40
0323	Επίδομα οικογενειακών βαρών	12.860.000	12.859.650	12.859.650	350
0324	Επίδομα εξομάλυνσης μισθολο- γικών διαφορών	22.318.000	22.317.058	22.317.058	942
0325	Α.Τ.Α. αποδοχών έκτακτων	82.976.000	82.975.322	82.975.322	678
0328	Διαφορές αποδοχών από την εφαρμογή του νέου μισθολογίου	11.823.000	11.822.886	11.822.886	114
0329	Λοπά γενικά επιδόματα έκτακτων υπάλληλων	34.412.000	34.411.583	34.411.583	417
		180.223.000	180.219.576	180.219.576	3.424
0330	Ειδικά επιδόματα έκτακτων				
0339	Λοπά ειδ. επιδ. έκτακτων υπαλλ.	32.936.000	32.935.650	32.935.650	350
		32.936.000	32.935.650	32.935.650	350
0350	Εισφορές για κοινωνική ασφαλ.				
0351	Εισφορές στο Ι.Κ.Α.	283.144.000	283.143.834	283.143.834	166
0352	Εισφορές σε λοιπούς ασφαλιστικούς οργανισμούς	4.555.000	4.554.041	4.554.041	959
0355	Εισφορές σε ασφαλ. οργανισμούς λόγω επανασφοράς ή αποκατάστασης υπαλλήλων που διώχθηκαν κατά το από 21.4.67-24.7.74 διάστημα	89.457.000	89.456.249	89.456.249	751
		377.156.000	377.154.124	377.154.124	1.876
0370	Αποδοχές εργατοτεχ. προσωπικού				
0374	Αντιστάθμιση συνεργατών βουλευτών	698.682.000	698.681.277	698.681.277	723
		698.682.000	698.681.277	698.681.277	723
	ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 0300	1.477.378.000	1.477.370.788	1.477.370.788	7.212
0500	Πρόσθετες και παρεπόμενες παροχές πολιτικών υπάλληλων στρατιωτικών & οργάνων ΕΛ.ΑΣ				
0510	Πρόσθετες παροχές τακτικών πολιτικών υπάλληλων				
0511	Αποζημίωση για υπέρωρ. εργασία	1.740.681.000	1.740.680.601	1.740.680.601	399
0515	Αποζημίωση η έξοδα κίνησης για συμμετοχή σε συμβούλια και επιτροπές	643.029.000	643.028.925	643.028.925	75
		2.383.710.000	2.383.709.526	2.383.709.526	474

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΞΟΔΩΝ ΟΙΚΟΝ. ΕΤΟΥΣ 1997

Αριθμός Κώδικα	Ειδικού φορέα Κατονομασία	Διαμορφωμένες πιστώσεις που έχουν χορηγηθεί	Πιστώσεις που έχουν αναληφθεί	Ποσά που έχουν πληρωθεί	Αδιάθετες πιστώσεις
0530	Πρόσθετες παροχές στρατιωτικών γενικά & οργάνων ΕΛ.ΑΣ				
0531	Αποζημίωση για υπερωριακή εργασία στρατιωτικών και γενικά οργάνων ΕΛ.ΑΣ	796.924.000	796.923.608	796.923.608	392
0534	Αποζημίωση ή έξοδα κίνησης για συμμεχή σε συμβούλια και επιτροπές	291.521.000	291.520.131	291.520.131	869
		1.088.445.000	1.088.443.739	1.088.443.739	1.261
	ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 0500	3.472.155.000	3.472.153.265	3.472.153.265	1.735
0700	Πληρωμές για μετακίνηση δημοσίων ή μη λειτουργών				
0710	Πληρωμές για μετακίνηση πολιτικών υπαλλήλων				
0711	Έξοδα μετακίνησης πολιτικών υπαλλήλων στο εσωτερικό	7.309.000	7.308.910	7.308.910	90
0713	Έξοδα μετακίνησης πολιτικών υπαλλήλων από το εσωτερικό στο εξωτερικό & αντίστροφα	74.586.000	74.585.450	74.585.450	550
		81.895.000	81.894.360	81.894.360	640
0730	Πληρωμές για μετακίνηση λοιπών προσώπων				
0731	Έξοδα μετακίνησης λοιπών προσώπων στο εσωτερικό	201.821.000	201.820.650	201.820.650	350
0732	Έξοδα μετακίνησης λοιπών προσώπων από το εσωτερικό στο εξωτερικό & αντίστροφα	245.964.000	245.963.618	245.963.618	382
		447.785.000	447.784.268	447.784.268	732
	ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 0700	529.680.000	529.678.628	529.678.628	1.372
0800	Πληρωμές για λοιπές υπηρεσίες				
0810	Μισθώματα και αποζημιώσεις χρήσης λόγω επίταξης				
0813	Μισθώματα κτιρίων	37.683.000	37.682.586	37.682.586	414
0819	Λοιπές μισθώσεις	121.281.000	121.280.807	121.280.807	193
		158.964.000	158.963.393	158.963.393	607
0820	Μεταφορές, επικοινωνίες				
0822	Κάθε είδους μεταφορές	8.765.000	8.764.450	8.764.450	550
0824	Υποχρεώσεις από παροχή τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών	287.611.000	287.610.606	287.610.606	394
0825	Τηλεφωνικά, τηλεγραφικά, τηλετυπικά υπηρεσιών εξωτερικού	1.028.000	1.027.234	1.027.234	766
0826	Δαπάνες κινητής τηλεφωνίας	11.850.000	11.849.083	11.849.083	917
		309.254.000	309.251.373	309.251.373	2.627
0830	Υδρευση, φωτισμός και καθαριότητα				
0831	Υδρευση και άρδευση	9.490.000	9.489.800	9.489.800	200
0832	Φωτισμός και κίνηση (με ηλεκτρισμό ή φωταέριο.)	69.482.000	69.481.303	69.481.303	697
0833	Πλυντικά και δαπάνες εκκένωσης βόθρων	3.668.000	3.665.080	3.665.080	920
		82.638.000	82.636.183	82.636.183	1.817
0840	Δημόσιες σχέσεις				
0841	Δημοσιεύσεις γενικά	1.367.000	1.366.210	1.366.210	790
0843	Εκδόσεις-εκτυπώσεις-βιβλιοδεσία	105.336.000	105.335.945	105.335.945	55

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΞΟΔΩΝ ΟΙΚΟΝ. ΕΤΟΥΣ 1997

Αριθμός Κώδικα	Ειδικού φορέα Κατονομασία	Διαμορφωμένες πιστώσεις που έχουν χορηγηθεί	Πιστώσεις που έχουν αναληφθεί	Ποσά που έχουν πληρωθεί	Αδιάθετες πιστώσεις
0845	Κάθε είδους δαπάνες δημοσίων σχέσεων	210.800.000	210.799.886	210.799.886	114
0846	Οργάνωση συνεδρίων	230.765.000	230.764.980	230.764.980	20
		548.268.000	548.267.021	548.267.021	979
0850	Αμοιβές για συντήρηση και επισκευή μόνιμων εγκαταστάσεων (ιδιοκτησίας του δημόσιου ή κοσμημένων).				
0851	Αμοιβές για συντήρηση και επισκευή κτιρίων γενικά	162.902.000	162.901.359	162.901.359	641
		162.902.000	162.901.359	162.901.359	641
0860	Αμοιβές για συντήρηση και επισκευή μηχανικού και λοιπού εξοπλισμού				
0861	Αμοιβές για συντήρηση και επι- σκευή μεταφορικών μέσων ξηράς γενικά	4.000.000	4.000.000	4.000.000	0
0869	Αμοιβές για συντήρηση και επι- σκευή λοιπού εξοπλισμού	117.570.000	117.569.476	117.569.476	524
		121.570.000	121.569.476	121.569.476	524
0870	Αμοιβές όσων εκτελούν ειδικές υπηρεσίες				
0871	Αμοιβές φυσικών προσώπων	303.739.000	303.738.476	303.738.476	524
		303.739.000	303.738.476	303.738.476	524
0880	Αμοιβές για εκπαίδευση				
0881	Επιμόρφωση, εκπαίδευση, μεταεκπαίδευση	31.060.000	31.059.274	31.059.274	726
		31.060.000	31.059.274	31.059.274	726
0890	Λοιπές αμοιβές				
0891	Ασφάλιστρα	3.329.000	3.328.535	3.328.535	465
0899	Λοιπές δαπάνες	52.666.000	52.665.517	52.665.517	483
		55.995.000	55.994.052	55.994.052	948
	ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α.0800	1.774.390.000	1.774.380.607	1.774.380.607	9.393
	ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α.0000	19.953.018.000	19.952.987.230	19.952.987.230	30.770
1000	ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ ΑΓΑΘΩΝ ΚΑΙ ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ				
1100	Προμήθεια ειδών εξοπλισμού υπηρεσιών, εργασιών κ.λπ.				
1110	Προμήθεια ειδών γραφικής ύλης, υλικών εκτύπωσης & μικροεξοπ- λισμού				
1111	Προμήθεια ειδών γραφικής ύλης & μικροεξοπλισμού γραφείων, εργασιών κ.λπ.	20.510.000	20.509.250	20.509.250	750
1112	Προμήθεια χαρτού γενικά και έντυπων μηχανογράφησης	98.329.000	98.328.671	98.328.671	329
1113	Προμήθεια λοιπών υλικών εκτύπωσης, σχεδίασης και φωτοαντιγράφησης	17.779.000	17.778.749	17.778.749	251
		136.618.000	136.616.670	136.616.670	1.330
1120	Προμήθεια έντυπου υλικού				
1121	Προμήθεια βιβλίων & συγμμάτων	46.211.000	46.210.603	46.210.603	397
1122	Προμήθεια περιοδικών, εφημερίδων & λοιπών συναφών εκδόσεων	72.272.000	72.271.354	72.271.354	646
		118.483.000	118.481.957	118.481.957	1.043
1140	Προμήθεια υλικών για μηχανο- γραφικές εφαρμογές και λοιπές συναφείς εφαρμογές				

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΞΟΔΩΝ ΟΙΚΟΝ. ΕΤΟΥΣ 1997

Αριθμός Κώδικα	Ειδικού φορέα	Διαμορφωμένες πιστώσεις που έχουν χορηγηθεί	Πιστώσεις που έχουν αναληφθεί	Ποσά που έχουν πληρωθεί	Αδιδότετες πιστώσεις
	Κατονομασία				
1141	Προμήθεια υλικών μηχανογραφικών & λοιπών συναφών εφαρμογών	3.633.000	3.632.580	3.632.580	420
		3.633.000	3.632.580	3.632.580	420
	ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 1100	258.734.000	258.731.207	258.731.207	2.793
1200	Προμήθεια υγειονομικού, φαρ- μακευτικού υλικού και ειδών καθαριότητας και ευπρεπισμού				
1210	Προμήθεια υγειονομικού και φαρμακευτικού υλικού				
1211	Προμήθεια υγειονομικού υλικού	795.000	794.022	794.022	978
1212	Προμήθεια φαρμακευτικού υλικού, εμβολίων και ορών	1.821.000	1.820.261	1.820.261	739
1214	Προμήθεια απολυμαντικού υλικού	708.000	708.000	708.000	0
		3.324.000	3.322.283	3.322.283	1.717
1230	Προμήθεια ειδών καθαριότητας				
1231	Προμήθεια ειδών καθαριότητας	15.987.000	15.986.250	15.986.250	750
		15.987.000	15.986.250	15.986.250	750
	ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 1200	19.311.000	19.308.533	19.308.533	2.467
1300	Προμήθεια ειδών συντήρησης & επισκευής εγκαταστάσεων & εξοπλισμού				
1310	Προμήθεια ειδών συντήρησης & επισκευής εγκαταστάσεων				
1311	Προμήθεια ειδών συντήρησης & επισκευής ηλεκτρικών εγκαταστάσεων	5.969.000	5.968.115	5.968.115	885
1312	Προμήθεια ειδών συντήρησης & επισκευής υδραυλικών εγκα- ταστάσεων, εγκαταστάσεων θέρμανσης & κλιματισμού	1.400.000	1.399.954	1.399.954	46
1319	Προμήθεια ειδών συντήρησης & επισκευής λοιπών εγκαταστάσεων	1.819.000	1.818.462	1.818.462	538
		9.188.000	9.186.531	9.186.531	1.469
1320	Προμήθεια ειδών συντήρησης & επισκευής εξοπλισμού				
1321	Προμήθεια ειδών συντήρησης & επισκευής μεταφορικών μέσων ξηράς γενικά	15.000.000	15.000.000	15.000.000	0
1329	Προμήθεια ειδών συντήρησης και επισκευής κάθε είδους λοιπού εξοπλισ	6.944.000	6.943.500	6.943.500	500
		21.944.000	21.943.500	21.943.500	500
	ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 1300	31.132.000	31.130.031	31.130.031	1.969
1400	Προμήθεια ειδών διατροφής, ιμα- τισμού, υπόδησης, εξάρτυσης κλπ				
1420	Προμήθεια ειδών ιματισμού, υπόδησης και εξάρτυσης				
1421	Προμήθεια στολών, υφασμάτων & συναφών υλικών ραφής	13.588.000	13.585.989	13.585.989	11
1422	Προμήθεια πολιτικών ενδυμασιών & λοιπών ειδών ιματισμού	1.639.000	1.638.784	1.638.784	216
1423	Προμήθεια υποδημάτων & λοιπών υλικών υπόδησης	2.576.000	2.575.220	2.575.220	780
		17.801.000	17.799.993	17.799.993	1.007
	ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 1400	17.801.000	17.799.993	17.799.993	1.007

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΞΟΔΩΝ ΟΙΚΟΝ. ΕΤΟΥΣ 1997

Αριθμός Κώδικα	Ειδικού φορέα Κατανομασία	Διαμορφωμένες πιστώσεις που έχουν χορηγηθεί	Πιστώσεις που έχουν αναληφθεί	Ποσά που έχουν πληρωθεί	Αδιάθετες πιστώσεις
1500	Καύσιμα και λιπαντικά				
1510	Προμήθεια καυσίμων και λιπαντικών				
1512	Καύσιμα θέρμανσης & δαπάνες κοινόχρηστων	42.172.000	42.171.673	42.171.673	327
		42.172.000	42.171.673	42.171.673	327
	ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 1500	42.172.000	42.171.673	42.171.673	327
1600	Διάφορες προμήθειες				
1690	Προμήθεια λοιπών υλικών				
1693	Προμήθεια τηλεπικοινωνιακού και μετεωρολογικού υλικού	4.397.000	4.396.159	4.396.159	841
1699	Λοιπές προμήθειες υλικών	64.245.000	64.244.791	64.244.791	209
		68.642.000	68.640.950	68.640.950	1.050
	ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 1600	68.642.000	68.640.950	68.640.950	1.050
1700	Προμήθεια κεφαλαιακού εξοπλ.				
1710	Προμήθεια ειδών εξοπλισμού, γραφείων, εργαστηρίων κλπ.				
1711	Προμήθεια επίπλων	71.282.000	71.281.723	71.281.723	277
1712	Προμήθεια συσκευών θέρμανσης και κλιματισμού	9.407.000	9.406.189	9.406.189	811
1713	Προμήθεια γραφομηχανών, μηχανημάτων φωτοαντιγραφής κ.λπ. μηχανών γραφείου	5.759.000	5.758.931	5.758.931	69
		86.448.000	86.446.843	86.446.843	1.157
1720	Προμήθεια μηχανικού και λοιπού εξοπλισμού				
1722	Προμήθεια συσκευών παραγωγής & αναπαραγωγής ήχου, εικόνας & εξαρτημάτων τους	13.441.000	13.440.272	13.440.272	728
1723	Προμήθεια Η/Υ & λοιπού βοηθητικού συναφούς εξοπλισμού	501.361.000	501.360.204	501.360.204	796
1729	Προμήθεια κάθε είδους μηχανικού & λοιπού εξοπλισμού	55.048.000	55.047.777	55.047.777	223
		569.850.000	569.848.253	569.848.253	1.747
	ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 1700	656.298.000	656.295.096	656.295.096	2.904
	ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 1000	1.094.090.000	1.094.077.483	1.094.077.483	12.517
2000	ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΤΙΚΕΣ				
2300	Επιχορήγησης σε Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου				
2350	Σε οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης				
2359	Επιχορήγηση σε λοιπούς οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης	829.839.000	829.839.000	829.839.000	0
		829.839.000	829.839.000	829.839.000	0
	ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 2300	829.839.000	829.839.000	829.839.000	0
2500	Επιχορήγηση σε φυσικά πρόσωπα Π.Α. και Νομικά Πρόσωπα Ι.Δ.				
2539	Επιχορήγηση σε λοιπούς πολιτικούς φορείς	5.000.000	5.000.000	5.000.000	0
		5.000.000	5.000.000	5.000.000	0
	ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 2500	5.000.000	5.000.000	5.000.000	0

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΞΟΔΩΝ ΟΙΚΟΝ. ΕΤΟΥΣ 1997

Αριθμός Κώδικα	Ειδικού φορέα	Διαμορφωμένες πιστώσεις που έχουν χορηγηθεί	Πιστώσεις που έχουν αναληφθεί	Ποσά που έχουν πληρωθεί	Αδιάθετες πιστώσεις
	Κατονομασία				
2600	Επιχορηγήσεις, εισφορές & συν δρομές σε Διεθνείς Οργανισμούς & Κοινότητες του εξωτερικού				
2610	Σε πολιτικούς οργανισμούς				
2619	Εισφορές σε λοιπούς διεθνείς πολιτικούς και οικονομικούς οργανισμούς	48.682.000	48.681.786	48.681.786	214
		48.682.000	48.681.786	48.681.786	214
	ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 2600	48.682.000	48.681.786	48.681.786	214
	ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 2600	883.521.080	883.520.786	883.520.786	214
7000	ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΕΙΣ, ΑΓΟΡΕΣ, ΑΝΕΓΕΡΣΕΙΣ				
7200	Απολλοτριώσεις, αγορές, ανε- γέρσεις κτιρίων & εκτέλεση έργων				
7250	Δαπάνες εκτέλεσης έργων				
7259	Εκτέλεση λοιπών έργων	1.054.304.000	1.054.303.226	1.054.303.226	774
		1.054.304.000	1.054.303.226	1.054.303.226	774
	ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 7200	1.054.304.000	1.054.303.226	1.054.303.226	774
	ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 7000	1.054.304.000	1.054.303.226	1.054.303.226	774
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΒΟΥΛΗΣ	22.984.933.080	22.984.888.726	22.984.888.726	44.278

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Χ. ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

Η ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ
ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Θ. ΤΖΩΡΤΖΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΜΑΛΙΑ ΡΟΥΠΑ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτός ο Προϋπολογισμός δαπανών της Βουλής για το οικονομικό έτος 1999 κατ' αρχήν, κατά κατηγορίες εξόδων και στο σύνολο;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτός, δεκτός.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Συνεπώς ο Προϋπολογισμός δαπανών της Βουλής για το οικονομικό έτος 1999 έγινε δεκτός κατ' αρχήν, κατά κατηγορίες εξόδων και στο σύνολο, σε μόνη συζήτηση, ομοφώνως και έχει ως εξής:

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΔΑΠΑΝΩΝ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 1999

Α.Κ.03 Ειδικός φορέας 100	Αριθμός Κώδικα	Ειδικού φορέα Κατονομασία	Ποσά προϋπολογιζόμενα για το οικείο 1998	Πιστώσεις προϋπολογισμού 1998	Διαφορές επιπλέον (+) ή μείωσης (-)	Δαπανηθέντα ποσά μέχρι 30.9.98
		ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ ΚΑΤΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΔΑΠΑΝΩΝ				
0000		Πληρωμές για υπηρεσίες				
	0100	Συνταγματικά βάρη	9.891.000.000	12.444.600.000	-2.753.600.000	10.098.902.682
	0200	Αμοιβές τακτικών πολιτ. υπαλλήλων	4.122.400.000	3.928.500.000	193.900.000	2.451.138.154
	0300	Αμοιβές εκτάκτων υπαλλήλων και ειδικών κατηγοριών	1.820.300.000	1.787.400.000	32.900.000	753.898.877
	0500	Πρόσθετες και παρεπόμενες παροχές πολιτικών υπαλλήλων στρατιωτικών & οργάνων ΕΛ.ΑΣ.	4.192.000.000	3.994.000.000	198.000.000	2.100.838.724
	0700	Πληρωμές για μετακίνηση δημοσίων ή μη λειτουργών	852.500.000	653.000.000	159.500.000	417.349.415
	0800	Πληρωμές για λοιπές υπηρεσίες	5.917.600.000	4.784.400.000	1.133.200.000	1.538.359.806
		ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 0000	26.595.800.000	27.831.900.000	-1.036.100.000	17.368.487.658
1000		Προμήθειες αγαθών και κεφαλαί- ακου εξοπλισμού				
	1100	Προμήθεια ειδών εξοπλισμού, υπηρεσιών, εργαστηρίων κ.λπ.	354.000.000	338.300.000	15.700.000	119.725.185
	1200	Προμήθεια υγιεινισμού, φαρμακευ- τικού υλικού & ειδών καθαριότητας & επιρροισμού	51.500.000	31.700.000	19.800.000	16.423.657
	1300	Προμήθεια ειδών συντήρησης & επανκαλής εγκαταστάσεων & εξοπλισμού	79.000.000	61.000.000	18.000.000	23.388.139
	1400	Προμήθεια ειδών διατροφής, μισθιαίου, υπόδησης, εξάρτησης κ.λπ.	52.000.000	48.000.000	4.000.000	21.482.107
	1500	Καύσιμα και λιπαντικά	45.000.000	45.000.000	0	8.322.050
	1600	Διάφορες προμήθειες	63.000.000	68.400.000	-5.400.000	36.900.074
	1700	Προμήθεια κεφαλαιακού εξοπλισμού	1.014.000.000	1.303.500.000	-289.500.000	97.041.382
		ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 1000	1.668.500.000	1.895.400.000	-226.900.000	323.292.594
2000		Πληρωμές μεταβιβαστικές				
	2300	Επιχορηγήσεις σε Νομικά Πρόσωπα δημοσίου δικαίου	400.000.000	415.000.000	-15.000.000	0
	2600	Επιχορηγήσεις εφορές & συν- δρομές σε διεθνείς οργανισμούς & κοινότητες του εξωτερικού	135.000.000	120.000.000	15.000.000	98.877.122
	2700	Εισοδηματικές ενισχύσεις και λοιπές μεταβιβάσεις	500.000	500.000	0	0
		Σύνολο Κ.Α. 2000	535.500.000	535.500.000	0	98.877.122
3000		Διάφορες κοινές ή σύνθετες δαπάνες Υπουργείων και Περιφε- ρειακών Υπηρεσιών που δεν έχουν ενταχθεί σε κάποια από τις γενικές κατηγορίες του κώδικα				
	5100	Διάφορες σύνθετες δαπάνες Έκτακτο αποθεματικό Βουλής (άρθρο 116 παρ.2Καν. Βουλής-Μέρος β')	600.200.000	600.200.000	0	0
		Σύνολο Κ.Α. 3000	600.200.000	600.200.000	0	0

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΔΑΠΑΝΩΝ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 1999

Α.Κ.03 Ειδικός φορέας 100	Αριθμός Κώδικα	Ειδικού φορέα	Ποσά προυπολογιζόμενα για το οικ.έτος 1999	Πιστώσεις προυπολογισμού 1998	Διαφορές επιπλέον (+) ή μείωσης (-)	Δαπανηθέντα ποσά μέχρι 30.9.98
		Κατονομασία				
7000		Απαλλοτριώσεις, αγορές, ανεγέρσεις				
	7200	Απαλλοτριώσεις, αγορές, ανεγέρσεις & εκτελέσεις έργων	3.600.000.000	1.100.000.000	2.500.000.000	752.967.540
		ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 7000	3.600.000.000	1.100.000.000	2.500.000.000	752.967.540
		ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΒΟΥΛΗΣ	32.990.000.000	31.763.000.000	1.227.000.000	18.533.424.914

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΔΑΠΑΝΩΝ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 1999

Αριθμός Κώδικα	Ειδικού φορέα	Κατηγορία	Ποσά προϋπολογιζόμενα για το οικ.έτος 1999	Πιστώσεις προϋπολογισμού 1998	Διαφορές επιπλέον (+) ή μείωσης (-)	Δαπανηθέντα ποσά μέχρι 30.9.98
03	ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ					
100	ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ					
0000	ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΓΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ					
0100	Συνταγματικά βόλη					
0120	Βουλευτική αποζημ. & επιδόματα					
0121	Αποζημίωση Βουλευτών		6.627.000.000	9.348.000.000	-2.721.000.000	7.798.159.598
0122	Αποζημίωση Βουλευτών για τη συμμετοχή τους στα τμήματα διακοπών της Βουλής & τις επιτροπές αυτής		1.000.000.000	999.600.000	400.000	616.967.400
0123	Επίδομα οργάν. γραφείου Βουλευτών		1.239.000.000	1.256.000.000	-17.000.000	1.020.878.596
0124	Επίδομα οικον. βαρών Βουλευτών		25.000.000	41.000.000	-16.000.000	32.035.600
0125	Ταχυδρομικά τέλη Βουλευτών		520.000.000	520.000.000	0	393.728.000
0126	Έξοδα κίνησης Βουλευτών		280.000.000	280.000.000	0	235.133.500
			9.691.000.000	12.444.600.000	-2.753.600.000	10.096.902.692
	ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 0100		9.691.000.000	12.444.600.000	-2.753.600.000	10.096.902.692
0200	Αμοιβές τακτικών πολιτ. υπαλλ.					
0210	Βασικός μισθός τακτικών υπαλλήλων					
0211	Βασικός μισθός τακτικών υπαλλήλων		2.455.000.000	2.363.000.000	92.000.000	1.434.352.228
			2.455.000.000	2.363.000.000	92.000.000	1.434.352.228
0220	Γενικά επιδόματα τακτικών υπαλλήλων					
0221	Επίδομα γράνου υπηρεσίας		690.000.000	549.000.000	141.000.000	391.475.788
0222	Επίδομα μεταπτυχιακών σπουδών		2.000.000	2.000.000	0	1.854.667
0223	Επίδομα οικονομικής παροχής		82.000.000	85.000.000	-3.000.000	66.494.000
0224	Επίδομα εξομάλυνσης διαφορών μισθολογίου		205.000.000	253.000.000	-48.000.000	140.679.250
0226	Προσωπική διαφορά του άρθρου 29		0	4.000.000	-4.000.000	1.163.655
0227	Κίνητρα αποδοχής		559.000.000	559.000.000	0	333.440.353
0228	Διαφορές αποδοχών από την εφαρμογή του ν. μισθολογίου		0	2.000.000	-2.000.000	1.914.011
			1.538.000.000	1.464.000.000	84.000.000	946.021.724
0230	Ειδικά επιδόματα τακτικών πολιτικών υπαλλήλων					
0233	Έξοδα παράστασης		25.000.000	25.400.000	-400.000	17.514.960
0235	Επίδομα επικοινωνίας και ανένταξης ένταξης		800.000	800.000	0	605.556
0237	Επίδομα έτους ευθύνης		18.600.000	15.600.000	3.000.000	10.420.000
			44.400.000	41.800.000	2.600.000	28.540.516
0240	Κλαδικά επιδόματα τακτικών πολιτικών υπαλλήλων					
0244	Επίδομα πληροφορικής		60.000.000	46.700.000	13.300.000	38.284.488
			60.000.000	46.700.000	13.300.000	38.284.488
0260	Διαφορές αποζημιωσις δημοσίων ή μη λειτουργών					
0265	Αποζημίωση σπουδαστών δημοσίων σχολών που πραγματοποιούν στις δημόσιες υπηρεσίες άσκηση στο επάγγελμα		25.000.000	23.000.000	2.000.000	3.939.200
			25.000.000	23.000.000	2.000.000	3.939.200
	ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 0200		4.122.400.000	3.928.500.000	193.900.000	2.461.138.184
0300	Αμοιβές έκτακτων υπαλλήλων & ειδικών κατηγοριών					
0310	Βασικός μισθός έκτακτων					

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΔΑΠΑΝΩΝ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 1999

Αριθμός Κώδικα	Ειδικού φορέα Κατονομασία	Ποσά προϋπολογιζόμενα για το οικ.έτος 1999	Πιστώσεις προϋπολογισμού 1998	Διαφορές επιπλέον (+) ή μείωσης (-)	Δαπανηθέντα ποσά μέχρι 30.9.98
0311	Βασικός μισθός εκτάκτων	281.016.000	277.700.000	3.316.000	49.392.283
		281.016.000	277.700.000	3.316.000	49.392.283
0320	Γενικά επιδόματα εκτακ. υπαλλήλων				
0321	Επίδομα χρόνου υπηρεσίας	86.000.000	86.000.000	0	606.240
0322	Επίδομα σπουδών (περιλαμβάνεται και το επίδομα μεταπτυχιακών σπουδών)	6.884.000	5.100.000	1.784.000	4.635.807
0323	Επίδομα οικογενειακών βαρών	2.000.000	2.000.000	0	1.710.000
0324	Επίδομα εξομάλυνσης μισθολογικών διαφορών	12.400.000	12.400.000	0	398.000
0325	Α.Τ.Α. αποδοχών εκτάκτων	45.000.000	45.000.000	0	22.704.938
0329	Λοιπά γενικά επιδόματα εκτάκτων υπαλλήλων	5.000.000	5.000.000	0	607.544
		157.284.000	155.500.000	1.784.000	30.662.529
0330	Ειδικά επιδόματα εκτάκτων				
0339	Λοιπά ειδ. επιδ. εκτάκτων υπαλλήλων	1.000.000	1.000.000	0	759.500
		1.000.000	1.000.000	0	759.500
0350	Εισφορές για κοινωνική ασφάλιση				
0351	Εισφορές στο Ι.Κ.Α.	382.000.000	391.900.000	-9.900.000	135.997.803
0352	Εισφορές σε λοιπούς ασφαλιστικούς οργανισμούς	5.000.000	4.000.000	1.000.000	2.388.378
0355	Εισφορές σε ασφ. ονταν λόγω επανα- φοράς υπαλλ. που διώχθηκαν κατά το από 21.4.87-24.7.74 χρον. διάστημα	0	300.000	-300.000	299.583
		387.000.000	396.200.000	-9.200.000	138.686.764
0370	Αποδοχές ειδικών κατηγοριών				
0374	Αντιμισθία συνεργατών βουλευτών	994.000.000	957.000.000	37.000.000	534.398.801
		994.000.000	957.000.000	37.000.000	534.398.801
	ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 0300	1.820.300.000	1.787.400.000	32.900.000	783.898.877
0500	Πρόσθετες και παρεπόμενες παροχές πολιτικών υπαλλήλων στρατιωτικών & οργάνων ΕΛ.ΑΣ				
0510	Πρόσθετες παροχές τακτικών πολιτικών υπαλλήλων				
0511	Αποζημίωση για υπερωρ. εργασία	2.150.000.000	2.032.000.000	118.000.000	990.592.306
0515	Αποζημίωση η έξοδα κίνησης για συμμετοχή σε συμβούλια & επιτροπές & ειδ. συνεργεία ελέγχου	796.000.000	796.000.000	0	401.014.303
		2.946.000.000	2.828.000.000	118.000.000	1.391.606.609
0530	Πρόσθετες παροχές στρατιωτικών γενικά & οργάνων ΕΛ.ΑΣ				
0531	Αποζημίωση για υπερωριακή εργασία στρατιωτικών γενικά και οργάνων ΕΛ.ΑΣ	920.000.000	840.000.000	80.000.000	512.672.043
0534	Αποζημίωση η έξοδα κίνησης για συμμεχ. σε συμβούλια και επιτροπές	326.000.000	326.000.000	0	196.560.072
		1.246.000.000	1.166.000.000	80.000.000	709.232.115
	ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 0500	4.192.000.000	3.994.000.000	198.000.000	2.100.838.724
0700	Πληρωμές για μετακίνηση δημοσίων ή μη λειτουργών				
0710	Πληρωμές για μετακίνηση πολιτικών υπαλλήλων				
0711	Έξοδα μετακίνησης πολιτικών υπαλλήλων στο εσωτερικό	21.000.000	10.000.000	11.000.000	7.895.397

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΔΑΠΑΝΩΝ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 1999

Αριθμός Κώδικα	Ειδικού φορέα	Κατονομασία	Ποσά προυπολογιζόμενα για το οικ.έτος 1999	Πιστώσεις προυπολογισμού 1998	Διαφορές επιπλέον (+) ή μείωσης (-)	Δαπανηθέντα ποσά μέχρι 30.9.98
0713	Εξοδα μετακίνησης πολιτικών υπαλλήλων από το εσωτερικό στο εξωτερικό & αντίστροφα		164.000.000	123.000.000	41.000.000	87.062.566
			185.000.000	133.000.000	52.000.000	94.957.963
0730	Πληρωμές για μετακίνηση λοιπών προσώπων					
0731	Εξοδα μετακίνησης λοιπών προσώπων στο εσωτερικό		260.000.000	260.000.000	0	112.018.200
0732	Εξοδα μετακίνησης λοιπών προ- σώπων από το εσωτερικό στο εξωτερικό & αντίστροφα		407.500.000	300.000.000	107.500.000	210.373.252
			667.500.000	560.000.000	107.500.000	322.391.452
		ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 0700	852.500.000	693.000.000	159.500.000	417.349.416
0800	Πληρωμές για λοιπές υπηρεσίες					
0810	Μισθώματα και αποζημιώσεις χρήσης λόνων επιταγής					
0813	Μισθώματα κτιρίων		277.000.000	205.000.000	72.000.000	182.522.046
0819	Λοιπές μισθώσεις		170.000.000	150.000.000	20.000.000	90.560.650
			447.000.000	355.000.000	92.000.000	273.082.696
0820	Μεταφορές, επικοινωνίες					
0822	Κάθε είδους μεταφορές		21.000.000	20.000.000	1.000.000	4.854.600
0823	Ταχυδρομικά		10.000.000	3.000.000	7.000.000	100.000
0824	Υποχρεώσεις από παροχή τηλε- πικοινωνιακών υπηρεσιών		300.000.000	243.000.000	57.000.000	126.441.351
0825	Τηλεφωνικά, τηλεγραφικά, τηλετυπικά υπηρεσιών εξωτερικού		3.000.000	5.000.000	-2.000.000	628.686
0826	Δαπάνες κινητής τηλεφωνίας		16.000.000	12.000.000	4.000.000	6.811.826
			350.000.000	263.000.000	87.000.000	133.836.463
0830	Υδρορυσή, φωτισμός και καθαριότητα					
0831	Υδρορυσή και εφοδισή		15.000.000	15.000.000	0	5.082.800
0832	Φωτισμός και κίνηση (με ηλεκτρισμό ή φωταερίο)		100.000.000	70.000.000	30.000.000	56.616.853
0839	Λοιπές δαπάνες καθαριότητας		5.000.000	4.000.000	1.000.000	3.363.000
			120.000.000	89.000.000	31.000.000	66.062.653
0840	Δημοσιεύσεις, εκδόσεις και λοιπές δαπάνες δημοσίων σχέσεων					
0841	Δημοσιεύσεις γενικά		10.000.000	5.000.000	5.000.000	2.360.431
0843	Εκδόσεις-εκτυπώσεις-βιβλιοδεσία		250.000.000	220.000.000	30.000.000	106.819.730
0845	Κάθε είδους δαπάνες δημοσίων σχέσεων		221.000.000	252.000.000	-31.000.000	145.282.289
0846	Οργάνωση συνεδίων		300.000.000	250.000.000	50.000.000	154.604.040
			781.000.000	727.000.000	54.000.000	408.046.470
0850	Αμοιβές για συντήρηση και επισκευή μονίμων εγκαταστάσεων (ιδιοκτησίας του δημόσιου ή μισθωμένων)					
0851	Αμοιβές για συντήρηση και επισκευή κτιρίων γενικά		3.357.000.000	2.641.500.000	715.500.000	357.711.191
			3.357.000.000	2.641.500.000	715.500.000	357.711.191
0860	Αμοιβές για συντήρηση και επισκευή υγιεινικού και λοιπού εξοπλισμού					
0861	Αμοιβές για συντήρηση και επισκευή μεταφορικών μέσων ξηράς γενικά		6.000.000	4.000.000	2.000.000	4.000.000
0869	Αμοιβές για συντήρηση και επισκευή λοιπού εξοπλισμού		113.000.000	100.000.000	13.000.000	67.379.172
			119.000.000	104.000.000	15.000.000	71.379.172

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΔΑΠΑΝΩΝ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 1999

	Ειδικού φορέα				
Αριθμός Κώδικα	Κατονομασία	Ποσά προυπολογιζόμενα για το οικ.έτος 1999	Πιστώσεις προυπολογισμού 1999	Διαφορές επιπλέον (+) ή μείωσης (-)	Δαπανηθέντα ποσά μέχρι 30.9.98
0870	Αμοιβές όσων εκτελούν ειδικές υπηρεσίες				
0871	Αμοιβές φυσικών προσώπων	466.000.000	438.000.000	28.000.000	172.840.725
		466.000.000	438.000.000	28.000.000	172.840.725
0880	Αμοιβές για εκπαίδευση				
0881	Επιμόρφωση, εκπαίδευση, μετεκπαίδευση	196.500.000	70.000.000	125.500.000	21.908.200
		196.500.000	70.000.000	125.500.000	21.908.200
0890	Λοιπές αμοιβές				
0891	Ασφάλιστρα	12.000.000	10.000.000	2.000.000	1.908.716
0892	Συμβολαιογραφικά έξοδα, έξοδα εκτέλεσης δικαστικών αποφάσεων ή συμβιβαστικών πράξεων καθώς και πληρωμή υποχρεώσεων που βαρύνουν το Δημόσιο από την αποδοχή διωρών, κληροδοσιών κ.λπ.	50.000	50.000	0	0
0893	Δικαστικά έξοδα	50.000	50.000	0	0
0899	Λοιπές δαπάνες	70.000.000	66.800.000	3.200.000	26.585.520
		82.100.000	76.900.000	5.200.000	28.492.236
	ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α.0800	5.917.600.000	4.784.400.000	1.133.200.000	1.538.359.806
	ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α.0000	26.596.800.000	27.631.900.000	-1.036.100.000	17.358.487.658
1000	ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ ΑΓΑΘΩΝ & ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ				
1100	Προμήθεια ειδών εξοπλισμού υπηρεσιών,εργαστηρίων κ.λπ.				
1110	Προμήθεια ειδών γραφικής ύλης υλικών εκτύπωσης & μικροεξοπλισμού				
1111	Προμήθεια χαρτί, γραφικών ειδών και λοιπών συναφών υλικών	123.000.000	139.500.000	-16.500.000	31.596.327
		123.000.000	139.500.000	-16.500.000	31.596.327
1120	Προμήθεια έντυπου υλικού				
1121	Προμήθεια βιβλίων & συγγράμτων	83.000.000	83.600.000	-600.000	31.994.647
1122	Προμήθεια περιοδικών, εφημερίδων & λοιπών συναφών εκδόσεων	140.000.000	110.000.000	30.000.000	53.883.125
		223.000.000	193.600.000	29.400.000	85.877.772
1140	Προμήθεια υλικών για μηχανογραφικές και λοιπές συναφείς εφαρμογές				
1141	Προμήθεια υλικών μηχανογραφικών & λοιπών συναφών εφαρμογών	8.000.000	5.200.000	2.800.000	2.251.086
		8.000.000	5.200.000	2.800.000	2.251.086
	ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 1100	354.000.000	338.300.000	15.700.000	119.726.185
1200	Προμήθεια υγειονομικού, φαρμακευτικού υλικού & ειδών καθαριότητας & ευπρεπισμού				
1210	Προμήθεια υγειονομικού & φαρμακευτικού υλικού				
1211	Προμήθεια υγειονομικού υλικού	2.000.000	2.400.000	-400.000	226.001
1212	Προμήθεια φαρμακευτικού υλικού, εμβολίων και οργών	2.500.000	2.800.000	-300.000	1.527.097
1219	Προμήθεια λοιπων ειδών υγειονομικού φαρμακευτικού και απολυμαντικού υλικού	2.000.000	1.500.000	500.000	472.000
		6.500.000	6.700.000	-200.000	2.227.098

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΔΑΠΑΝΩΝ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 1999

Αριθμός Κώδικα	Ειδικού φορέα	Κατονομασία	Ποσά προυπολογιζόμενα για το οικ.έτος 1999	Πιστώσεις προϋπολογισμού 1998	Διαφορές επιπλέον (+) ή μείωσης (-)	Δαπανηθέντα ποσά μέχρι 30.9.98
1230		Προμήθεια ειδών καθαριότητας				
1231		Προμήθεια ειδών καθαριότητας	45.000.000	25.000.000	20.000.000	14.196.559
			45.000.000	25.000.000	20.000.000	14.196.559
		ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 1200	51.500.000	31.700.000	19.800.000	16.423.667
1300		Προμήθεια ειδών συντήρησης & επισκευής εγκαταστάσεων & εξοπλισμού				
1310		Προμήθεια ειδών συντήρησης & επισκευής εγκαταστάσεων				
1311		Προμήθεια ειδών συντήρησης & επισκευής ηλεκτρικών εγκαταστάσεων	19.000.000	10.000.000	9.000.000	6.812.184
1312		Προμήθεια ειδών συντήρησης & επισκευής υδραυλικών εγκαταστάσεων, εγκαταστάσεων θέρμανσης & κλιματισμού	15.000.000	15.000.000	0	1.373.616
1319		Προμήθεια ειδών συντήρησης & επισκευής λοιπών εγκαταστάσεων	13.000.000	10.000.000	3.000.000	1.102.737
			47.000.000	35.000.000	12.000.000	9.288.537
1320		Προμήθεια ειδών συντήρησης & επισκευής εξοπλισμού				
1321		Προμήθεια ειδών συντήρησης & επισκευής μεταφορικών μέσων				
		ξηράς γενικά	18.000.000	15.000.000	3.000.000	8.000.000
1322		Προμήθεια ελαστικών και συναφούς υλικού	2.000.000	2.000.000	0	0
1329		Προμήθεια ειδών συντήρησης & επισκευής κάθε είδους λοιπού εξοπλισμού	12.000.000	9.000.000	3.000.000	6.099.602
			32.000.000	26.000.000	6.000.000	14.099.602
		ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 1300	79.000.000	61.000.000	18.000.000	23.388.139
1400		Προμήθεια ειδών διατροφής, ιματισμού, υπόδησης, εξάρτησης κ.λπ.				
1420		Προμήθεια ειδών ιματισμού, υπόδησης και εξάρτησης				
1421		Προμήθεια στολών, υφασμάτων & συναφών υλικών ραφής	25.000.000	25.000.000	0	10.766.733
1422		Προμήθεια πολιτικών ενδυμασιών & λοιπών ειδών ιματισμού	12.000.000	10.000.000	2.000.000	4.897.354
1423		Προμήθεια ειδών υπόδησης	15.000.000	13.000.000	2.000.000	5.828.020
			52.000.000	48.000.000	4.000.000	21.492.107
		ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 1400	52.000.000	48.000.000	4.000.000	21.492.107
1500		Καύσιμα και λιπαντικά				
1510		Προμήθεια καυσίμων & λιπαντικών				
1512		Καύσιμα θέρμανσης & δαπάνες κοινοχρήστων	45.000.000	45.000.000	0	8.322.050
			45.000.000	45.000.000	0	8.322.050
		ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 1500	45.000.000	45.000.000	0	8.322.050
1600		Διάφορες προμήθειες				
1630		Προμήθεια έργων τέχνης, κειμηλίων και λοιπού ιστορικού υλικού				
1631		Προμήθεια έργων τέχνης, κειμηλίων αρχαιοτ. & λοιπού ιστορικού υλικού	13.000.000	13.000.000	0	0
			13.000.000	13.000.000	0	

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΔΑΠΑΝΩΝ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 1999

Ειδικού φορέα					
Αριθμός Κώδικα	Κατονομασία	Ποσά προϋπολογιζόμενα για το οικ.έτος 1999	Πιστώσεις προϋπολογισμού 1999	Διαφορές επιπλέον (+) ή μείωσης (-)	Δαπανηθέντα ποσά μέχρι 30.9.98
1690	Προμήθειες λοιπών υλικών				
1693	Προμήθεια τηλεπ/κου & μετεω-ρολογικού υλικού	6.000.000	4.400.000	1.600.000	1.367.266
1699	Λοιπές προμήθειες υλικών	44.000.000	51.000.000	-7.000.000	35.532.808
		50.000.000	55.400.000	-5.400.000	36.900.074
	ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 1600	63.000.000	68.400.000	-5.400.000	36.900.074
1700	Προμήθεια κεφαλαιακού εξοπλισμού				
1710	Προμήθεια ειδών εξοπλισμού γραφείων εργαστηρίων κ.λπ.				
1711	Προμήθεια επίπλων	60.000.000	80.000.000	-20.000.000	41.543.613
1712	Προμήθεια συσκευών θέρμανσης και κλιματισμού	10.000.000	21.000.000	-11.000.000	2.464.899
1713	Προμήθεια γραφομηχανών, μηχανο-νημάτων φωτοαντιγραφής κ.λπ μηχανών γραφείου	15.000.000	22.000.000	-7.000.000	3.334.479
		85.000.000	123.000.000	-38.000.000	47.342.991
1720	Προμήθεια μηχανικού & λοιπού εξοπλισμού				
1722	Προμήθεια συσκευών παραγωγής & αναπαραγωγής ήχου, εικόνας και εξαρτημάτων τους	10.000.000	156.000.000	-146.000.000	18.092.663
1723	Προμήθεια ηλεκτρονικών υπολογιστών & λοιπού βοηθητικού συνταξίου εξοπλισμού	803.000.000	900.000.000	-97.000.000	30.477.648
1729	Προμήθεια κάθεμιδους μηχανικού & λοιπού εξοπλισμού	86.000.000	74.000.000	-8.000.000	1.128.080
		879.000.000	1.130.000.000	-251.000.000	48.698.391
1730	Προμήθεια οχημάτων ξηράς γενικά	50.000.000	50.000.000	0	0
1731	Προμήθεια μεταφορικών μέσων ξηράς	50.000.000	50.000.000	0	0
	ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 1700	1.014.000.000	1.303.000.000	-289.000.000	97.041.382
	ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 1600	1.658.500.000	1.896.400.000	-236.900.000	323.292.594
2000	ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΤΙΚΕΣ				
2300	Επιχορηγήσεις σε Νομικά Πρό-σωπα Δημοσίου Δικαίου				
2350	Σε οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης				
2359	Επιχορήγηση σε λοιπούς οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης	400.000.000	415.000.000	-15.000.000	0
		400.000.000	415.000.000	-15.000.000	0
	ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 2300	400.000.000	415.000.000	-15.000.000	0
2600	Επιχορηγήσεις, εισφορές & συν-δρομές σε Διεθνείς Οργανισμούς & Κοινοτήτες του εξωτερικού				
2610	Σε πολιτικούς & οικονομικούς οργανισμούς				
2619	Εισφορές σε Διεθνή Ινστιτούτα και λοιπούς Διεθνείς πολιτικούς και οικονομικούς οργανισμούς	135.000.000	120.000.000	15.000.000	98.677.122
		135.000.000	120.000.000	15.000.000	98.677.122
	ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 2600	135.000.000	120.000.000	15.000.000	98.677.122
2700	Εισοδηματικές ενισχύσεις και λοιπές μεταβιβάσεις				

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κύριοι συνάδελφοι, παρακαλώ να εξουσιοδοτήσετε το Προεδρείο για την υπ'ευθύνη του επικύρωση των Πρακτικών της σημερινής συνεδρίασεως.

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Συνεπώς το Σώμα παρέσχε τη ζητηθείσα εξουσιοδότηση.

Κύριοι συνάδελφοι, έχουν διανεμηθεί τα Πρακτικά της Παρασκευής 23 Οκτωβρίου 1998 και ερωτάται το Σώμα αν τα επικυρώνει.

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Συνεπώς τα Πρακτικά της Παρασκευής 23 Οκτωβρίου 1998 επικυρώθηκαν.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Κύριοι συνάδελφοι, δέχεστε στο σημείο αυτό να λύσουμε τη συνεδρίαση;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

Με τη συναίνεση του Σώματος και ώρα 01.20' λύεται η συνεδρίαση για σήμερα ημέρα Πέμπτη 5 Νοεμβρίου 1998 και ώρα 10.00' με αντικείμενο εργασιών του Σώματος: α)κοινοβουλευτικό έλεγχο, συζήτηση επικαίρων ερωτήσεων και β)νομοθετική εργασία, συνέχιση της συζήτησης επί των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου: "Εθνικό Κτηματολόγιο και άλλες διατάξεις", σύμφωνα με την ημερήσια διάταξη.

ΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ